

ESMASPÄEV, 23. MÄRTS 2009

ISTUNGI JUHATAJA: Hans-Gert PÖTTERING

president

(Istung algas kell 17.05.)

1. Istungjärgu jätkamine

President. – Kuulutan neljapäeval, 12. Märtsil 2009 katkestatud istungjärgu taasalanuks.

***

Esmalt sooviksin ma tervitada Euroopa Parlamendi uut peasekretäri härra Klaus Wellet, kes istub minust vasakul, ning soovida talle kõike paremat tema jõupingutustel.

(Aplaus)

Minust paremal istub peasekretäri asetäitja härra David Harley. Tema esindab peasekretariaadis nii-öelda jätkuvust. Ma soovin ka talle kõike paremat.

(Aplaus)

2. Presidentuuri avaldus

President. – Daamid ja härrad, mul paluti öelda järgmist. Sellel nädalal meenutame me sadade tuhandete Balti riikide kodanike küüditamise kuuekümnendat aastapäeva. 1949. aasta 24. märtsi öösel sai alguse Nõukogude Liidu küüditamiste laine, mille käigus sunniti kümned tuhanded Eesti, Läti ja Leedu kodanikud väevõimuga oma kodumaalt lahkuma. Neilt võeti nende kodaniku- ja inimõigused ning nad hukkusid Nõukogude Liidu vangilaagrite rasketes ebainimlikes oludes.

Peaaegu iga pere Lätis, Leedus ja Eestis, nagu ka teistes endistes Nõukogude Liidu vabariikides kannatas totalitaarse kommunistliku režiimi toime pandud kohutava vägivalda all. Peaaegu igal perel oli sugulasi, kes Siberis kadunuks jäid, keda KGB taga kiusas või kes olid vangistatud ja rõhutatud. Sündmused, millest me räägime, ei leidnud aset kauges minevikus. Need on paljude praeguste Euroopa Liidu kodanike jaoks elavad mälestused.

Seetõttu on meie kohus, meie ühiste väärtuste alusel ning nende küüditamiste paljude ohvrite mälestamiseks, neid vastumeelseid kuritegusid, mida Nõukogude Liidu totalitaarne kommunistlik režiim toime pani, selgelt ja otsustuskindlalt hukka mõista. Meie kohustus ohvrite vastu on hinnata minevikku objektiivselt, põhjalikult ja hoolikalt, sest lepitamise aluseks saab olla vaid tõde ja mälestamine.

3. Eelmise istungi protokoll kinnitamine (vt protokoll)

4. Parlamendi koosseis (vt protokoll)

5. Tervitus

President. – Mul on täna au tervitada parlamendi nimel üleaafrikalise parlamendi delegatsiooni. Nagu te kõik teate, täidab üleaafrikaline parlament Aafrika Liidus sama ülesannet mida Euroopa Parlament Euroopa Liidus.

Eriti hea meel on mul tervitada siin täna härra Khumalot ja tema kolleege, sest see annab mulle võimaluse tänada teda ja tema kolleege ning sellega ka üleaafrikalise parlamendi presidenti proua Mongellat minule osutatud tervituse eest 2008. aasta oktoobris, kui ma üleaafrikalist parlamenti külastasin, ning ka kutse eest üleaafrikalise parlamendi täiskogu istungil sõna võtta.

Ma tervitan teid veelkord südamlikult. Mul on väga hea meel, et te täna meie juures olete.

(Aplaus)

6. Kehtetud kirjalikud deklaratsioonid (vt protokoll)

7. Parlamendi seisukohtade ja resolutsioonide vastuvõtmisele järgnev tegevus (vt protokoll)

8. Nõukogu edastatud kokkulepete tekstid (vt protokoll)

9. Petitsioonid (vt protokoll)

10. Esitatud dokumendid (vt protokoll)

11. Suuliselt vastatavad küsimused ja kirjalikud deklaratsioonid (esitamine) (vt protokoll)

12. Tööplaan (vt protokoll)

(Tööplaan kinnitati)

*
* *

Monica Frassoni (Verts/ALE). – (IT) Härra president, daamid ja härrad, mul on teile küsimus Euroopa Ülemkogu kohta. Kuulsime, et te ütlesite Euroopa Ülemkogu koosolekul, et parlament on nõus sellega, et komisjoni presidendi valimine peaks toimuma 15. juulil ning ülejäänud komisjoni valimised pärast Lissaboni lepingu kinnitamist.

Ma sooviksin teada, kas see on tõsi või mitte, ning kui on, siis millistel alustel te seda ütlesite?

President. - Proua Frassoni, kuna te ka ise tookord kohal viibisite, olen ma kindel, et te mäletate, kui me seda asja esimeeste konverentsil arutasime. 15. juuli suhtes oli ainult üks vastuväide ning see tuli teilt endilt. Kõikide teiste fraktsioonide esimehed jagasid minu vaateid, mida ma nõukogus esitasin. Igal juhul on teil võimalus lugeda täpset sõnastust, mida ma oma esinemisel kasutasin. See kõne on saadaval kõikidele Euroopa Parlamendi liikmetele ja ka avalikkusele.

13. Üheminutilised sõnavõttud poliitiliselt olulistel teemadel

President. – Järgmiseks päevakorrapunktiks on üheminutilised sõnavõttud poliitiliselt olulistel teemadel.

Erna Hennicot-Schoepges (PPE-DE). - (FR) Härra president, ma sooviksin juhtida Euroopa Parlamendi tähelepanu Valgevene presidendi härra Lukashenko saabumisele Prahasse. Kas president Lukashenko saabumine on kooskõlas nende väärtustega, mille eest me seisame? Kas Euroopa Liidul saab olla mingisugust tegemist presidendiga, kelle käes on kogu võim ilma ajaliste piirangute ja mandaadita? Millise mulje jätab Euroopa Liit, kui oleme valmis leppima presidendi, kes on lasknud kõrvaldada mitmed oma poliitilised vastased ning piirab oma riigi kodanike õigusi, kohalviibimisega? Millise mulje jätab meie liit president Obama administratsioonile ajal, kui üks Ühendriikide kodanik kannatab Valgevene vanglas ning seisab silmitsi surmaga, juhul kui midagi kiiresti ette ei võeta? Olen arvamusel, et seda kutset ei oleks tohtinud kunagi esitada.

Antonio Masip Hidalgo (PSE). – (ES) Härra president, ma sooviksin teile rääkida El Muselist, peamisest sadamast minu regioonis Astuurias.

On ülimalt tähtis, et komisjon eraldaks vahendeid, et katta sadama lisakulusid. Komisjoni liige Tajani mõistis seda, nagu ka tema eelkäija härra Barrot, ja nad mõlemad tunnistasid El Museli tähtsat ülesannet ja keskkonnaalaseid väljakutseid.

Praegu, majanduskriisi ajal, kui on hädasti vaja, et El Museli sarnased kohad töotaksid, on aeg ületada pikalevenivad ülearused bürokraatlikud takistused ning mõelda suures plaanis ja jätkata rahastamisega, mis on oluline nii Astuuria, Põhja-Hispaania ning ka Euroopa majanduse taastumiseks. Ma ütlen veelkord: vajalik Euroopa majanduse taastumiseks, milles Hispaanial on suur au osaleda.

Metin Kazak (ALDE). – (BG) Viimase Euroopa Ülemkogu koosoleku tulemus on näide sellest, kuidas rakendada ühte Euroopa Liidu tähtsaimat põhimõtet, solidaarsust.

See 5,6 miljardi euro suurune toetus aitab Euroopa rahval saada üle globaalse finants- ja majanduskriisi tagajärgedest. Heakskiidetud 105 miljonit eurot, mis eraldati Bulgaariale eriotstarbeliselt, et tagada energiatuvalisus, luua lairiba internetiühendusi ja toetada põllumajandust, näitab, et valitsuse kriisi lahendamise programm kogub toetust ja enesekindlust.

Minu riigile on ülimalt oluline, et Euroopa Komisjon kiidaks heaks, ning Euroopa Parlament toetaks, Kozloduy tuumaelektrijaama kolmanda ja neljanda ploki enneaegse sulgemise kompensatsiooni pikendamise taotlust 2013. aastani. Bulgaaria oli üks suuremaid kahjusaajaid Venemaa ja Ukraina vahelises hiljutises gaasisõjas. Seetõttu on oluline lähtuda kõikide Euroopa Liidu liikmesriikide võrdse kohtlemise põhimõttest.

Ma loodan komisjoni presidendi härra Barroso heakskiidule ning palun oma kolleegidel tagada Euroopa Parlamendis õigluse ja solidaarsuse pealejäämine.

Eoin Ryan (UEN). - Härra president, ma sooviksin tõstatada probleemi nende nähvamiste ja märkuste kohta, mis tulevad mõnest nurgast liri pangandus- ja finantssüsteemi kohta.

liri süsteem toimib Euroopa Liidu kehtestatud õigusliku ja reguleeriva poliitilise raamdirektiivi alusel. Iirimaa süsteem on just nii tugev või nõrk, kui seda on Euroopa Liidu raamistik. Nagu me kõik teame, on reguleeriv süsteem globaalselt kokku langenud. Iirimaa olud ei ole halvemad ega paremad kui teistes kohtades.

Ma vaidlen vastu Londoni, New Yorgi ja Saksamaa meedia vaenulikele kommentaaridele Iirimaa kohta. Kõik need kohad on seisnud silmitsi regulatiivsete ja pangandusalaste väljakutsete ja probleemidega, mis on võrdsed, või paljudel juhtudel palju halvemad nendega, millega me Iirimaa vastastikku seisame. Mõnede meie Euroopa Liidu naabrite pidev nähvamine on põhinenud eelarvamustel, mitte objektiivsetel faktidel ning see ei aita kaasa Euroopa Liidu solidaarsusele ajal, mil Euroopa seisab suurte finants- ja majandusraskuste ees.

László Tórkés (Verts/ALE). – (HU) Rahvusvaheliselt tunnustatud Kanada-Rumeenia ühissetevõtte Rosia Montana Gold Corporation (RMGC) kavatses arendada välja Euroopa suurima lahtise kullakaevanduse Transilvaania linnas Verespatakis (Rosia Montana). Euroopa Parlament väljendas oma 2004. aasta detsembris esitatud resolutsiooniga sügavat muret selle projektiga kaasneva loodusõnnetuse ohu suhtes. Rahvusvaheline mälestiste ja kaitsealade nõukogu (ICOMOS) otsustas oma 2005. aasta peaassambleel omakorda kaitsta selle vana asula ajaloolist pärandit.

Nimetatud ühissetevõtte, millega kaasneb rida skandaale, kavatses kasutada sama tsüaniidil põhinevat töötlemistehnoloogiat, mille kasutamise tagajärjel reostati 2000. aastal Tisza jõgi terves ulatuses. Ka Verespataki (Rosia Montana) hoonetepärand on hävitatud ning selle elanikkond vaesestunud. Tundub, et Rumeenia valitsus teeb ettevalmistusi selle investeeringu ajutise keelu tühistamiseks.

Ma palun Euroopa Parlamendil sekkuda, et säästa Verespatak ning kaitsta selle looduskeskkonda. Euroopa Komisjon peaks andma oma panuse hävinud linna ja selle keskkonna rehabiliteerimiseks.

Georgios Toussas (GUE/NGL). - (EL) Härra president, järgmise paari päeva jooksul tähistame me mitmeid tähtpäevi:

- 10 aastat tagasi algas NATO ja Euroopa Liidu valitsuste valla päästetud räpane sõda Jugoslaavia rahva vastu, nii vasemalt kui ka paremalt tiival;
- kuus aastat möödub Iraagis toimunud kuritegelikust sõjast ja USA ning selle tahtlike liitlaste Iraagi okupeerimisest, sõjast, milles hukkus umbes 1,5 miljonit iraklast;
- 60 aastat möödub imperialistliku sõjamasina ja terve maailma rahu ähvardaja NATO loomisest, mille kuuekümnenda aastapäeva tähistamist valmistatakse ette piduliku tippkohtumisega Strasbourgis.

10 aastat tagasi, 23. ja 24. aprillil 1999 allkirjastasid NATO liikmesriigid Washingtonis 50nda aastapäeva tähistamiseks deklaratsiooni, et kinnitada NATO uus doktriin. Seega võeti kasutusele uus NATO strateegia,

mis kukutab ametlikult ka rahvusvahelise õiguse põhieeskirjad. Sellele järgnes uus sari NATO kuritegelikke sekkumisi Afganistanis, Iraagis, Iraanis ja Lähis-Idas.

NATO tippkohtumiseks valmistudes on Prantsusmaa ametivõimud muutnud Strasbourgi keskuse suletud tsooniks ning rakendanud Schengeni konventsiooni vahendeid, et takistada rahudemonstrantide sisenemist Prantsusmaale. Demonstrantidega tegelemiseks on mobiliseeritud arvestatavad sõjaväe- ja politseijõud. Meetmed, mis rikuvad häbitult demokraatia põhiõigusi, näitavad hästi, kui väga imperialistid ja NATO inimesi kardavad.

Inimesed peavad vastama tähistamistele ja *fiestadele*, millega tähistatakse NATO imperialistlike kuritegude kuuekümnendat tähtpäeva, toetades anti-imperialistlikku rahuliikumist, tugevdades rohujuurte tasandil NATO laialisaatmise nõudmisi...

(President katkestas sõnavõtu)

Kathy Sinnott (IND/DEM). - Härra president, fraktsioonidevahelistel ühendustel on parlamendis pikk ja silmapaistev ajalugu. Fraktsioonidevahelistes ühendustes saavad Euroopa Parlamendi liikmed ühineda poliitilisele lõhele vaatamata ning tegeleda kindlate probleemidega.

Näiteks kontrollib vanim fraktsioonidevaheline ühendus, mis tegeleb puuetega, parlamendist läbi käivaid õigusakte, et need oleksid ausad puuetega inimeste vastu ning tutvustab teistele parlamendi liikmetele puuetega inimeste probleeme.

Fraktsioonidevaheliste ühenduste väärtuslikule tööle vaatamata on need viimastel aastatel marginaliseeritud ning parlamendi kodukorra eeskirjad sunnivad neid faktiliselt vaikima, keelates fraktsioonidevahelistele ühendustele anda ruume ja aegasid Strasbourgi istungi ajakavas.

Ma arvan, et see tuleb väga kiiresti korda ajada – enne järgmist ametiaega – kuna vastasel juhul kaovad fraktsioonidevahelised ühendused lõplikult ning nende kadumisega on kaotanud palju nii parlament kui ka Euroopa inimesed.

(Aplaus)

Desislav Chukolov (NI). – *(BG)* Daamid ja härrad, viimasel ajal on täheldatud Bulgaarias põlastusväärset tava, hääle ostmist.

Sellega tegelevad kõik poliitilised parteid, välja arvatud patriootliku Attacki partei. Nagu näitavad paar aastat tagasi Pleveni lähedal Bresti linnas kogutud andmed, ostavad hääli isegi parteid, mis kirjeldavad end kui alternatiivi võimul olevatele parteidele.

Eelseisvad valimised töötavad tulla Bulgaaria lähiajaloo ühed manipuleerituimad ja erapoolikuimad. Türgi etniline konstitutsioonivastane rahvuspartei MRF on eriotstarbeliselt eraldanud 60 miljoni euro suuruse summa, et saada nii Euroopa Parlamenti kui ka Bulgaaria Vabariigi Rahvusassambleesse võimalikult suur arv parlamendiliikmeid, kes seisaksid Türgi huvide eest.

On täiesti reaalne oht, et järgmises Euroopa Parlamendis on esindajaid, kes on oma kohad saanud tänu hääle ostmisele. Meie Attacki partei sõnum on järgmine: „Türgile ei ole Euroopa Liidus kohta“ ning me nõuame, et president Pöttering julgustaks Bulgaaria ametivõime rakendama vastavaid valimisseadusi, et nurjata sellise sammu edukus eelseisvatel valimistel.

György Schöpflin (PPE-DE). – *(HU)* Pilt on ilmne: Ungari piirist paarisaja meetrit kaugusel Heiligenkreuzi nimelisse Austria külla soovib Austria ettevõtte rajada suurevõimsuselist jäätmepõletustehast. Ungari poolel asuva Szentgotthárdi linnale ei ole plaanitav asutus muuhulgas ka keskkonnakaitse põhjustel vastuvõetav.

Viimase kahe aasta jooksul on olnud Ungari poolelt korduvaid proteste, kuid austerlased keelduvad seda tunnistamast. Tulemuseks on see, et austriavastased tunded hakkavad mõjutama isegi traditsiooniliselt südamlikke kahe riigi suhteid.

Me palume Austria fraktsioonil vaadata see plaan üle, pidades seejuures silmas Ungari kaalutlusi ning teha lõpp sellisele asjade arengule.

Gyula Hegyi (PSE). - Härra president, jaanuaris suunas komisjon teraviku Ungari moratooriumi geneetiliselt muundatud maisi MON810 vastu. Seda moratooriumi toetavad selgelt terve Ungari teadlaskond, kõik poliitilised parteid ja Ungari ühiskond. Vaatamata komisjoni otsusele, said Ungari ja Austria märtsis Euroopa

Ülemkogus suure hääleteenamuse, et säilitada moratoorium. Kakskümmend kolm kahekümne seitsmest liikmesriigist toetas Ungarit komisjoni vastu.

See näitab, et on ülim aeg mõelda ümber Euroopa Liidu geneetiliselt muundatud organismide autoriseerimise meetod. Ma arvan, ja seda näitab selgelt ka nõukogu hääletus, et enamik liikmesriike mõtlevad samamoodi: igal liimesriigil peaks olema pädevus geneetiliselt muundatud organisme autoriseerida või mitte. Ma loodan, et järgmine valitud parlament loob geneetiliselt muundatud organismide autoriseerimise uue määruse, mis põhineks lähimuse ja läbipaistvuse põhimõtetel. Komisjon peaks töötama koos parlamendi ja liikmesriikidega, mitte neile ettekirjutisi tegema.

Jean Marie Beaupuy (ALDE). - (FR) Härra president, üks meie kolleegidest rääkis just fraktsioonidevaheliste ühenduste probleemist.

Selles parlamendis on üle kahekümne fraktsioonidevahelise ühenduse ning nende töö on olnud ilmne terve selle eesistumise vältel, mis nüüd lõpule jõudma hakkab. Meie fraktsioonidevahelise ühenduste tööst on saanud kasu lugematul arvul tekste. Tänu nende ühenduste tööle, härra president, on parlamenti võetud vastu kümneid tuhandeid inimesi ja sadu institutsioone. Kui me fraktsioonidevahelisi ühendusi jätkuvalt alla surume ning neile kohtumisruume ei anna, siis on tulevikus rohkem demonstratsioone.

Härra president, teil on palju kogemusi ja veelgi enam kogemusi meie parlamendis. Ärge lubage järgmisel ametiajal ei enamal ega vähemal salajastel fraktsioonidevahelistel rühmadel kohtuda. Me ei karda läbipaistvust fraktsioonidevaheliste ühenduste tasemel ning selleks me palume teid, et te annaks eesistumise vältel oma avatud hinnangu fraktsioonidevahelistele ühendustele. Sel viisil saame me tõestust nende kasulikkusest.

Härra president, ma palun teid, ärge keerake selga fraktsioonidevaheliste ühenduste nõudmistele ja kõikidele kirjadele, mida teile viimastel aastatel on saadetud.

Ewa Tomaszewska (UEN). - (PL) Härra president, Euroopa demograafilist kriisi ei saa eirata. Sellest tulenev tööjõupuudus ohustab Euroopa Liidu liikmesriikide majanduslikku arengut. Kriis õhnestab ka pensionisüsteemi tõhusust ning tekitab tõsiseid probleeme Euroopa tervishoiu- ja sotsiaalhoolekandesüsteemidele.

Samas ei ole Euroopa Komisjon mõistnud meie jõupingutusi, et muuta negatiivseid demograafilisi trende, edendades perekonna arendamist. Täpsemalt on olnud vastuväiteid väga noortele lastele mõeldud toodete, nagu näiteks mähkmete, käibemaksu vähendamise vastu. Idee karistada individuaalseid riike selliste lahenduste omaksvõtmise eest näitab teadlikkuse puudumist meie ees seisvatel ohtudest, alternatiivselt võib seda aga hoopis vaadata kui pahatahtlikku märki. Igal juhul ei ole see vastuvõetav.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). - (PT) On skandaalne, et ainus tervenisti Portugali omandis olev rehvitahas on juba mitu kuud seisnud ja seadnud ohtu peaaegu 300 otsest töökohta Vale do Ave sotsiaalselt puuduskannatavas piirkonnas. Pärast mitmete ettevõtete sulgemisi ja tekstiilitööstuse töökohakärpeid on selles piirkonnas üks kõrgemaid töötusetasemeid terves Euroopa Liidus.

Santo Tirso ettevõtte Camaci töötajad ning neid esindav ametiühing on tõsise olukorra avalikult esile tõstnud ning näidanud, et ettevõttel ei ole mingeid võlgu pankade ega riigi ees ning on tegelikult tänu käibemaksu tagasihoidmisele kümnete tuhandete eurodega plussis. Peamised krediidiandjad on ettevõtte oma töötajad kelle palkasid ei ole välja makstud, kuna ettevõtte, mille ekspordist on suurem osa suunatud just Inglismaale, ei ole suutnud toime tulla Inglise naela väärtuse langemisest tingitud tagajärgedega ja tootmisprotsessis kasutatavate toorainete üha tõusvate hindadega.

Ettevõtte maksejõuetuse avalduse järel ootavad nad lahendust kuni 30. märtsini. Portugali valitsus ja Euroopa Komisjon peavad vastama viivitamatult hoiatusele ning töötajate rahulolematusele, et hoida ära veelgi suuremat töötust ja kannatamist piirkonnas, kus puuduvad alternatiivsed töökohad.

Philip Bushill-Matthews (PPE-DE). - Härra president, päevakorras on kohe parlamendi menetluste ülevaatamine ja reformimine ning ma olen kindel, et see küsimus on teile isiklikult väga südamelähedane.

Kas ma võiksin veel rõhutada paari kolleegi kommentaare fraktsioonidevaheliste ühenduste tähtsuse kohta? Ma olen vananemise küsimustega tegeleva fraktsioonidevahelise ühenduse kaasesimees ning nagu te teate on sel aastal üle 50% hääletajatest – esimest korda üldse – üle 50-aastases vanusegrupis. Seega ei paku vananemise küsimused huvi ainult siinolijatele vaid ka meie valijatele.

Ma palun teid, härra president, et te kasutaksite oma eesistumist seni iseloomustanud selgust ja ausust, et tagada edaspidi fraktsioonidevaheliste ühenduste töö lihtsustamine, mitte nende takistamine. Kas te lubate seda, palun?

President. – Alati on tore näha Briti konservatiive, kes on Euroopaga ühes paadis ja täielikult meiega ühel poolel. Täna väga ja ma luban end võimalikult hästi ülal pidada.

Proinsias De Rossa (PSE). – Härra president, tõstatan küsimuse keskkonnaseaduste rikkumise kohta Iirimaa, eriti mis puudutab vee kvaliteeti. Euroopa Liidu uus vee kvaliteedi uuring Iirimaa näitab, et peaaegu kaks kolmandikku inimestest peab vee kvaliteeti tõsiseks probleemiks ning pooled on arvamusel, et vee kvaliteet on 2004. aastast alates langenud.

Kaheksakümmend protsenti inimestest on arvamusel, et meie jõgede, järvede ja rannikuvete kvaliteet ei ole viimase viie aasta jooksul paranenud. Juba seitse aastat on komisjon uurinud, kas liri valitsus peab või ei pea kinni Euroopa Ühenduste Kohtu 2002. aasta otsusest, mille kohaselt Iirimaa rikub vee kvaliteedi õigusnorme.

Me peame leidma viise, kuidas tagada, et seadused, mida me Euroopa kodanike huvides vastu võtame liikmesriikides ka kohaldamist leiavad. Komisjon liidu politseiametnikuna peab võtma aegsasti ette vastavad meetmed vastavuse tagamiseks.

Kinga Gál (PPE-DE). - (HU) Uutes liikmesriikides töötavad stressi ajal endiselt võimalolijate vanad refleksid, mis on õigusriigis vastuvõtmatud. Meie Ungari riigipüha ajal rikuti Budapestis vastuvõtmatul tasemel poliitilisi õigusi. Pidustuste ümber olev ala suleti täielikult, nagu seda tehti ka diktatuuri ajal. Paari päeva eest, pärast vastutustundlikuma valitsuse ja peaministri tagasiastumist, vastati üleskutsetele politseiaktioonidega, mille sekka kuulusid arestid ja ebainimlik ning alandav kohtlemine.

Nädalalõpust saati oleme näinud ka, et ametivõimud eiravad täielikult ka demokraatia põhimõtteid, üritades takistada varajasi valimisi juhtivate ametikohtade ümbertõstmisega. See ei ole see demokraatlik õigusriik, millest meie noor põlvkond kommunistliku režiimi lõppedes unistas, vaid pigem tunneme, et see on pehme diktatuuri algus.

Samamoodi tuletas möödunud reflekse meelde Rumeenia ametivõimude käitumine, siis kui Ungari Vabariigi president, eirates Rumeenia ametivõimude soovitusi, reisis osalema 15. märtsi pidustustele koos 1,5 miljoni suuruse Ungari kogukonnaga Rumeenias, kuid sai seda teha vaid eraisikuna autoga sõites. Põhjuseks oli see, et Rumeenia tühistas presidendi lennuki maandumisloa konstrueeritud põhjendusega, et visiit kahjustaks kahe riigi vahelisi koostöösuhteid. Ja see juhtub 2009. aastal kahes Euroopa Liidu liikmesriigis.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). - (HU) Möödunud nädala Euroopa Liidu tippkohtumine kinnitas ka Euroopa Parlamendi sõnastatud põhimõtteid, nimelt, et Euroopa Liit ei salli proteksionismi ning ei luba ühisturu saavutuste laialilammutamist. Ma õnnitlen presidenti, kuna ta viibis kohal Euroopa Ülemkogu koosolekul.

Vastu võeti väga olulised otsused, kaasa arvatud otsused küsimuses, mida Ungari peaminister Ferenc Gyurcsiny aasta eest soovitas ning mida Euroopa Parlamendi Rasmusseni raport toetas, nimelt, et oleks vaja seada sisse finantsturgude ja pankade järelevalvesteem. Tippkohtumisel võeti vastu põhimõtteline otsus, mis näitab väga tähtsat edusammu.

See on tähtis samm edasi kogu Euroopa Liidu jaoks, kuid eriti Kesk- ja Ida-Euroopale ning Balti riikidele on oluline, et pangad ei saa hüljata nendes regioonides oma tüdarettevõtteid, vaid peavad saadud toetused edasi suunama.

Fakt, et eurotsoonist väljaspool olevate liikmesriikide maksebilanssi on suurendatud 25 miljardilt eurolt 50 miljardile eurole, on oluline näide Euroopa Liidu solidaarsusest. See on meie kõigi huvides ning õnneks on ka terve Euroopa Liidu huvides.

Aurelio Juri (PSE). - (SL) Viimasel istungil võtsime vastu merendusala õigusaktide paketi, millega lihtsustatakse menetlusi, mida tuleb mereõnnetustel järgida.

Nagu me kõik teame, annab meri meile palju kasulikkust, kuid sellega kaasneb ka riske. Suure õnnetuse korral kannatavad tagajärgede all rannikualade elanikud. Seetõttu on parimaks tegevusviisiks ennetamine, eriti selline ennetamine, millega reguleeritakse mere liikluse mahtu ja iseloomu vastavalt mere liikluseks kasutatava ala tundlikkusele.

Seoses sellega sooviksin ma esitada järgmise küsimuse komisjonile ja eriti komisjoni liikmele härra Tajanile, kes vastutab transpordi eest ning kelle poole ma pöördun itaalia keeles, mis on tema emakeel.

(IT) Härra president, daamid ja härrad, (...) kuidas vastavad selle uue mereohutuse seadustiku eesmärgid plaanile rajada kaks metaani tootvat gaasiterminali Trieste lahte, tiheda laevaliikluse ja asustatusega alasse, kus vesi on madal, mitte sügavam kui 20 meetrit, ning merepõhja ei tohi puudutada, kuna see on elavhõbedast läbi imbunud. Kui need terminalid ehitatakse, siis külastaks seal ühte rajatist üks metaanitanker nädalas. Me teame riske, mis sellised laevad sellistesse aladesse toovad.

Bogusław Rogalski (UEN). – (PL) Härra president, täna sooviksin ma keskenduda sellele, kuidas Iisraeli armee üritab meie silme all hävitada Palestiina rahvast. Me ei tohiks selle suhtes ükskõikseks jääda.

Ma kuulan piinlikkusega Iisraeli meediateateid ja sõdureid, kuidas nad kirjeldavad, kuidas neile anti käsk tsiviilelanike kaasa arvatud vanade naiste pihta tulistada. Ajaleht *Haarec* avalikustas kirjaliku käsu, mille üks sõjaväejuhataja oma alluvatele andis. Ta andis oma meestele käsu tulistada inimesi, kes aitavad haavatud palestiinlasi. Ka sõdurid on nüüdseks selgeks saanud, kuidas olla ükskõikne palestiinlaste elude suhtes. Seda tõestavad õudustäratavad T-särgid, mida Iisraeli sõdurid kannavad ning millel on kujutatud rasedat araablasest naist ning teksti „üks lask, kaks surnut“.

Me peame lõpetama selles istungisaalis valitseva vaikuse, mis seda probleemi puudutab. Ükski rahvus ei ole teistest parem või halvem. Täna vajavad meie abi Palestiina inimesed. Me peaksime väljakutsele vastu astuma ja selle probleemiga tegelema.

Anna Záborská (PPE-DE). – (SK) Härra president, kahe nädala eest tõite te meile kurbi ja kohutavaid uudiseid. Saksamaal tappis noormees 15 inimest ning seejärel iseennast. Ta sooritas mõrva ning kukutas palju inimesi, kaasa arvatud oma enda pere, leina ja meeleheitse. Ka tema pere kaotas lapse ning nende maailm on pea peale pööratud.

Lubage mul tsiteerida Saksamaa presidenti, kes võttis ohvrite matustel sõna: „Me kõik seisame silmitsi väga tõsise küsimusega. Kas me teeme piisavalt palju enda ja oma laste kaitsmiseks? Kas me teeme piisavalt, et kaitsta neid, kes on ohus? Kas me teeme piisavalt, et tagada rahu meie riikides? Me peame küsime endilt, mida me tulevikus paremini teha saame ning mida me sellest sündmusest õppida võime. Aitame ka vanematel ja nende lastel ohust hoiduda.“

Seetõttu palun ma veelkord Euroopa Parlamendil ja Euroopa Komisjonil toetada üleeuroopalist kampaaniat „Kas te teate, kus teie lapsed on?“. Nagu ma olen juba täiskogus öelnud, peame me tegema kõik, mis on võimalik, et midagi sellist enam juhtuda ei saaks.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Euroopa Liit on ennekõike sotsiaalne Euroopa. Me vajame majanduslikku arengut aga samavõrd vajame me ka töökohti, korralikke palku ja pensione, juurdepääsu tervishoiu- ja haridusteenustele, mis kõigele lisaks peavad olema kvaliteetsed.

Majanduskriisi ajal tekivad raskused paljudel ettevõtetel ning paljud inimesed kaotavad töö.

Rumeenias olevates Arcelor Mittal Galazi ja Hunedoara tehastes jäävad põhimõtteliselt vahetustes töötuks mitmed tuhanded töötajad, kellele makstakse kõigest 75% nende palgast või lihtsalt koondatakse. Sarnased olukorrad on erinevates tööstusharudes ka teistes riikides ning muudes ettevõtetes.

Ma palun komisjonil kaaluda nõukogu otsust eesmärgiga vaadata üle Euroopa Sotsiaalfondi ja Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi juurdepääsukriteeriumid. Seda ei tule teha ainult regionaalselt ja lokaalselt, vaid ka tööstus- ja ettevõtetetasemel, et rahad kriisi all kannatavate tööliste toetamiseks kiirelt liikuma panna.

Ma usun ja arvan, et Euroopa saab ja peab tegema rohkem, et aidata rasketes oludes olevaid töölisi.

Edít Bauer (PPE-DE). – (HU) Ma sooviksin juhtida tähelepanu meetoditele, mida Slovakkia valitsus kasutab, et suruda alla vähemuste keeleõigusi, rikkudes nii nende õigusi. Möödunud nädalal võttis valitsus vastu riigikeelealase muudatusettepaneku, mis valitsuse sõnul küll ei mõjuta vähemuste keelekasutust, kuid eelnõu ise ütleb vastupidist.

Ma tooksin kaks näidet: Eelnõu lõik 8 (4) viitab tervishoiule ja sotsiaalinstiitutsioonidele ning sellekohaselt on kaks olukorda, milles vähemusse kuuluvad isikud võivad kasutada oma emakeelt: kui nad riigikeelt ei oska või kui instiitutsioon paikneb asulas, kus vähemuste osakaal ületab 20%. Seega peab arst küsima esmalt, mis keelt patsient räägib, ning alles seejärel saab ta küsida, mis patsienti vaevab. Vastasel juhul toob, eelnõu kohaselt, selle seaduse rikkumine kaasa 100- kuni 5000-eurose rahatrahvi.

Olukord ei ole parem ka info edastamisel, kus raadioprogrammid – erandiks on siin avalikud raadiosaated – peavad esmalt edastama teate vähemuse keeles ja seejärel uuesti täielikult tõlgitult.

Härra president, mul on vaid üks küsimus: kas vähemused saavad loota Euroopa toetusele?

Jelko Kacin (ALDE). - (SL) Trieste lähedal Bosovizzas Itaalia-Sloveenia piiri lähistel on seisnud juba 1945. aasta septembrist mälestusmärk esimestele antifasistidele Euroopas. Seal mõisteti esimese Trieste kohtuprotsessi ajal, 1930. aastal fašistliku eritribunali poolt hukka neli Sloveenia patriooti Bidovec, Marušič, Miloš ja Valenčič.

Monumenti on praeguseni juba kuueteistkümnel korral kahjustatud ja värviga üle valatud, viimasest korrast on möödunud veidi üle kahe nädala. Selline vandalism on üks poliitilistest, majanduslikest, kultuurilistest ja hariduslikest katsetest, millega avaldatakse survet Itaalias elavale Sloveenia etnilisele kogukonnale ja Sloveenia Vabariigile.

Terve hulk väärtegusid, näiteks nagu Sloveenia mälestusmärkide, Sloveenia koolide ja sloveenikeelsete nimedega regionaalsete märkide värviga ülevaamine, on haavanud sügavalt Sloveenia päritolu Itaalia kodanikke ja Sloveenia Vabariigi sloveenlastest kodanikke.

Nende kriminaalsete rikkumiste eest ei ole aga siiani kedagi vastutusele võetud. Minu arust on raske uskuda, et Itaalia politsei on nii ebapädev, et nad kurjategijaid tabanud ei ole või puudub poliitiline tahe nende leidmiseks. Kui juba kuueteistkümne korda järjest paistab kurjategijate ülesotsimine võimatuks, siis on see tõesti liias.

Dimitar Stoyanov (NI). – (BG) Daamid ja härrad, viimase osaistungjärgu ajal oli seoses Türgi puudutava aruteluga juttu sellest, et Türgi ei tunnista Armeenia genotsiidi. Kuid te ei tea ka ühte teist tunnustamata genotsiidi, mille türklased viiesaja aasta vältel toime panid, Bulgaaria genotsiidi.

Ma tutvustan teile ühe MacGahani-nimelise Ameerika ajakirjaniku sõnade läbi ühte väikest osa sellest, mis leidis aset nelja päeva jooksul 1876. aasta aprillis:

„Mind ei huvita, kas see informatsioon on erapooletu või mitte, siis kui kord saab tunnustatud nelja päeva jooksul tapetud 15 000 inimese tohtu arv. Seda kolossaalset arvu ei ole võimalik enam ümardada, et selle õudust veelgi suurendada, kui mõista täielikult selle brutaalset tapatöö hävitavaid põlastusväärseid üksikasju. Prantsusmaa konsul kuulis isiklikult, kuidas Ottomani armee irregulaarväelased põnevil publikule rääkisid, kuidas nad lastel päid maha raiusid ning uudishimulikult vaatasid, kuidas nende väikesed kehad tapetud kanade kombel kukkusid ja ringi veeresid.”

Need paar rida kirjeldavad ainult nelja päeva viiesajast aastast täielikust genotsiidist, mida Türgi Ottomani impeerium orjastatud bulgaarlaste vastu toime pani. Meie, Euroopa Parlamendi liikmed ATAKA parteis, nõuame tunnustust ja vabandust, enne kui saab alustada mingisuguseid vestlusi Türgi saamise kohta Euroopa Liidu liikmeks.

Ioannis Gklavakis (PPE-DE). - (EL) Härra president, lisaks põllumajandus- ja majanduspoliitikale on 2003. aastast kuni 2008. aastani muudetud ühisest põllumajanduspoliitikast saanud nüüdseks ka sotsiaalne poliitika, mis on minu arvates väga õigustatud. Näiteks tugevdatakse toiduabi programme, korraldatakse puu- ja aedviljade programme koolides, mis on jällegi minu arvates vägagi õigustatud, ning rakendatakse programme, et arendada välja lairiba internetiühendused ja elavdada maapiirkondi.

Kuid tänapäeva vajaduste täitmiseks on vaja tugevat ühist põllumajanduspoliitikat, kuna ühise põllumajanduspoliitikaga saavad talumehed toetust ja jäävad edasi maale. Nõudkem siis kõik koos, et lõppeks ühise põllumajanduspoliitika ressurside suunamine teistesse poliitikatesse. Põllumajanduspoliitika ressursse tuleb suurendada siis,

- kui me tahame ohutut toitu, kuna Euroopa toidud saavad ja peaksid olema ainult ohutud toidud;
- kui me tahame, et toitu oleks piisavalt, sest ainult nii saame tegeleda kriisidega;
- kui me tahame kaitsta keskkonda, mis juhul tuleb toitu kasvatada nii, et see vastaks Euroopa tavadele;
- kui me tahame, et talumehed jääksid edasi maale; mis juhul me peame neid toetama;
- kui me tahame terveid tarbijaid, mis juhul peame neile Euroopa toite pakkuma.

Lõpetuseks paluksin ma Euroopa Liidul oma eelarvet suurendada, sest see annab Euroopale tuleviku. Ning kui me tahame tugevat põllumajandussektorit, peame suurendama ühise põllumajanduspoliitika ressursse.

Chris Davies (ALDE). - Härra president, üle kuu aja on möödunud teie visiidist Gazasse, kuid viimased arvad Iisraeli valitsuselt näitavad, et midagi ei ole muutunud: endiselt ei lubata ülesehitamiseks ettenähtud materjale läbi kontrollpunktide ja ei ole materjali ei koolide ega ka tööstuse jaoks. Pommitamine on lõppenud, kuid blokaad jätkub.

Ehk oleks parlamendil aeg proovida arvamusi mõjutada, korraldades näituse nendest T-särkidest, millele üks teine parlamendi liige juba varem viitas: riietest, mis on toodetud sõdurite disainide järgi, nagu Givati brigaadi snaiper, kelle disain kujutab rasedat palestiinlannat ja kannab teksti „Üks lask, kaks surnut”. Iisraeli ajalehtedes on teateid disainidest, mis on veelgi rassistlikumad, ekstreemsemad ja põlastusväärsemad. Selline näitus paneks ehk liikmeid järele mõtlema, kas peaksime Euroopa Liidu ja Iisraeli vahelist assotsiatsioonilepingut praegustes oludes jätkama või ei.

President. – Härra Davis, möödunud kolmapäeval toimunud Euroopa-Vahemere piirkonna parlamentaarsel assambleel, mida ma ise juhatasin, võeti vastu resolutsioon traagilise olukorra kohta Lähis-Idas. Ma tahaksin teile seda meelde tuletada. See resolutsioon tasub meelde jätta. Täna kommentaaride eest!

Péter Olajos (PPE-DE). - (HU) See ei ole esimene kord, kus ma olen pidanud rääkima Slovakkia linna Tökerebesi (Trebíšov) kavandatavast suurest söeelektrijaamast, mille aastane süsinikdioksiidi heitmete maht on 4 miljonit tonni. Elektrijaama vastu on olnud võrdselt laialdasi proteste nii Slovakkia kui ka Ungari poolel ning vaatamata sellele on asjasse segatud osapooled elektrijaama litsentsimisprotsessi uuesti alustanud.

Teisel pool piiri andis Ungari valitsus välja kriisihaldamise ja kasvustrateegia, mille kohaselt kriisihalduse kaalutlustel soovib Ungari laiendada 440 megavattise pruunsöeploki võrra suurimat süsinikdioksiidi tekitajat Mjtra elektrijaama, mis toodab üle kuue tonni saasteaineid aastas. Ma ei pea mainima, et kumbki elektrijaam ei kasuta süsiniku kogumise ja säilitamise meetmeid (CCS).

Eelmise aasta lõpus võttis Euroopa Liit vastu kliimapaketi ning möödunud nädalavahetuse Euroopa Liidu tippkohtumisel kiideti heaks arengumaade kliimakompensatsiooni skeem. Lisaks valmistume me täiel aurul detsembris toimuvaks Kopenhaageni kliimakonverentsiks. Vahepeal aga jätkavad nende kahe liikmesriigi, Slovakkia ja Ungari juhid, kuigi peab tunnistama, et viimane just loobus, nagu ei oleks midagi juhtunud, ning rahastavad kliimamuutust maksumaksjate taskutest, vaatamata viimase protestidele. Ma loodan, et Euroopa Liit ei toeta seda ei poliitiliselt ega ka materiaalselt.

Luisa Morgantini (GUE/NGL). – (IT) Härra president, daamid ja härrad, sel ajal kui Ida-Jerusalemmas hävitatakse tuhandeid palestiinlaste kodusid, on isegi palestiina kultuur Iisraeli poliitika sihtmärgiks. Kahjuks on osad Iisraeli sõdurid valmistanud T-särgid, millel on kujutatud rasedat palestiinlannat ja sihikut ning mille all on tekst: „1 shot, 2 kills” („Üks lask, kaks surnut”).

Araabia kultuur on rünnaku all. Palestiina ametivõimud on koos araabia rahvaga otsustanud teha Ida-Jerusalemm – mitte terve Jeruusalemm – 2009. aasta Araabia kultuuri pealinnaks. Iisrael arreteeris 20 aktivisti, kaasa arvatud rahvusvahelisi aktiviste, kes korraldasid kõigest üritust Palestiina kultuuri tähistamiseks. See on katse hävitada Ida-Jerusalemmas igasugune Palestiina esindatus.

Seepärast küsin ma endalt: kas rahvusvaheline kogukond saab midagi teha, et tagada selle sündmuse edukus ja et Jeruusalemm on tõesti jagatud pealinn. Tegutseme selle nimel, et see sündmus toimuks.

Alojz Peterle (PPE-DE). - (SL) Nädalavahetusel tekitas kartusi Sloveenias, eriti just Dolenjska regioonis, Renault' otsus kanda Clio tootmine Novo Mestost üle Prantsusmaale.

Ma usuksin meelsasti ametlikku selgitust, et otsuse aluseks oli suurenenud nõudlus Clio ja Twingo automudelite järele, mitte protektsionism raskuste tõttu autotööstuses.

Daamid ja härrad, kellele kuulub Revozi tehas Novo Mestos? Kas Sloveeniale? Või Prantsusmaale? Vastus on ilmne: Sloveenia tehas, mis toodab prantsuse autosid, on minu arvates kindlasti Euroopa tehas.

Ma olen arvamusel, et me peame kaitsma autotööstust Euroopa, mitte riiklike lahendustega. Vastasel juhul eemaldume me nendest neljast põhivabadusest, mis moodustavad Euroopa ühisturu tuuma.

Milan Horáček (Verts/ALE). – (DE) Härra president, märtsi alguses kanti poliitvangid Mikhail Khodorkovsky ja Platon Lebedev Siberist Tšitast üle Moskvasse, et seal taas alusetutele süüdistustele vastu astuda. Esimene

avalik ärakuulamine on plaanitud 31. märtsiks. Samal päeval pidi toimuma ka Euroopa Liidu ja Venemaa vaheliste inimõiguste konsultatsioonide viies järk. Venelased on need olulised läbirääkimised nüüd määramatuks ajaks edasi lükanud.

Sellega näitab Venemaa väga selgelt, kui vähe ta inimõigusi hindab. Õigluse mõistmise asemel teenib kohtusüsteem edasi režiimi, kõrvaldades selle vastaseid, ning Euroopa Liidule aetakse edasi puru silma.

Richard Seeber (PPE-DE). – (DE) Härra president, ma sooviksin teha komisjonile kriitilise märkuse, mis puudutab möödunud nädalal kirjalikult esitatud otsust keelustada klassikalised lambipirnid. Ma toetan täielikult koos nõukogu ja komisjoniga seatud energiatõhususe nõudeid ja kliimaeesmärke. Sel juhul oli vale vaid lähenemine. On selge, et kodanikud ei tunne ennast kaasatuna, kui otsused võetakse vastu suletud uste taga komiteemenetlusi kasutades. Seetõttu väärrib komisjon kindlasti kriitikat, kuna ei kaasanud otsuste tegemise protsessi Euroopa Parlamenti ega pidanud kinni korralistest menetlustest.

Teiseks oli selge kommunikatsiooni puudumine. Inimesed on väga mures, sest nende meetmetega seoses ei ole teostatud ulatuslikku mõjude hinnangut, arvestades eriti veel sellega, et nagu me teame, sisaldavad need lambipirnid elavhõbedat ning on sellega ohtlikud inimeste, eriti laste, tervisele.

Kolmandaks oleks olnud ka tark mõelda tulevikule ja uute tehnoloogiate edendamisele. Seetõttu paluksin ma komisjonil teha uus ettepanek.

Tunne Kelam (PPE-DE). - Härra president, eestlased, lätlased ja leedulased avaldavad oma sügavat tänu teie solidaarsusavalduse eest, mis puudutas Balti riikides 1949. aastal toimunud küüditamiste 60. aastapäeva, mida on hinnatud universaalselt inimkonnastaseks kuriteoks, mis pandi toime rahuajal, neli aastat peale sõja lõppu. Kaks kolmandikku küüditatutest olid naised ja lapsed, kes umbes kümneks aastaks Siberisse saadeti. Kui need oleksid leidnud aset kolmes Skandinaavia riigis: Rootsis, Taanis ja Norras, oleks küüditanute arv olnud proportsionaalselt pool miljonit.

Kuid täna on selge, et Euroopa majanduslikust ja poliitilisest laiendamisest ei piisa, et Euroopat liita tõelise väärtusi koondava ühendusena. Me vajame uut laienemiste, Euroopa südametunnistuse laienemiste lainet. Meil on vaja teravalt üleeuroopalist teadlikkust ning tahet, et tunnistada neid kuritegusid ja eelarvamusi meie ühise ajaloo tähtsa osana.

Maria Petre (PPE-DE). – (RO) Paljud meist on rääkinud täna vajadusest solidaarsuse järele ning ka mina tahaksin sellel teemal jätkata.

Euroopa Liidu energiasõltumatus ja liikmesriikide solidaarsus selles asjas on praegu vajalikumad kui kunagi varem. Meie teod peavad olema ühised ning jagama ühtset vaadet mitte ainult riskide suhtes, vaid ka vajaduse suhtes meie ressursse mitmekesistada.

Ma õnnitlen Euroopa Ülemkogu kokkuleppe puhul, millele jõuti majanduse taastamise kava, energiaspektori rõhutamise ja Nabucco projekti rahastamisega.

Ma palun tungivalt komisjonil leida kiiresti ja tõhusalt vajalikud meetodid, et tagada nende rahade tõhus kasutus ja et need annaksid vajalikud tulemused nii energiaspektori kui eriti just ka majandussektori jaoks, mida proteksionism rängalt mõjutab ja ohustab.

Proteksionismi appi võtmine on halvim asi, mis võib juhtuda nii kasvavate kui ka arenenud majanduste puhul.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou (PPE-DE). - (EL) Härra president, aasta on möödunud sellest, kui fraktsiooni otsus muuta Euroopa Parlamendi kodukorda tegi keerukaks fraktsioonidevaheliste ühenduste töötamise, otsustades, et nad peavad töötama ainult neljapäeva pärastlõunal. Igas mõttes kõrvaldas see need fraktsioonidevahelised ühendused, mis olid aluseks ideede avaldamisele sellistel teemadel, mis enamasti Euroopa poliitikatesse ei puutu, nagu näiteks perekonnaküsimused.

Ma ise juhatan perekonna ja lastekaitse fraktsioonidevahelist ühendust ning pean teile andma edasi tsiviilühiskonna perekonnaühenduste ja lihtsate Euroopa kodanike sügava kahetsuse selle üle, et nad selle ühenduse kaudu end enam väljendada ei saa.

Kodukorra muutmise eest vastutav fraktsioon ei ole meile öelnud, kas nad on fraktsioonidevahelisi ühendusi hinnanud, ega ka tulevikuks lahendust pakkunud. Kuidas saab nad asendada?

Nicodim Bulzesc (PPE-DE). - Härra president, ma sooviksin rääkida ühest väga tähtsast probleemist seoses Euroopa Liidu kirjandusauhinnaga. Auhinda rahastab Euroopa Liidu kultuuriprogramm ning selle eesmärgiks on tõsta esile loomingulisust kaasaegses ilukirjanduses. Ma arvan, et see on väga hea algatus, kuid mul on muresid selle rakendamise pärast.

Minu poole on pöördunud minu riigi kultuuriasutused ning avaldanud kurbust selle üle, et Rumeenia sellel aastal programmi kaasatud ei ole. Ning tõesti kaasatakse programmi igal aastal vaid 12 riiki 34 sobivast. Õigustatud on küsida, kuidas ülejäänud riigid, kaasa arvatud Rumeenia, saavad osaleda aktiivselt, kui neid ei ole üldse programmi kaasatudki. Seega tahan ma teie tähelepanu juhtida sellele probleemile ning ma loodan, et me leiame koos komisjoniga sellele probleemile mugava lahenduse.

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE). – (RO) Härra president, daamid ja härrad, see saab olema Euroopa jaoks raske aasta. Me seisame silmitsi Euroopa ajaloos enneolematute väljakutsetega.

Me peame võitlema finants-, majandus- ja energiakriisiga, kliimamuutusega ja terrorismiga, mis ähvardab kõike seni loodut. Seepärast on meile nüüd tähtsam kui kunagi varem olla ühel meelel.

Me peame võtma hoiaku euroopavastase diskursuse ning ultranatsionalistlike elementide vastu, mis on hävitavad ja ohtlikud. Praeguses kliimas on ultranatsionalistidel, kes kasutavad seda ebasoodsat kliimat ühinenud Euroopa ründamiseks, lihtne mõjutada kodanikke, kes ei ole rahul halveneva kriisiga, rääkimata muudest probleemidest. Lubage mul teile meelde tuletada, et ilma Euroopa Liidu ja eurotsoonita oleksid praegu tunnetatavad majanduskriisi mõjud olnud katastroofilised.

Ma kutsun valimiskampaaniates osalevaid Euroopa poliitikuid üles võtma kindlat hoiakut euroopavastase diskursuse suhtes. Ma nõuan, et nad ei kasutaks ultra-natsionalistlikke ja šovinistlikke elemente või kihutuskõnesid kõigest selleks, et mõned lisahääled võita. Ma tänan teid.

Iuliu Winkler (PPE-DE). - (HU) Globaalse majanduskriisiga loodud ametliku arutelu kohaselt vajab usaldus rahvusvahelisse finantsüsteemi kiirelt ülesehitamist. Tänapäeval on märksõnaks enesekindlus, mida kajastavad ka Euroopa Liidu dokumendid.

Ma soovitaksin aga ka teist märksõna – solidaarsus, kuna solidaarsus või koostöö on tihti korratud fundamentaalne väärtus, millele Euroopa Liit rajatud on. Kuid ma sooviksin küsida: kas meie, kes me oleme väljaspool eurotsooni, saame rääkida solidaarsusest, kui meil palutakse tõsta makse ja panuseid, et me ei toetuks Euroopa Liidu kriisifondidele ning mehhanismidele, kui see fond põhinebki just nimelt solidaarsuse põhimõtetel.

Kas Kesk- ja Ida-Euroopa liikmesriikide kodanikud peavad unustama kõik oma Euroopa Liidu elatustaseme saavutamise lootused mõistliku aja jooksul? Ma ei arva nii. Ma olen kindel, et Euroopa seisukoht, mida Euroopa Liit saabuva G-20 tippkohtumise raames kuulutab, on seisukoht, mis on meie kõigi jaoks vastuvõetav.

Csaba Sógor (PPE-DE). - (HU) Ungari kogukonnad viies Euroopa Liidu liikmesriigis tähistasid hiljuti Ungari revolutsiooni ja vabadussõda 1948-49. aastatel. Siis võitlesid ungarlased külge külge kõrval koos poolakate, serblaste, horvaatide, švaabide, sakslaste, austerlaste, armeenlaste ja rumeenlastega iseenda ja maailma vabaduse eest kahe selle aja suurima Euroopa sõjaväe vastu.

Me tähistame seda sündmust igal märtsil, nii nagu tegid ka teise kahe riigi presidendid. Rumeenia ametivõimud üritasid autult ning Euroopa Liidu riigile mittekohaselt takistada Ungari Vabariigi presidendi Ljuszó Sólyomi reisimist Rumeeniasse. Mis oleks juhtunud siis, kui nad oleksid proovinud teha seda sama Ameerika Ühendriikide presidendi Barack Obamaga, kes samuti tunnustas ja andis au 1848. aasta Ungari vabadussõjale, kui ta oleks samuti tahtnud tulla Rumeeniasse.

Oleks hea, kui me võiksime vähemalt mõista, et me elame Euroopas, kus saame üksteise minevikku ja ajalugu, ning ka üksteise riiklikke pühasid, austada.

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE). – (RO) Ma pooldan Serbia integratsiooni Euroopa Liitu ja ühinemist Euroopa Liiduga. Selles kontekstis soovitatakse ma tungivalt komisjonil võtta kasutusele kindlad efektiivsed meetmed, et tagada Timoci orus elavate Rumeenia vähemusse kuuluvate inimeste õigused.

Ida-Serbias Timoci oru riikides: Krajina, Morava, Požarevac ja Timoci, tuleb kohaldada efektiivselt Euroopa rahvusvahemuste kaitse raamkonventsiooni ja Euroopa regionaal- ja vähemuskeelte hartat. Hetkel on 2009. aasta ja ma usun, et traditsioonilisel Rumeenia kogukonnal Timoci orus on õige aeg saada proportsionaalne esindatus ja ka õigus emakeelsetele kirikutele ja koolidele. Ma tänan teid.

ISTUNGJÄRGU JUHATAJA: Gérard ONESTA*asepresident*

Juhataja. - Sellega on päevakorrapunkti käsitus lõppenud.

14. EÜ ja CARIFORUMi riikide vaheline majanduspartnerlusleping – Vahepealne majanduspartnerlusleping Euroopa Ühenduse ja Côte d'Ivoire'i vahel – Majanduspartnerlusleping CARIFORUMi riikide ning EÜ vahel – Vahepealne majanduspartnerlusleping EÜ ja Côte d'Ivoire'i vahel – Vahepealne majanduspartnerlusleping EÜ ja Ghana vahel – Vahepealne majanduspartnerlusleping EÜ ja Vaikse ookeani piirkonna riikide vahel – Vahepealne majanduspartnerlusleping EÜ ja Lõuna-Aafrika Arenguühenduse (SADC) majanduspartnerluslepingu riikide vahel – Ida- ja Lõuna-Aafrika riikide ning EÜ vaheline majanduspartnerlusleping – EÜ ja Ida-Aafrika Ühenduse partnerriikide vaheline majanduspartnerlusleping – Vahepealne majanduspartnerlusleping EÜ ja Kesk-Aafrika vahel (arutelu)

Juhataja. - Järgmiseks päevakorrapunktiks on partnerluslepingute ühine arutelu:

– David Martini soovitus (A6-0117/2009) rahvusvahelise kaubanduse komisjoni nimel, ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus majanduspartnerluslepingu sõlmimise kohta ühelt poolt CARIFORUMi riikide ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja tema liikmesriikide vahel (05211/2009 – C6-0054/2009 – 2008/0061(AVC)), ja

– Erika Manni soovitus (A6-0144/2009) rahvusvahelise kaubanduse komisjoni nimel, ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus, millega sõlmitakse vahepealne majanduspartnerlusleping ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Côte d'Ivoire'i vahel (05335/2009 – C6-0064/2009 – 2008/0136 (AVC)),

– Helmuth Markovi ja David Martini suuline küsimus nõukogule rahvusvahelise kaubanduse komisjoni nimel, majanduspartnerluslepingu kohta ühelt poolt CARIFORUMi riikide ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahel (O-0033/2009 – B6-0203/2009),

– Helmuth Markovi ja David Martini suuline küsimus komisjonile rahvusvahelise kaubanduse komisjoni nimel, majanduspartnerluslepingu kohta ühelt poolt CARIFORUMi riikide ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahel (O-0034/2009 – B6-0204/2009),

– Helmuth Markovi ja Erika Manni suuline küsimus nõukogule rahvusvahelise kaubanduse komisjoni nimel, vahepealse majanduspartnerluslepingu kohta ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Côte d'Ivoire'i vahel (O-0047/2009 – B6-0217/2009),

– Helmuth Markovi ja Erika Manni suuline küsimus komisjonile rahvusvahelise kaubanduse komisjoni nimel, vahepealse majanduspartnerluslepingu kohta ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Côte d'Ivoire'i vahel (O-0048/2009 – B6-0218/2009),

– Helmuth Markovi ja Christofer Fjellneri suuline küsimus nõukogule rahvusvahelise kaubanduse komisjoni nimel, Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning Ghana vahelise vahepealse majanduspartnerluslepingu kohta (O-0035/2009 – B6-0205/2009),

– Helmuth Markovi ja Christofer Fjellneri suuline küsimus komisjonile rahvusvahelise kaubanduse komisjoni nimel, Euroopa Ühenduse ning Ghana vahelise vahepealse majanduspartnerluslepingu kohta (O-0036/2009 – B6-0206/2009),

– Helmuth Markovi ja Glyn Fordi suuline küsimus nõukogule rahvusvahelise kaubanduse komisjoni nimel, Vaikse ookeani piirkonna riikide ja Euroopa Ühenduse partnerluse vahelepingu kohta (O-0037/2009 – B6-0207/2009),

– Helmuth Markovi ja Glyn Fordi suuline küsimus komisjonile rahvusvahelise kaubanduse komisjoni nimel, Vaikse ookeani piirkonna riikide ja Euroopa Ühenduse partnerluse vahelepingu kohta (O-0038/2009 – B6-0208/2009),

- Helmuth Markovi ja Robert Sturdy suuline küsimus nõukogule rahvusvahelise kaubanduse komisjoni nimel, vahepealse majanduspartnerluslepingu kohta ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Lõuna-Aafrika Arenguühenduse (SADC) majanduspartnerluslepinguga liitunud riikide vahel (O-0039/2009 – B6-0209/2009),
- Helmuth Markovi ja Robert Sturdy suuline küsimus komisjonile rahvusvahelise kaubanduse komisjoni nimel, vahepealse majanduspartnerluslepingu kohta ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Lõuna-Aafrika Arenguühenduse (SADC) majanduspartnerluslepinguga liitunud riikide vahel (O-0040/2009 – B6-0210/2009),
- Helmuth Markovi ja Daniel Caspary suuline küsimus nõukogule rahvusvahelise kaubanduse komisjoni nimel, vahelepingu kohta, millega kehtestatakse raamistik ühelt poolt Ida- ja Lõuna-Aafrika riikide ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahelise majanduspartnerluslepingu sõlmimiseks (O-0041/2009 – B6-0211/2009),
- Helmuth Markovi ja Daniel Caspary suuline küsimus komisjonile rahvusvahelise kaubanduse komisjoni nimel, vahelepingu kohta, millega kehtestatakse raamistik ühelt poolt Ida- ja Lõuna-Aafrika riikide ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahelise majanduspartnerluslepingu sõlmimiseks (O-0042/2009 – B6-0212/2009),
- Helmuth Markovi suuline küsimus nõukogule rahvusvahelise kaubanduse komisjoni nimel, raamlepingu kohta ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Ida-Aafrika Ühenduse partnerriikide vahelise majanduspartnerluslepingu sõlmimiseks (O-0043/2009 – B6-0213/2009),
- Helmuth Markovi suuline küsimus komisjonile rahvusvahelise kaubanduse komisjoni nimel, raamlepingu kohta ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Ida-Aafrika Ühenduse partnerriikide vahelise majanduspartnerluslepingu sõlmimiseks (O-0044/2009 – B6-0214/2009),
- Helmuth Markovi ja Kader Arifi suuline küsimus nõukogule rahvusvahelise kaubanduse komisjoni nimel, vahepealse majanduspartnerluslepingu kohta ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kesk-Aafrika vahel (O-0045/2009 – B6-0215/2009),
- Helmuth Markovi ja Kader Arifi suuline küsimus komisjonile rahvusvahelise kaubanduse komisjoni nimel, vahepealse majanduspartnerluslepingu kohta ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kesk-Aafrika vahel (O-0046/2009 – B6-0216/2009),

David Martin, *raportöör*. – Härra juhataja, olles otseselt asjasse segatud, kipume me alati probleemi tähtsust üle rõhutama, kuid selle probleemi puhul, arvan ma, ei ole võimalik selle tähtsust üle rõhutada. Täna käsitleme me siin mitmeid kokkuleppeid, mis võivad mõjutada sõna otseses mõttes miljonite inimeste elusid, elukvaliteeti ja tervist arengumaades.

Enne oma raporti sisu juurde pöördumist tahaksin ma anda au oma kolleegile Glenys Kinnockile, kes AKV-ELi parlamentaarse ühisassamblee kaasesimehena on olnud esirinnas majanduspartnerluslepingute kohaste mureavalduste ja nende mõjude arengule kuuldavakstegemisel, seda mitte ainult parlamendis, vaid ta on andnud tervele maailmale võimaluse oma AKV riikidega seostuvaid muresid avaldada. Nagu paljud teist teavad, loobub proua Glenys selle ametiaja lõpus, ning ma arvan, et ma hakkame tema tehtud tööst väga puudust tundma, eriti sellest, mis puudutab AKV riike ja majanduspartnerluslepinguid.

Majanduspartnerluslepingutel on parlamendis keeruline ajalugu. Kaubandus- ja arengueesmärkide vahel on olnud tõsiseid pingeid. Mõningat sellest oleks saanud vältida, kuid mõni osa on ausalt öeldes lihtsalt loomuomane nendele kokkulepetele.

Esmalt sunniti need meile peale WTO otsusega ning ühesuunalise liberaliseerimisega, mis on põhimõtteliselt see, mida majanduspartnerluslepingud vajavad, ei ole lihtne läbirääkimisi pidada.

Teiseks tähendas pealesunnitud täielike ja vahepealsete majanduspartnerluslepingute lõpuleviimise tähtaeg, et läbirääkimised, mis oleksid pidanud toimuma võrdsete poolte vahel, reaalselt ei toimunud võrdsete poolte vahel, kuna AKV riikide pool oleks kahju saanud, kui tähtjast ei oleks kinni peetud.

Lõpuks – ja sellega ei kritiseeri ma neid vaid läbirääkimiste reaalsust – viisid meie läbirääkimisi läbi kaubanduseksperdid. Juba oma loomu poolest üritavad kaubanduseksperdid saavutada parimat võimalikku tulemust Euroopa Liidu jaoks. Nad ei üritanud saavutada tingimata parimat tulemust arengu jaoks. Ma kordan: see ei ole kriitika, see on see mida nad on tegema õppinud. Kuid see on läbirääkimiste reaalsus.

Parlamendina oleme läbirääkimiste lõpetamisest peale üritanud asjatult sobitada omavahel kaubandust ja arendustööd.

Ma sooviksin keskendada oma märkused raportööri CARIFORUMi majanduspartnerluslepingule, mis on hetkel muidugi ainus täielik majanduspartnerlusleping. Kuna see majanduspartnerlusleping on allkirjastatud, ei saa me teksti muuta, vaid saame öelda sellele ainult „jah” või „ei”. Ma usun, et kui komisjon ja volinik suudavad anda meile teksti kohta teatud tagatised ja teatud interpretatsioonid, siis võime me sellel nädalal olla positsioonis, et anda oma hinnangu CARIFORUMi majanduspartnerluslepingule.

Üks kirjaniku Lewis Carrolli tegelane Humpty Dumpty ütles põlglikul toonil: „Kui ma sõna kasutan, tähendab see just seda, mida ma valin ta tähendama – ei rohkem ega vähem”. Ja ausalt öelda on viimasel ajal ka mõnede CARIFORUMi majanduspartnerluslepingu sõnade mõistmine midagi sarnast olnud – alati pole lihtne olnud aru saada, mida tekst tegelikult tähendab.

Ma sooviksin kuulda täna voliniku selgitust paari punkti kohta.

Esmalt, et lepingu ülevaatomisklausel on tõeline ülevaatomisklausel ning komisjon võtab seda tõsiselt: me vaatame viie aasta möödudes selliseid arenguprioriteete nagu vaesuse leevendamine, jätkusuutlik areng, majanduslik mitmekesistamine ja panused aastatuhande arengueesmärkide saavutamiseks, et tagada majanduspartnerluslepingute toimimine kõige selle huvides, mitte selle vastu.

Teiseks sooviksin ma kuulda voliniku kinnitust majanduspartnerluslepingute rahastamise kohta. Arvutused näitavad, et olemasoleva Euroopa Arengufondi raames ja muude finantsraamistiku perioodide vältel kuni 2013. aastani, on CARIFORUMi riikidel saada umbes 580 miljonit eurot. Minu arvates – kuid loomulikult ei ole ma selle ala asjatundja – peaks sellest piisama majanduspartnerluslepingute nõuete täitmiseks, kui nende programmid on korralikult koostatud, kui kogu raha on kulutatud, kui Kariibi mere riikide prioriteetid raha kulutamise kohta on täidetud. Lisaks peame me veenduma, et liikmesriigid panustavad omalt poolt 2 miljardit eurot, mida lubati, et toetada arengumaade kaubandust. Peame vaatama ka olukorda peale 2013. aastat. Me ei saa komisjonilt selle kohta kinnitust, kuna see on parlamendile ja nõukogule, kuid peame teadvustama, et kui raha otsa saab, siis lõppevad 2013. aastal ka kohustused.

Kolmas kinnitus, mida ma tahan, on enamsoodustusrežiimi (MFN) staatuse kohta. Olen juba varem volinikule öelnud, et Euroopa Liidul peaks olema täpselt samad nõuded ja tingimused, mida Kariibi mere riigid Ameerika Ühendriikidele või teistele arenenud suurvõimudele pakuvad. Kuid me ei peaks võtma appi enamsoodustusrežiimi klauslit, siis kui Kariibi mere riigid teevad soosiva kokkuleppe näiteks rühma Aafrika riikidega.

Neljandaks – ja ma hakkan otsi kokku tõmbama – mis puudutab juurdepääsu ravimitele, vajame me kinnitust, et mitte miski CARIFORUMi lepingus ei ohusta TRIPS-lepingu kasutamist – see mehhanism ei tohi langeda mingisuguse kahtluse alla.

Ma tahan kuulda voliniku kinnitusi, kuid veel enne seda tahaksin ma lõpetuseks öelda, et ma olen kindlal veendumusel, et volinik on muutnud majanduspartnerluslepingute arutelu tooni ja iseloomu ja ma tahan anda au sellele tööle, mida ta juba sellel alal teinud on.

Erika Mann, raportöör. – (DE) Härra juhataja, proua volinik, daamid ja härrad, leping Cõte d'Ivoire'iga on leping, mille vastuvõtmise üle me nüüd hääletama peame. Me saame valida ainult „jah” või „ei”. Ma loodan, et ühel päeval see muutub ja parlamendil saab olema ka võimalus osaleda mandaadi läbirääkimistel.

See teeb asja natukene raskemaks. CARIFORUMi lepinguga võrreldes on kaks erinevust. Esiteks on tegemist valitsusega, mis ei ole demokraatlikult valitud. Teiseks on tegemist esialgse lepinguga, mille algseks eesmärgiks on tagada vanade soodustuste säilimine. Lõpliku lepingu läbirääkimisi ei teostata veel mõnda aega.

Ma sooviksin kuulda volinikult Cathrine Ashtonilt kinnitusi mõnede küsimuste kohta, mis ma tean, et on Cõte d'Ivoire'i jaoks väga olulised. Möödunud nädalavahetusel osalesin ma taas läbirääkimistel, millel sai väga selgeks, et komisjon peab andma kinnitusi, mis on kooskõlas kinnitustega, mida volinik Lõuna-Aafrika Arengühenduse (SADC) puhul andis. Palun lubage mul seepärast mõningad tähtsamad punktid välja tuua.

Esimene punkt puudutab olulist paindlikkust. See paindlikkus peab hõlmama järgmisi punkte. Esiteks, ülevaatomisklausli kaasamine, mis on samuti paindlik, et see ei piirduks viieaastase ajakavaga, vaid oleks lühikese aja jooksul pidevalt ülehinnatav. Teiseks, tundlikke küsimusi tuleks arutada ainult juhul, kui riik selleks otsest soovi avaldab. Eriti kehtib see Singapuri küsimuse kohta, kuid loomulikult ka TRIPS-lepingu integreerimise ja muude sarnaste küsimuste kohta.

Kolmandaks on küsimus regionaalsete erinevuste vastuvõtmise kohta, siis kui toimuvad täiendavad läbirääkimised, et sõlmida regionaalne leping. Côte d'Ivoire seisab silmitsi spetsiifilise probleemiga tänu asjaolule, et leping on praegu läbirääkimisstaadiumis ning see allkirjastatakse isolatsioonis, kuigi tulevikueesmärgiks on leppida kokku regionaalne leping.

Neljandaks oleks vajalik, et mis tahes läbirääkimiste etapil oleks võimalik tõstatada küsimusi, mida käesoleval etapil veel käsitletud ei ole ja et komisjon need teemad kinnitaks.

Selles kontekstis, proua volinik, on vaja kõigest rakendada Lõuna-Aafrika Arengüühenduse (SADC) puhul tehtud järeleandmisi ka Côte d'Ivoire'ile. See suurendaks töenäosust, et parlamendi vastav vastus on positiivne. Me oleme lihtsalt väga mures – ning seda muret on avaldanud paljud valitsusevälised organisatsioonid – et eriti Côte d'Ivoire'i asjus näitas komisjon esialgu välja suhteliselt vähest paindlikkust, mis oli ka põhjuseks, miks ülalnimetatud küsimustega esialgselt täielikule lepingule üle minnes ei arvestatud. Seetõttu oleks järeleandmine eriti kasulik ning võimaldaks meil lepingut kinnitada.

Lisaks, minu arutelude käigus Côte d'Ivoire'i esindajatega mõistsin ma, et nad kardavad, et tehniline toetus ei liigu piisavalt kiiresti ja et ka siin ei ole võetud arvesse kõiki nende muresid. Nagu ma mõistan, huvitavad neid eriti komisjon ja rahvusvahelised organisatsioonid, mis toetavad neid, andes neile juurdepääsu VKEdes turule, et nad saaksid juurdepääsu Euroopa turule ka realselt kasutada. Nad on äärmiselt ettevaatlikud, juhul kui läbirääkimised puudutavad neid Singapuri küsimusi, kui nad nendel teemadel üldse räägivad, ning nad ootavad rahutult, et me aitaksime neil luua arusaamist sellest, kuidas avalikke hüvesid ühiskonna jaoks kasutada.

Lisaks huvitab neid eriti meie abi tehniliste standardite küsimustes, kuna nende jaoks on tehnilised standardid tihti tõeliseks barjääriks kaubandusele.

Minu viimane kommentaar on seoses parlamenti puudutava punktiga. Nagu ma eelnevalt mainisin on meil võimalik vastata ainult „jah” või „ei” ning loomulikult seab see suhteliselt olulised piirangud mahule, milles parlament hääle andmisel koostööd teha saab. Ma soovin teile sõnaselgelt meelde tuletada, ja see on kajastatud ka meie tekstides, et esialgse lepingu võimalik kinnitamine ei tähenda tingimata seda, et me automaatselt ka täieliku lepingu poolt hääletame. Õigupoolest soovime me jälgimise menetluse raames sõnaselgelt olla jätkuvates läbirääkimistes kaasatud, et teatud ulatuses, ja meie volituste piires, saaksime minu just tõstatatud punkte lähemalt uurida.

Lõpuks paluksin ma teil rääkida meile lühidalt sellest, millises ulatuses avaldab läbikukkunud Doha kokkulepe eriti negatiivset mõju Cte d'Ivoire'ile, eriti, mis puutub banaanidesse.

Helmuth Markov, autor. – (DE) Härra juhataja, proua volinik, härra Solana, selles arutus ei arutleme me nii kaasotsustamismenetluse raames nõukogule ja komisjonile esitatud kuueteistkümmes suulisest küsimusest koosneva paketi, kaheksa resolutsiooni ja kahe raporti kui ka 79 arengumaa üle, millega Euroopa Liit oma kaubandussuhteid ja vastastikust koostööd uuendab. Kaubandus ja koostöö on olulised tööriistad võitluses vaesuse vastu ning ka säästlikumate ja sotsiaalselt stabiilsemate riiklike majanduste ehitamisel. Üle kõige kuulub selle protsessi juurde infrastruktuuride loomise toetus, tervishoid, toiduga varustamise sõltumatus, töötav sotsiaalsüsteem, hariduslik ja kultuuriline vahetus.

Minevikus põhinesid meie kaubandussuhted AKV riikidega mittevastastikustel kaubandussuodustused, mis andsid suuremale osale AKV riikides toodetud kaupadele tollimaksuvaba juurdepääsu ühisturule. 2000. aastal lepiti kokku, et 2007. aasta lõpus koostatakse uus partnerlusleping. Selle uue lepingu raames tulnuks ühepoolsed kaubandussuodustused asendada WTOga ühilduvate kokkulepetega, mille eesmärgiks oli vähendada, ning lõpuks kõrvaldada, vaesus ning samuti edendada jätkusuutlikku arengut, regionaalset integratsiooni, majanduslikku koostööd ja head valitsemistava ning aidata AKV riikidel arendada oma majanduspotentsiaali ja integreerida need järk-järgult globaalsesse majandusse. Lisaks sellele tulnuks suurendada nende riikide tootmispotentsiaali ning võtta tarvitusele meetmed eraettevõtluse ja investeringute hõlbustamiseks.

Meie ees olevad majanduslepingud, eriti nn vahepealne majanduspartnerlusleping või ainult kaupu käsitlev („goods-only”) leping on peamiselt kaubanduslepingud, kuna 90% või rohkem nendes käsitletavatest küsimustest on seotud turujuurdepääsu või muude kaubandusaladega. Eesmärgiks on samm-sammult liberaliseerida kaubandus Euroopa Liidu ja partnerregioonide või individuaalsete riikide vahel.

Millised probleemid ilmsesid läbirääkimiste käigus?

Esiteks paistab kaheldav, kas ajakava oli piisav. Muidugi on komisjon heal positsioonil. Komisjon sai läbirääkimisi juhtida, hääletuse korraldada ja liikmesriike kaasata. Kuid kujutage ette, et olete üks teise poole läbirääkimiste partneritest. Kas läbirääkimisi peeti tõesti alati paralleelselt, nii et vastavaid nõupidamisi oleks saanud korraldada nendes riikides tsiviilühiskonna ja parlamendi vahel?

Väga palju kriitikat oli seoses lepingu sisuga. Esiteks, kuigi oli ka teisi eksperdihinnanguid, mõistis komisjon ühilduvust WTOga kui tollimaksude vähenemist 80% järgmise 15 aasta jooksul. Isegi kui liberaliseerimise kohustused on esialgselt asümmeetrilised, siis liberaliseerimissammude tulemuseks on mõlema poole avatud turud, mida Euroopa Liit endale hõlpsasti lubada saab. AKV riikide eksport moodustab ainult väikese protsendi nende impordist.

AKV riikidele on tollimaksude kaotamise tagajärjeks kaotatud sissetulekud nendest maksudest, samuti kaotused rahast, mida on vaja kiireteks avalikeks investeeringuteks infrastruktuuridesse, sotsiaalsfääri, majandusarengu toetuseks ja administratiivvõimete parandamiseks. Lisaks tähendab see riikliku majanduse kasvu aeglustumist ning seega jätkuvat sõltuvust tööstusmaade ekspordist. See avaldab sama palju mõju toiduainetele kui tööstustoodetele ning lõpptulemusena moodustub nõiarang. AKV riikide tõusvad toiduhinnad on selle mõju vaieldamatu tõestus. Olen tihti esitanud küsinud: kui 50 aastat mittevastastikuseid kaubandussuhteid ei ole edendanud isegi mitte adekvaatset arengut, siis kuidas on võimalik seda saavutada vastastikuse turgude avamisega?

Veel üks tõsine probleem, mida kavandatav leping halvendaks, on suhe partnerregioonide ja riikide vahel. Ida-Aafrika Ühenduses, mille asjakohase resolutsiooni ettepaneku eest ma ise vastutav olen, võib olla sisetariifide probleem vähem olulisem, kuna on olemas tolliliit, kuid kaubandussuhted naaberriikide vahel võivad erinevate liberaliseerimise tasemetega tõttu raskeneda. Sellel juhul on muidugi palju probleeme, mis on seotud päritoluma määrustega. Ulatuslike majanduspartnerluslepingute läbirääkimiste suhtes on tõsiseid kartusi. Need kajastavad teatud konflikte blokeeritud Doha arenguvoorus. Paljud riigid arvavad, et nad ei ole positsioonis, et dereguleerida oma teenuseid, investeeringuid ja avalikke hangete turgusid ja avada globaalne konkurents. See ei ole isegi täielikult kontrollitav või ihaldatav Euroopa Ühenduses endas. Mis puudutab finantsturgude kontrollimehhanismide puudumist, siis ei ole vaja sellel teemal täpsemalt peatuda.

Tõsist kriitikat avaldati, ja avaldatakse siiani, läbirääkimiste läbipaistvuse suhtes, see tähendab selle suhtes, millises ulatuses kaasati protsessi parlament ja tsiviilühiskond. Lisaks on ka küsimusi 4. tarneviisi kohta. Kui kaubad saavad vabalt liikuda, siis kas ei peaks sama kehtima ka inimestele? Selles kontekstis on meie komisjon formuleerinud küsimused, mis nende päritolust sõltumata alati neid probleeme käsitlevad.

Millised rahalised, tehnilised ja administratiivsed toetusmeetmed on nähtud ette kaubandus- ja arengupartnerluste taaskehtestamise raames? Kas komisjon on jätkuvate läbirääkimiste vältel paindlik ning arvestab partnerregioonide vajadustega, eriti mis puudutab ekspordi tollimaksude kasutamist arengueesmärkidel, alustavate tööstuste kaitsmist, tööjõu vaba liikumise tagamist ja erikaitset avalike hangete süsteemile? Lisaks sellele, kas komisjon on valmis mõtlema oma seisukoha üle, mis puudutab intellektuaalse omandi õiguste kaitsmist, et tagada bioloogilise mitmekesisuse ja teadmiste ülekandmise säilimine ja arstiabi tagamine vaesemates riikides? Kas nõukogu ja komisjon on valmis andma parlamendile ja tsiviilühiskonnale piisavat informatsiooni osalemisvõimaluste kohta? Lõpetuseks, kas ollakse valmis kokku lepitud lepingut muutma, siis kui peaks selguma, et teatud punktidel on negatiivne mõju AKV riikide arengule?

Lubage mul lõpetada lühikese isikliku kommentaariga. Ma olen nüüdseks olnud kaks ja pool aastat rahvusvahelise kaubanduse komisjoni esimees. Kuna ma sellele kohale enam ei kandideeri, siis sooviksin ma siinkohal kasutada võimalust ja tänada suurepärase toe eest minu sekretariaati, härra Rodasi ja eriti proua Pribazi ning ka teid, minu kolleegid. Koostöö on olnud edukas ja ma arvan, et oleme väga palju saavutanud. Oleks suurepärase, kui me ka majanduspartnerluslepinguga edu saavutaksime. Ma soovin kõike paremat kõigile, kes ka järgmiseks parlamendi ametiajaks siia jäävad. Mul loodan tegelikult väga, et tulevikus mängib kaubandus parlamendis suuremat rolli. Ma tänan teid.

Christofer Fjellner, autor. – (SV) Härra juhataja, mul on hea meel, et me täna arutelu pidada saame. Praegusel ajal suurenenud proteksionismi ja vähenemise asemel üha kasvava vaesusega, on eriti oluline, et me säilitaksime avatud kaubanduse Euroopa ja mõnede maailma vaesemate maade vahel. Ning see ongi ju põhimõtteliselt vahelepingute eesmärk. Majanduspartnerluslepingute eesmärk on tagada kaubanduse ja arengu jätkamine mõnedes maailma vaesematest riikidest.

On suur oht, et üha kasvav majanduslangus ja proteksionistlik võidurelvastumine võivad neid riike kõige raskemini tabada. Seetõttu ei mõista ma mõningat kriitikat, mida on väljendatud. Mõned inimesed väidavad, et need lepingud lähevad liiga kaugemale ning on liiga ulatuslikud. Mõned kriitikud räägiksid pigem kaotatud

tollituludest kui uuest potentsiaalset kaubandusele. Olen vastupidisel arvamusel, et peaksime olema rahul sellega, kui palju me saavutanud oleme. Ma ei usu, et kaubanduse ja arengu vahel on kaasasündinud konflikt, nagu mõned parlamendiliikmed väidavad. Hoopis vastupidi: kaubandus viib arenguni, maksud vaesuseni.

Mina vastutasin vahelepingu eest Ghana. Esmalt tunnistan ma, et selles on paar viga, nagu näiteks jätkuv Euroopa Liidu tollimaksude kehtestamine riisile ja suhkrule üleminekuaja vältel, kuid üldiselt on see väga hea leping. Seetõttu on meie jaoks tähtis tagada, et see võimalikult kiiresti allkirjastatakse. Varem olid takistuseks Ghana presidendivalimised, kuid nüüd palun ma tungivalt riigi presidendil John Atta Millsil vahelepingule alla kirjutada. Ma loodan ka, et Euroopa Liit kirjutab kindlasti alla lepingule, mille osas läbirääkimistel kokku oleme leppinud. On vastuvõetamatu, et see nii kaua kestab ja veel eriti vastuvõetamatu, et see kestab nii kaua seetõttu, et tõlketeenistus ei toimunud nõukogus adekvaatselt.

Ma sooviksin kasutada võimalust, et paluda tungivalt teil kõigil toetada seda lepingut. Nendel ebakindlatel aegadel vajab maailm rohkem kaubandust, mitte vähem.

Daniel Caspary, autor. – (DE) Härra juhataja, daamid ja härrad, minu seisukohalt on majanduspartnerite vahel allkirjastatud lepingud tähtsad, et luua Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide vahelisi kaubandussuhteid. Koostöö on nii Euroopa Liidu kui ka nende riikide huvides. Me peame hakkama kiirelt vältima Aafrika riikidele arenguabi andmist, nagu me seda viimased viis- või kuuskümmend aastat teinud oleme. Me peame need riigid ka vaimselt vabaks laskma, et nad saaksid oma saatuse enda kätte võtta ja endale rikkust luua, nii nagu seda on ka teised maailma regioonid viimase paari aastakümne vältel teinud.

Kaubandus on siinjuhul heaks panustajaks. Ma mõtlen ühelt küljelt kaubandusele Euroopa Liidu ja nende riikide vahel, kuid ka peamiselt kaubandusele nende riikide endi vahel, nimelt kaubandusele teiste arengumaade vahel. Ma olen üpris kindel, et me peame valitsustele ja riikidele natukene survet avaldama, et eemaldada paljude piirkondade ülimalt kõrged tollitariifid, selleks et oleks võimalik luua vajalikud tingimused majanduse kasvuks selles piirkonnas.

Milleks meil seda vaja teha on? Need riigid vajavad kiiresti raamtingimusi, millega inimesed saaksid omale ise rikkust luua. Vestluste käigus nende riikide esindajatega jäi mulle tihti mulje, et inimesed on õnnelikud selle üle, et me Euroopa Liiduna mitmele alale survet avaldame ja nad on tänulikud selle eest, et me mitmel alal nõudmisi esitame ja riiklikke valitsusi majanduspoliitika alal edusamme tegema sunnime.

Ma oleksin õnnelik, kui me seda vaatepunkti tulevatel nädalatel ja kuudel, ning eriti läbirääkimistel, silmist ei kaotaks, et ei tegeletaks ainult valitsuste legitiimsete soovidega vaid, et mingil hetkel ka meie legitiimseid nõudmisi toetataks ja me ka nende riikide elanike legitiimseid nõudmisi esindaks.

Loodan, et meie läbirääkimised selles suhtes vilju kannavad.

Kader Arif, autor. – (FR) Härra juhataja, daamid ja härrad, kui te lubate siis sooviksin ma tänasel pikal arutelul mõne hetke seni läbitud teekonna üle reflekteerida.

Meenutagem mõnede selle parlamendi liikmete esialgseid seisukohti, seistes silmitsi suurenevate muredega Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani (AKV) riikide suhtes, seistes silmitsi majanduspartnerluslepingute vastaste demonstatsioonidega, seistes silmitsi valitsuse väliste organisatsioonide hoiatussignaalidega nii põhjast kui lõunast siis, kui me nõudsim, et nendes lepingutes peab olema esikohal areng, mis on midagi, mis paistab nüüdseks ilmne, kuna komisjon seda pidevalt kordab. Härra Mandelson aga julges tollel hetkel meile vaevu vastata, kuna tema jaoks oli see peamiselt kaubanduse stimuleerimise küsimus, nagu tooks tollibarjääride eemaldamine kuidagi võimalikult kaasa arengu.

Inimesed nimetasid meid idealistideks, keda valitsusevälised organisatsioonid manipuleerisid ning neid solvasid meie nõudmised ametivõimudele kaitse, reguleerimise ja sekkumise instrumentide järele, kuid mis juhtus? Tuli välja, et me ei olnud vastutustundetud. Ei, AKV riikide valitsused ei leppinud jätkuvate surve või ähvarduste all toimuvate läbirääkimistega. Ei, kaubanduse avamisega seotud riskid ei ole mõtteviisi seisukoht, need on reaalsed ning neil on reaalsed ja kohesed tagajärjed: tollimaksude kaotamise tagajärjel vähendatakse riikide eelarveid, nõrgenevad uued tööstused põllumajandussektoris ning ohtu seatakse inimeste kindlustatus toiduainetega.

Me väljendasime neid kartusi juba ammu, enne nälgast tingitud rahutusi või finantskriisi. Mida saab siis öelda olukorra kohta täna? Rahvusvaheline rahandusfond, maailmapank ja ÜRO tunnustavad, et vastupidi esialgu öeldule, mõjutab globaalne majanduslangus arengumaid tõsiselt.

Toidu- ja põllumajandusorganisatsiooni peadirektor Jacques Diouf rõhutas seda hiljuti, küsides kas me julgeksime öelda neile, keda me oma partneriteks nimetame, et oleme valmis kulutama miljardeid, et päästa globaalset pangandussüsteemi, kuid mitte nende nälga surevat rahvast.

Ma tahan olla absoluutselt aus, proua volinik, ja ma soovin, et see oleks täiesti arusaadav. Kui te ei anna komisjoni nimel tugevat ja täpset kohustust ning ei garanteeri meile, et majanduspartnerluslepingud on tõeliselt arengut toetavad, ei hääleta ma selle poolt. Sõnadest ega ka kavatsuste deklaratsioonidest ei piisa, neid oleme liiga palju kuulnud. Me tahame spetsiifilisi kohustusi ning ma sooviksin neid üksteise järel üles lugeda. Majanduspartnerluslepingud ei ole rahuldavad siis, kui need ei edenda regionaalset integratsiooni ning ei panusta AKV riikide arengusse ja aastatuhande arengueesmärkide saavutamisse.

Kui me nõuame regionaalse integratsiooni edendamist, siis on see vaja praktilistelt lahti mõtestada. Näiteks Kesk-Aafrikas on Kameruni naabrid neid kritiseerinud, võiks öelda isegi tugevalt hukka mõistnud, kuna riik allkirjastas Euroopa Liiduga vahelepingu. Kaheksast regiooni riigist toon ma esile selle, et viis on vähim arenenud riigid, ehk siis riigid, millel on automaatselt ja täielikult kooskõlas Maailma Kaubandusorganisatsiooni reeglitega vaba juurdepääs Euroopa eksportide turule, seda ilma igasuguste vastunõueteta järeleandmistele kaubanduses. Ma mõistan nende muresid, kui komisjon soovib, et nad avaksid enda turu 80% Euroopa eksportidele.

Seetõttu, kui proua volinik kohustub edendama regionaalset integratsiooni ja suuremat paindlikkust, et võtta arvesse meie partnerite erinevaid arengutasemeid, siis oskab ta ehk öelda, miks ta ei lepi Kesk-Aafrika pakutud 71% liberaliseerimisega?

Teine põhiteema, millele vastust ootame, puudutab Singapuri küsimusi. Neid ei saa läbirääkimistel partnerriikide soovide vastu peale sundida. Siinkohal tahaksin ma eriti rõhutada avalikke hankeid. Loomulikult peab oleme läbipaistvus, seda jään ma alati kaitsma, kuid kas me saame võtta oma AKV partneritelt olulise vahendi, mis nende sõltumatust tagavad ning tööstust ja kohalikke teenistusi toetavad, nõudes neilt avalike hangete liberaliseerimist?

Kolmandaks teemaks on teenused. Meie majanduspartnerluslepingute aruteludes Kameruniga, rõhutas komisjon ikka ja jälle, et meie partnerid tahtsid pidada läbirääkimisi teenuste üle. See võib olla tõsi, aga sellegipoolest hoiduge nende eest, kes kasutaksid seda argumenti, et kehtestada teenuste liberaliseerimine kõikides regioonides ja riikides ning eriti, et õigustada avalike teenuste liberaliseerimist. Proua volinik, ma ootan teie tugevat kinnitust, et avalikud teenused jäävad kõikides regioonides läbirääkimiste vaateväljast välja. Me teame, et tollitulude kaotamine toob kaasa meie partnerite eelarvete vähenemise. Tulude vähendamisel kannatavad esimestena sellised sektorid nagu haridus, tervishoid ja teadustöö. Seetõttu oleks lubamatu, et AKV riikide valitsused kaotavad selles kontekstis kontrolli oma avalike teenuste üle ning ma palun proua volinikul anda oma tugev kinnitus nende küsimuste kohta.

Neljas oluline moment, mida on juba mainitud, puudutab toiduainetega kindlustatuse kaitsmist. Selle juurde kuulub nii piisavate kaitsemehhanismide loomine kui ka partneritele võimaluse andmine nende eksportide alalhoidmiseks, et säilitada konkurentsivõime globaalsel turul. Ma tean, et Lõuna-Aafrika Arengühenduse regioonis on selles suunas olnud positiivseid arenguid. Kas komisjon on valmis soovutama sarnaseid meetmeid ka teistes regioonides?

Viimaseks teame me, et AKV riikide majanduste ümberkujundamine nõuab Euroopa Liidult suuri finantspanuseid nii selleks, et kaitsta alustavaid tööstusi liberaliseerimise negatiivsete mõjude eest kui ka selleks, et arendada meie partnerite majanduste konkurentsivõimelisust. Kahjuks tahetakse, vastupidi meie fraktsiooni korduvatele soovitudele, kasutada peamise majanduspartnerluslepingute rahastamise vahendina Euroopa Arengufondi. Me teame, et minevikus ei ole komisjon nende rahade kasutamisel eriti silmapaistvalt toiminud, ning ma pean seetõttu rõhutama seda, kui oluline on kasutada neid rahasid kiiresti ja vastavalt meie partnerite prioriteetidele.

Lõpuks, proua volinik, kujundavad ju need lepingud mulje, mille Euroopa Liit ülejäänud maailmale jätab ja mulje, mille Euroopa Liit maailma vaesematele riikidele jätab.

ISTUNGJÄRGU JUHATAJA: Martine ROURE

asepresident

Glyn Ford, autor. – Proua juhataja, kas ma tohiksin esmalt vabandada voliniku ja oma kaasraportöörade ees selle eest, et ma alles viie minuti eest siia jõudsin ja arutus osaleda ei ole saanud? Ma hilinesin siia jõudmisega

ning jõudsin kohale alles viimasel hetkel. Ma loodan, et ma ei korda seda, mida teised juba öelnud on, või vähemalt mitte liiga palju, ja ma palun neil sel puhul minu vabandusega arvestada.

Tegelikult räägin ma kahest probleemist: räägin raportööri majanduspartnerluslepingust Vaikse ookeani piirkonna riikidega ning Sotsiaaldemokraatide fraktsiooni variraportööri vahepealsest majanduspartnerluslepingust Ida- ja Lõuna-Aafrikaga.

Kogu tänase õhtu arutelu põhjus ei olnud Euroopa Komisjoni ega Euroopa Liidu otsus, et me tahame uut kaubandussuhet Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikidega, vaid Maailma Kaubandusorganisatsiooni otsus, mis langetati juba umbes ühe aastakümne eest, et me diskrimineerisime ebaausalt osasid arengumaasid, mis tõi teistele arengumaadele kasu. Mõned inimesed on öelnud, et asi peaks olema kõigest arengus, ja ma olen sellega vägagi nõus, kuid me peame meeles pidama, et üks põhinõuetest on see, et me peame viima oma lepingud nende riikidega ühilduvusse Maailma Kaubandusorganisatsiooni nõuetega. Nii et me peame seda tegema. See on esimene asi.

Lisaks WTO nõuete vastavusele, peame me tegema ka kõik võimaliku, et parandada erinevate regionaalsete blokkide olukorda ning proovima tegeleda spetsiifiliste olukordadega, millega nad realselt silmitsi seisavad. Mis puudutab Vaikse ookeani riike, mille raportööriks ma olen, siis on meil tegemist neljateistkümne ja lisaks veel ühe, kui ka Ida-Timor kaasa arvata, väga väikese rahvusriigiga. Üks neist on tegelikult maailma väikseim riik, Nauru Vabariik, mille rahvaarv on täpselt miljon korda väiksem Hiina omast. Kuid isegi suurimad nendest riikidest on tegelikult suhteliselt väikesed ja me peame seda arvestama, esitades neile nõudeid ja tingimusi. Peame tagama, et väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele oleks olemas piisavad üleminekuperioodid, sest kui aus olla, siis peale mõne kaevandusettevõtte Paapua Uus-Guineas on need kõik väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted. Me peame tegema kõik võimaliku regionaalse kaubanduse heaks ja võtma eriti arvesse erilisi suhteid, mis Vaikse ookeani piirkonna riikidel on Austraalia ja Uus-Meremaaga.

Ainult kaks neljateistkümnest on ennast tegelikult vahelepingu jaoks registreerinud. Kuid viimase AKV kohtumise ajal Port Moresbys sain ma teada, et on teisi Vaikse ookeani piirkonna riike, kes allkirjastaksid lõpliku lepingu tingimusel, et see nende vajadustele vastab, mis on tegelikult ka põhjuseks, miks ma isiklikult vahelepingu poolt olen. See on sõnum mille ma sain nii Paapua Uus-Guinea kui ka Fidži valitsustelt. Nad ei ole kindlasti täiesti rahul – on küsimusi mille üle nad meelsasti veel läbirääkimisi peaks – kuid nad leiavad, et vastuseks on enda registreerimine ja vahelepingu sõlmimine, mis sillutaks teed lõpliku lepingu sõlmimiseni, mis toetaks rohkem arengut ning annaks osalemise võimaluse suuremale arvule Vaikse ookeani piirkonna riikidele.

Peame vaatama ka mitmeid spetsiifilisi küsimusi seoses just Paapua Uus-Guinea ja Fidžiga ning muude Vaikse ookeani piirkonna riikidega, mis võivad kehtida aga ka mõnede teiste lepingute puhul. Me peame pöörama tähelepanu intellektuaalse omandi õiguste läbirääkimistele, mis ei kata ainult Lääne tehnoloogiaid, vaid ka traditsioonilisi teadmisi; peame tagama valitsuse hangete läbipaistvuse, mis puudutab avatust Euroopa lepingutele, mis lastakse käiku õigel hetkel vastavalt Vaikse ookeani piirkonna rahvusriikide vajadustele; peame pöörama tähelepanu Vaikse ookeani piirkonna riikidega seoses Vaikse ookeani saareriikide kodanikele tööviisade väljastamisele Euroopa Liidus, mis kehtiksid vähemalt 24-kuulistel töötamise perioodidel, et saaks töötada arvatavasti hooldaja ja muudes sarnastes ametites, mitte kõrgemates.

Kas ma või öelda, et paljud nendest punktidest kehtiksid ka Ida- ja Lõuna-Aafrikas? Ma sooviksin tänada eriti härra Daniel Casparyt tema koostöö eest sellel teemal ja härra Jean-Pierre Audyt koostöö eest Vaikse ookeani teemal.

Kuid mis puudutab Ida- ja Lõuna-Aafrikat, peame me vaatama eriti just hea valitsemistava küsimusi. Sinna alla kuulub ka Zimbabwe Vabariik. Mul ei ole probleeme vahelepinguga, kuid ma arvan, et parlamendil oleks raske võtta vastu lõplikku lepingut, siis kui Zimbabwe jaoks ei oleks selgeid juhiseid, et saavutada seal korraliku demokraatliku korra loomist ning mis leiaks väljapääsu raskustest, milles riik hetkel on.

Viimane teema, millest ma seoses Ida- ja Lõuna-Aafrikaga rääkida sooviksin, peale härra Caspary raporti toetamist koos mõnede esitatud muudatusettepanekutega, on mainida olukorda Chagose saartel. See on seal selle tõttu, et ma esitasin muudatusettepaneku, mis võeti vastu. Harilikult konsulteerime tegelikult selliste lepingute korral naaberriikide ja -territooriumidega. Chagose saared paiknevad Seišellide, Mauritiuse, Madagaskari regiooni keskosas. Need inimesed on hetkel Seišellides põgenikud ning ma loodan, et me konsulteerime nendega enne lõpliku lepingu sõlmimist, et selgitada, millised oleksid mõjud neile ja nende territooriumile, juhul kui nad peaksid saama loa tagasi pöörduda.

Jan Kohout, nõukogu eesistuja. – (CS) Proua juhataja, proua volinik, daamid ja härrad, esmalt sooviksin ma tänada parlamenti võimaluse eest praegusel tähtsal hetkel istungil sõna võtta sellisel vaieldamatult tähtsal teemal nagu seda on majanduspartnerluslepingud.

Ma sooviksin ka avaldada oma tänu selle väga positiivse rolli eest, mida parlament läbirääkimistel poliitiliste arutluste vältel on mänginud. Eriti sooviksin ma õnnitleda rahvusvahelise kaubanduse komisjoni ja arengukomisjoni nende väsimatu töö eest ning tänada neid järeleandmatu huvi eest läbirääkimiste vastu.

Kohtumistel üldasjade ja välissuhete nõukogu raames on majanduspartnerluslepingud olnud arenguministeeriumidele alati suure tähtsusega. Viimastel aastatel on peaaegu kõikidel nendel kohtumistel olnud komisjoniga ka arutelud nõukogu majanduspartnerluslepingute mandaadi rakendamise suhtes, mis on tihti lõppenud järelduste vastuvõtmisega. Kui Tšehhi esitas oma eesistumisel jaanuaris parlamendile oma programmi, ütlesime me, et see on võtmeperiood ja lubasime teha kõik, mis võimalik, et tagada edasine edu. Me kasutasime võimalust, et vastata paljudele erinevatele küsimustele ning oleme teinud märkimisväärsed jõupingutusi paljudel teemadel. Endiselt peame me koostööd ja konstruktiivset arutelu institutsioonide vahel parimaks viisiks, kuidas luua ja töötada välja õigeid poliitikaid.

Arenenud ja arengumaad seisavad silmitsi enneolematu finants- ja majanduskriisiga, mis on tabanud tervet maailma. Kui arengumaadelt küsida, kuidas kriis nende majandusi mõjutab, siis vastavad nad, et see on toonud kaasa kaubanduse languse, mis omakorda toob kaasa aeglasema majanduskasvu, tootmise piirangud ja suurenenud töötuse tasemed. Kaubanduse langus ja pika aja jooksul välja kujunenud eksportturgude kaotamine on väga valusad arengumaade majandusele ning nende elanike elamistingimustele ja heaolule.

Nendes tingimustes peame kasutama igat võimalust siis, kui astume vastu ülemaailmsele majanduskriisile, et teha kaubandusest jätkusuutliku arengu taga olev liikumapanev jõud. See ongi majanduspartnerluslepingute eesmärk. Järkjärgulise regionaalse integratsiooniga annavad need võimaluse regionaalsele kaubandusele ja laieneva tollimaksuta ja kvootideta juurdepääsu meie ulatuslikule turule, võimaldades suuremat kaubanduse mahtu Euroopa Liiduga. Seega toimivad majanduspartnerluslepingud kooskõlas Maailma Kaubandusorganisatsiooni reeglitega. See tegur on oluliseks seaduslikuks vaatenurgaks, mis eristab majanduspartnerluslepinguid varasematest kaubanduslikest eelistustest, mis võeti kasutusele Cotonou lepinguga ning kahjustasid kaubandust AKV riikide ja Euroopa Liidu vahel ning põhjustasid arvestatavat ebakindlust.

Ebakindlus on usalduse vastand. Ebakindlus hirmutab investeeeringud eemale ajal, kui usaldus neid ligi meelitab. Me kõik teame, et arengumaade investeeeringud on praeguse kriisi algusest alates dramaatilisel langenus. Tänapäeva ebakindlas maailmas võivad majanduspartnerluslepingud tagada teatud seadusliku kindluse ja usalduse, mis toetab majanduslikku taastumist. Need lepingud ei ole imeravimiks, kuid need on positiivseks vahendiks, mida saab teiste vahenditega kombineerida.

Viimaste kuude jooksul on avaldatud mitmeid tõsisid raporteid selle kohta, kuidas majanduskriis võib pidurdada paljudes riikides aastatuhande arengueesmärkide saavutamist. See peaks meid väga rahutuks tegema. Majanduspartnerluslepingud kasutavad kogu seda paindlikkust, mida WTO reeglid lubavad, et toetada arengut. Need tagavad meie partneritele AKV riikides pikaajaliste üleminekuperioodide, maksuvabastuste ja korrapärase seirega turgude kohese ja sümmeetrilise avanemise ning sätestavad ka poliitiliste reformide läbiviimise kohustused. Euroopa Liit on samas lubanud, et ei jäta oma partnereid üksi sellele väljakutsele vastu astuma. Selleks, et need lepingud toimiksid, pakume me samuti spetsiaalselt mugandatud rahalist toetust.

Mul on hea meel, et viimasel ajal on taas tõusnud Euroopa Liidu ja AKV riikide huvi suurema dialoogi vastu majanduspartnerluslepingute suhtes. Ma sooviksin kasutada võimalust, et tänada volinikku Cathrine Ashtonit tema jõupingutuste eest ning tähtsuse eest, mille ta on andnud meie AKV riikide partnerite seisukohtade kuulamisele. Jälgides ülevaadet tema lähenemisest majanduspartnerluslepingutele, mille ta esitas parlamendile möödunud aasta oktoobris ja nõukogule novembris, on toimunud lepingute tugevdamine meie poliitiliste vastaspooltega AKV regioonides. Nüüd tehakse olulisi edusamme erinevate regioonidega läbirääkimistel. Igal regioonil on iseloomulikud omadused ja areneb omal kiirusel. Eelseisvatel kuudel peaksime saama kõikidele läbirääkimistele tuginedes selgema pildi.

Ma usun, et Euroopa Parlament toetab majanduspartnerluslepinguid CARIFORUMi riikidega ja vahepealset majanduspartnerluslepingut Côte d'Ivoire'iga. See saadab julgustava signaali kõikidele AKV riikidele. See tõestab neile, et kannatlikkus läbirääkimistel toob vastuvõetavaid ja kasulikke tulemusi mõlemale osapoolle. See näitab ka, et AKV-ELi partnerlus suudab vastata uutele väljakutsetele, olgu need siis seaduslikud, majanduslikud või poliitilised. Praegusel ebakindlal ajal on iga uus rahvusvaheline leping märk tugevamast

partnerlusest ja uus lootus tuleviku jaoks. Lepingute allkirjastamine saadaks kasuliku poliitilise sõnumi, mis annab ehk mingisuguse panuse eelseisvatele AKV-ELi ühiste organite kohtumistele: aprilli alguses Prahast toimuv parlamentaarne ühisassamblee ja mai lõpus Brüsselis toimuv ühine ministrite nõukogu.

Euroopa Liit peab oma partnereid jätkuvalt toetama, peale CARIFORUMi regiooni, mis on esimese ulatusliku majanduspartnerluslepingu allkirjastamisega olnud teistele teenäitajaks, ka neid riike ja regioone, mis on alles astunud esimesed sammud ning vajavad nüüd julgustamist, et jätkata. Nende seas on ka Côte d'Ivoire, kelle majanduspartnerlusleping ootab parlamendi heakskiitu. Edasised majanduspartnerluslepingud on ettevalmistamisel. Komisjon teeb pingsalt tööd, et luua partnerriikide jaoks tingimused, mis võimaldavad võtta koos ühine kurss, et sõlmida ulatuslikud regionaalsed lepingud. Nõukogu rõhutab alati komisjonile ja partneritele, et need lepingud on arengustrumendid ja arengu eeliseid saab kasutada täies ulatuses ainult ulatuslikke regionaalseid lepinguid kasutades.

Üldine poliitiline ja majanduslik kontekst, mille raames parlamendil on palutud CARIFORUMi majanduspartnerluslepingud ja Côte d'Ivoire'i majanduspartnerlusleping kinnitada, on tähtis, kuid sellegipoolest on parlament palunud nõukogult ja komisjonilt mitut konkreetset selgitust. See samm on oluline ja legitiimne osa protsessist ning ma üritan anda oma vastutusalasse jäävatele küsimustele võimalikult täpsed vastused. Ma tean, et on tõstatatud ka teisi küsimusi, millele volinik Catherine Ashton on valmis vastama. Ma sooviksin alustuseks käsitleda mõningaid nimetatud teemasid.

Üks tõstatatud küsimusi puudutas seda, kas ning millises ulatuses korraldatakse CARIFORUMi riikidega sõlmitud majanduspartnerluslepingute ülevaatamisi. Selle küsimusega seotud muresid jagavad täielikult nii nõukogu kui ka AKV fraktsioon. Võin kinnitada, et ulatuslikke majanduspartnerluslepingute ülevaatamisi teostatakse vähemalt viis aastat pärast allkirjastamise kuupäeva, milleks oli möödunud aasta oktoober. Ülevaatamised loomulikult täiendavad nendel lepingute korrapärasel jälgimisel, nagu on sätestatud artiklis 5. Need ülevaatamised on lepingute tingimuste kohaselt kohustuslikud ning kuuluvad ühiste organite, kaasa arvatud parlamendi- ja nõuandekomiteede, ülesannete hulka. Ülevaatamiste raames teostatakse mõjude hinnanguid, mille sisse kuuluvad lepingute toimimise kulud ja tagajärjed. Kui mõnda majanduspartnerluslepingut muudetakse mingil viisil või kui nende kohaldamises toimuvad mingisugused muudatused, on tagatud parlamendi kaasamine, seda kas majanduspartnerluslepingu allkirjastanute seaduste või lepingute alusel koostatud parlamendikomisjonide raames.

Teine küsimus, millest parlament huvitatud on, puudutab AKV regioonide poolt palutud kaasnevaid finantsmeetmeid ning eriti meie kaubanduse toetamise kohustusi. Nagu te teate, lubasid Euroopa Liit ja selle liikmesriigid 2007. aasta oktoobris suurendada ELi kaubandusabi strateegia raames kaubandusalade toetust 2010. aastaks 1 miljardi euron. Peaaegu 50% sellest suurendatud summast on saadaval AKV riikide tähtsale kohale tõstetud vajadusteks, kaasa arvatud majanduspartnerluslepingute toimimisest tulenevateks vajadusteks. Kõik liikmesriikide kohustused, mis toetavad kaubandust, täiendavad Euroopa Arengufondi toetust ning kõik meie kohustused on kindlad.

Kolmandaks soovin ma parlamendile anda kinnituse ravimitele juurdepääsu olulises küsimuses. Sel juhul võin ma selgelt öelda, et mitte ükski lepingute artiklist ei saa nõrgendada CARIFORUMi riikide võimet toetada juurdepääsu ravimitele. Me ei saa siin teostada üksikasjalikku seaduslikku analüüsi, kuid poliitiliselt seisukohalt võin ma veelkord kinnitada, et nendes lepingutes ei ole mingisuguseid selle suunalisi kavatsusi.

Võttes arvesse CARIFORUMi riikide edenevat integratsiooniprotsessi, oli loomulik, et teie tähelepanu tõmbas lepingute kokkusobivus muude regionaalsete programmidega, nagu ühine turg ja CARICOMi majandusruum. Lisaks AKV riikide arengu toetamisele ja nende järkjärgulise integratsiooni lihtsustamisele maailmamajandusse, on majanduspartnerluslepingute peamine eesmärk just toetada regionaalset integratsiooni.

Majanduspartnerluslepingu 4. artikkel ütleb selgelt, et selle kohaldamisel võetakse kohaselt arvesse integratsiooniprotsessi CARIFORUMi riikides, kaasa arvatud CARICOMi ühisel turul ja majandusruumis. Erilist tähelepanu pööratakse regionaalsete integratsiooniprogrammide tugevdamisele ja neile jätkusuutliku tuleviku tagamisele. Läbirääkimiste käigus on CARIFORUMi riigid juba taganud selle, et kõik majanduspartnerluslepingutest tulenevad kohustused ühilduvad täielikult regionaalsete kohustustega, mille Kariibi mere riigid oma asjakohaste regionaalsete integratsiooniprogrammide raames vastu on võtnud.

Kuid majanduspartnerluslepingu ühilduvus regionaalse integratsiooniprotsessiga on oluline ka kõikidele teistele regioonidele, mis hetkel ulatuslike majanduspartnerluslepingute üle läbirääkimisi peavad. Näitena võiksime nimetada siinkohal Lääne-Aafrika majanduste jaoks ette nähtud ulatuslikku majanduspartnerluslepingut. Ulatuslik regionaalne majanduspartnerlusleping tugevdaks integratsiooni, annaks hoogu konkurentsivõimele ning panustaks regiooni arengusse. Läbirääkimiste protsess on juba ise

kaasa aidanud suurtele panustele regionaalsesse integratsiooni, kuna ühise välise tariifisüsteemi loomist Lääne-Aafrika riikide majandusühendusele peetakse oluliseks eeltingimuseks majanduspartnerluslepingute läbirääkimiste lõpuleviimise jaoks. Sama saab öelda ka teiste regioonide kohta, pidades silmas nende spetsiifilisi vajadusi ja integratsiooniprotsesse.

Regionaalset integratsiooni tugevdatakse kahtlemata niipea, kui kõik regioonid allkirjastavad ulatuslikud lepingud, mis on kohandatud vastavalt nende spetsiifilistele vajadustele. Parlament on korduvalt nõudnud üleminekul vahelepingutelt ulatuslikele lepingutele paindlikku lähenemist. Selles kontekstis saan ma ainult kinnitada, et nõukogu jagab sama vaatepunkti ja rõhutab vajadust paindliku lähenemise järele. Kui läbirääkimistel jäi lahenduseta mitu keerulist küsimust, palusime me möödunud aasta mais komisjonil kasutada kogu WTO reeglitega kooskõlas olevat paindlikkust ja asümmeetriat, et teha kindlaks AKV riikide ja regioonide erinevad vajadused ja arengutasemed. Lisaks nendele võtsime me kasutusele ka muid meetmeid. Nõukogu teatas, et kui nad soovivad, siis võivad AKV riigid ja regioonid vajadusel loobuda sätetest, mis teised riigid või regioonid majanduspartnerluslepingute läbirääkimistel kokku on leppinud.

On olemas selge vajadus säilitada ühtekuuluvust individuaalsete majanduspartnerluslepingute vahel, seda eriti Aafrika riikides. Kuid igal regioonil on ka oma kindlad omadused, millega tuleb arvestada. CARIFORUMi riikidega allkirjastatud majanduspartnerlusleping on näiteks, kuid kindlasti mitte kindlaks malliks.

Ma loodan, et minu kommentaarid nende kindlate punktide kohta on aidanud selgitada ning andnud kinnitusi mõnedele küsimustele, mida täna parlamendis esitati. Ma olen kindel, et proua volinik, kes koos oma kolleegidega nende asjade üle koos CARIFORUMi riikide ja muude AKV regioonide esindajatega vahetult läbirääkimisi pidas, soovib mõnedest punktidest veel üksikasjalikumalt rääkida.

Praegusel hetkel, 2009. aasta märtsis, ajal kui me kogeme terve põlvkonna kõige halvimaid majanduslikke maavärsinaid, sooviksin ma rõhutada seda, kui tähtis on kõigil hinnata edukaid tulemusi poliitikas. Ajal, mil kaubandus väheneb ning sel alal võetakse kasutusele ühe enam proteksionistlikke meetmeid ja ajal mil on oht, et mõnedes regioonides kaotatakse aastatuhande arengueesmärkide täitmisel saavutatud edu, annab Euroopa Parlamendi heakskiit majanduspartnerluslepingule CARIFORUMi riikidega ja vahepealsele majanduspartnerluslepingule Côte d'Ivoire'iga positiivse signaali regionaalse integratsiooni ja arengut toetava kaubanduse toetamise suhtes. Me peame looma uusi partnersidemeid, mitte neid piirama, et vastu astuda praegusele kriisile. Euroopa Parlamendi heakskiit majanduspartnerluslepingule CARIFORUMi riikidega annab lootust ja julgust ka teistele regioonidele, kelle läbirääkimised on jõudnud edasijõudnud tasemele ning kes vajavad usaldust ja tugeva partnerluse tunnet, mida need lepingud anda suudavad.

Catherine Ashton, komisjoni liige. – Proua juhataja, mul on hea meel võtta sõna parlamendi täiskogu istungil ning rääkida probleemist mis on, nagu härra David Martin seda kirjeldas, põhjapaneva tähtsusega Euroopa Liidu suhetele Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani (AKV) riikidega.

Enne kui ma midagi muud ütlen, sooviksin ma ühe asja täiesti selgeks teha: mul ei ole mitte mingisugust huvi pidada läbirääkimisi AKV riikidega lepingute suhtes, mis neid vaesemaks teha võivad. Ma tean, et see on ilmne väide, kuid minu kogemused näitavad, et ma pean seda kindlasti protokollis jaoks ütleva ning ma ei saa eeldada, et see on juba laialt levinud arusaam. Kui auväärsed parlamendiliikmed hiljem hääletama tulevad, siis loodan ma, et nad annavad oma hääle tänaste arutelude ja siin esitatud argumentide põhjal, mitte tuginedes võimalikele eelarvamustele ideedele.

Ma usun, et tänane täiskogu istung on oluline edusamm majanduspartnerluslepingute (EPA) jaoks. Teil palutakse hääletada täieliku majanduspartnerluslepingu üle Kariibi mere riikidega ja vahepealse majanduspartnerluslepingu üle Côte d'Ivoire'iga. Te olete esitanud kokku kaheksa resolutsioonide projekti ja suuliste küsimuste paketti, mis minu arvates kajastavad parlamendi kaasatuse olulisust ja arvamust majanduspartnerluslepingute kohta. Ma soovin avaldada ning jäädvustada protokollis au, mida ma jõupingutuste vastu tunnen, mida rahvusvahelise kaubanduse komisjon ja arengukomisjon on nende küsimuste üle arutledes üles näidanud.

Nende kuude vältel olen ma kuulanud hoolikalt väljendatud seisukohti ja mu eesmärgiks on selgitada majanduspartnerluslepingute iseloomu ning lükata ümber neid ümbritsevaid müüte, et iga parlamendiliige saaks otsustaval hetkel anda oma informeeritud hääle. Ma usun, et meil on head lepingud, mis toetavad majanduslikku arengut ning integratsiooni AKV riikides ning toovad stabiilsust praegusele majanduslikult tormisele ajale. Nende partnerluslepingute ühiseks eesmärgiks on areng mis teeb kaubandusest just selle eesmärgi teenri, mitte vastupidi. Ennekõike on need lepingud, mis annavad AKV riikidele võimaluse aidata oma kodanikud välja vaesusest nende oma jõu ja ideede abil.

On eelarvamus, et majanduspartnerluslepingutega jätab Euroopa Liit hüvasti minevikuga ning üritab ühekülgsest muuta Euroopa Liidu ja AKV riikide vahelist partnerlussuhet. On loomulikult tõsi, et majanduspartnerluslepingud erinevad Lomé ja Cotonou konventsioonidest, mis on juba 30 aastat kehanud Euroopa Liidu suhteid AKV riikidega, kuid neid lepinguid iseloomustavaid ühekülgeid eelistusi said teised arengumaad Maailma Kaubandusorganisatsioonis (WTO) vaidlustada. Meie ees seisib dilemma, kuidas kindlustada AKV riikide arenguvajadused nii rahvusvahelistest reeglitest kui ka, ma lisaks, moraalistest kohustustest kinni pidades.

Vastus oli kahekordne: vähim arenenud riikidele „Kõik peale relvade” ja AKV riikides arengumaadele majanduspartnerluslepingud. Ühine teema, mis ulatub tagasi kuni esimese Lomé lepinguni, oli kaubandus. Kaubandus on olnud AKV-ELI suhete defineerivaks teguriks ning see, mis varasemate Lomé lepingutega piirdus eelistustega tarbekaupade ja toorainete kaubanduse jaoks, on nüüd, 21. sajandil asendunud palju mitmekesisema tootmiskaupade, teenuste ja ideede kaubandusega.

Majanduspartnerluslepingud annavad AKV riikidele praeguseks prima juurdepääsu Euroopa turgudele ning hoiavad edasi üleval meie pühendumust pakkuda neile võimalusi majanduslikult areneda. Selle protsessi üheks peaesmärgiks on olnud ka regionaalne integratsioon AKV riikides ja nende vahel ning teemaks, mis – sugugi mitte üllatavalt – on saanud palju tähelepanu suulistes küsimustes. Meie globaalses majanduses on suurus saanud palju olulisemaks – selle õppetunni oleme saanud Euroopa Liidust. Lihtsustades kaubandusreegleid ning asendades keeruka ühekülge lepingute rägastiku vähete regioonidevaheliste kaubandussuhetega, saavad AKV riigid luua suuremad regionaalsed turud, mis on palju atraktiivsemad investeringutele, mida arenevad turud vajavad, et luua töökohti ja kasvada.

Need lepingud on loomulikult kaheetapiline protsess: vahelepingud, et välistada vaidlustamised WTOs ning luua veidi hingamisruumi teise etapi jaoks, milleks on täielike majanduspartnerluslepingute sõlmimine. Vahepealsete majanduspartnerluslepingute ettevalmistused, mille tähtaeg oli 2007. aasta detsember, jätsid mulje, et me ei tee AKV riikide muredest üldsegi välja, kuid ma tahan kinnitada parlamendile, et need vahelepingud on kõigest ajutine lahendus, millega kaitsta ja parandada AKV riikide juurdepääsu Euroopa Liidu turgudele.

Mulle anti see dokument üle läbirääkimiste edasijõudnud etapil. Sellest peale olen ma kohtunud paljude AKV riikide ministrite ja esindajatega ning muude majanduspartnerluslepingute sidusgruppidega. Ma olen nad ära kuulanud ja neid kuulda võtnud. Üks asi on selge: kõik peavad majanduspartnerluslepinguid AKV riikide arengu jaoks keskseks. Võiks öelda, et majanduspartnerluslepingud on need, kus kaubandus arenguga kohtub. Ning see tähendab, et meie kaubandussuhte aluseks peab olema ausal ja avatud dialoogil põhinev areng.

Ma usun kindlalt, et need partnerluslepingud on edukad ainult siis, kui need on rajatud vastupidavale partnerlusele, mille aluseks on usaldus ja vastastikune austus. Selle partnerluse proovikiviks on see, kas meil ja meie AKV partneritel on ühine tulevikuvision. Lõuna-Aafrikas näen ma regiooni, mis muutis majanduspartnerluslepingute kohase konflikti dialoogiks ning nüüdseks oleme lahendanud suurt muret tekitanud niisuguseid probleeme nagu ekspordimaksud, alustavate tööstuste kaitsmine ja toiduainete kindlustatus. Kariibi mere piirkonnas näen ma regiooni, mis on sätestanud selgelt oma ambitsioonid seoses innovatsioonil põhineva majandusega. Lääne-Aafrikas näen ma kasvavat regionaalset turgu, saamas juurdepääsu positsioonile, mida paljud võimatuks pidasid, ning Ida-Aafrikas näen ma kasvavat tolliliitu, mida ei olnud läbirääkimiste alustamise ajal veel olemaski ja mis nüüdseks koostab majanduspartnerluslepingut oma enda integratsiooniplaani ümber. Minule paistab see kui eduka partnerluse algus.

Minnes edasi, on minu täielike majanduspartnerluslepingute läbirääkimiste nägemus selline, kus iga läbirääkimine kajastab ja austab antud lepingu osapoolte regionaalseid omapärasid: paindlik protsess. See tähendab nii sisu käsitlemist – kuna majanduspartnerlusleping peab töötama selle allkirjastanute jaoks – kuid ka läbirääkimiste tempot. See tähendab ka, et majanduspartnerluslepingud peavad olema dünaamilised mitte staatilised, suutma reageerida tulevikusündmustele ning võtma arvesse regionaalseid huviseid ja vajadusi. Selles protsessis informeerib ja kaasab komisjon tõesti Euroopa Parlamenti läbipaistvalt.

Kuigi me peaksime olema ambitsioonikad, ei tohi olla pealesunnitud dialoogi, mis on põhjuseks, miks sellised probleemid nagu valitsuse hanked on juba mõnedel läbirääkimistel välja jäetud ning Singapuri küsimused kaasatud ainult siis, kui asjassepuutuvad riigid nii soovivad ja sellega nõustuvad. Me pakume ka tuge, et koostada regionaalseid ja riiklikke määruseid, mis on edasiste läbirääkimiste eeltingimusteks ja samuti mängivad selles suhtes täielikku võtmerolli kaubandusabi ja tehniline tugi. Ma võin garanteerida, et avalikke teenuseid ei muudeta avatuks ning erastamiseks ei ole survet. Lepingutes tunnustatakse AKV riikide selgesõnalist oma turgude reguleerimise õigust ning ei seata piiranguid juurdepääsule ravimitele või seemnete kogumisele. Me tõesti soovime tugevdada, mitte piirata, AKV riikide õigusi ja võimekust sellel alal.

Kõike seda katab meie garantii, et AKV regioonid saavad kasutada muudes majanduspartnerluslepingutes kokku lepitud sätteid nii, et iga regioon saab liikuda edasi kindla teadmisega, et nad ei satu ebasoodsasse olukorda. Seega saab Côte d'Ivoire küsida kõike otse ning saada kõike enda jaoks vajalikku, mis on osa Lõuna-Aafrika Arenguühendusest (SADC) või igasugustest muudest läbirääkimistest ja aruteludest. See on olulisim vaatenurk paindlikkusest, mida te mul näidate palusite ja mis lubab majanduspartnerluslepingutel asendada AKV riike hõlmava kaubandusrežiimi sellisega, mis sobitab regionaalsed lahendused regionaalsete vajadustega ilma AKV riikide solidaarsust õhnestamata.

Praegune kriis on toonud esile dünaamiliste majanduspartnerluslepingute vajaduse staatiliste asemel. Me alustasime majanduspartnerluslepingute läbirääkimisi perioodil, mil investeeringud, kaubad ja teenuste kaubandus enneolematult laienesid ja kaupade hinnad lakke tõusid. Vähesed oskasid ennustada, et paari aasta pärast algab ülemaailmne majanduslangus koos dramaatiliste hinnalanguste, vahetuskursside ja turgude volatiilsuse ning krediitipõuaga, mis tekitab raskusi kaubanduse finantseerimisele, mida eksportijad ja importijad vajavad.

Me ei vaja fikseeritud kokkulepet, mis on aegunud juba selleks ajaks, kui tint paberil ära kuivada on jõudnud. Me vajame lepingut, mis loob suhte, milles institutsioonid ja seire aitavad tekkivaid probleeme avastada ja lahendada.

Kindel banaanide probleem, mille kohta Erika Mann küsimuse esitas, on vahepeelses majanduspartnerluslepingus sees. Antud juhul on selleks garantii tollimaksuta ja kvootideta juurdepääsule.

Nende probleemide kerkimisel peame me võtma kasutusele tagatise ja klausleid, mis lubavad AKV riikidel tegeleda oluliste järsult kerkivate probleemide, toidu hindade rõhkude ja maksukriisidega: randevuu klauslid spetsiifiliste probleemide käsitlemiseks, korrapärased vastavad ülevaatamisklauslid nagu on ka Kariibi mere riikide majanduspartnerluslepingus ja parlamendi roll ülevaatamises ja seires.

Tagasi alguse juurde, täna on parlamendil ajalooline võimalus anda oma nõusolek esimesele näitele uue põlvkonna lepingutest, mis kindlustavad meie erilised suhted AKV riikidega; lepingud, mis ei põhine patroneerimisel, vaid tõelisel partnerlusel; mis edendavad ja julgustavad regionaalset integratsiooni, aidates AKV riikidel globaliseerunud maailmas õitseda; mille sisu on paindlik ning traditsioone austav ning on iseseisvate riikide austamisele rajatud kauakestnud kaubandussuhte uusim ilming. Lühidalt, need on tulevik ja ma loodan, et sellel alusel annavad parlamendiliikmed oma nõusoleku.

ISTUNGJÄRGU JUHATAJA: Marek SIWIEC

asepresident

Robert Sturdy, autor. – Härra juhataja, ma vabandan oma hilinemise pärast ning ma tänan personali, et nad mind päevakorda tagasi tõstsid. Volinik Ashton, te ütlesite põhimõtteliselt kõike seda, mida mina öelda kavatsesin ning seega ma lihtsalt kordan neist mõningaid täiskogule.

Vahelepingud on kaupadele suunatud lepingud, mille eesmärgiks on vältida AKV riikide kaubanduse häirimist ning edendada järkjärgulist integratsiooni. See annab AKV riikidele võimaluse kauplemisega vaesusest välja pääseda ning ma arvan, et nende lepingute tunnistamisega kaasnevad mõningad vaieldavad probleemid: teenused, enamsoodustusrežiimi (MFN) päritolureeglid, millele minu tähelepanu mitmel juhul juhitud on. Nendele sooviksin ma teie vastust, ma vabandan, juhul kui ma ei pannud tähele, et te seda eelnevalt tegite.

Nõusolekumenetlus CARIFORUMi riikide ja Côte d'Ivoire'i jaoks on hädavajalik, et mõista nende reformide potentsiaali. Nende allkirjastatud lepingute heakskiitmine lubab jätkata formaalse läbirääkimismenetlusega. See tagab seaduslikkuse taseme, mis on vajalik, et kaitsta AKV turge ja tagada stabiilsem keskkond. Mis puudutab CARIFORUMi resolutsioone, mis on ainus täielik majanduspartnerlusleping, siis palun ma parlamendiliikmetel toetada rahvusvahelise kaubanduse komisjoni originaalteksti. See annab palju tasakaalukama lähenemise kaubandusele ja arengule ning eesmärgiks on toetada mitut raportööri soovitatud kompromissi. Ma usun, et need lahendused tõstavad esile võimalused ja väljakutsed, mille ees läbirääkimistel osalevad pooled seisavad, olles oluliseks sammuks, et tagada parlamendi ülevaatamine ja kiita heaks suhted AKV riikidega.

Proua volinik, päris alguses mainisite, et kaubandus on väga oluline ja ma olen teiega täiesti nõus. Me ütlesime ka, et me oleme väga keerulises finantsolukorras. See on midagi, ma usun, mida te väga tõsiselt võtate ning mille nimel te väga palju tööd teete. Ma õnnitlen teid selle puhul, kuidas te asjaga hakkama saite ja ma soovin teile kõike head ka tulevikuks. „More power to your elbow”, nagu me Ühendkuningriigis ütleme.

Me oleme raskes staadiumis ning kaubandus on ainsaks valikuks ja seda mitte ainult nende riikide, vaid kogu maailma jaoks. See on niivõrd oluline. Ma tänan teid selle eest, kuidas te muutunud olete. Te võtsite asja üle poole pealt ja väga raskel ajal. Ma õnnitlen teid ja veelkord kõike head tulevikuks!

Jürgen Schröder, *arengukomisjoni arvamuse koostaja*. – (DE) Härra juhataja, proua volinik, daamid ja härrad, ka mina soovin tänada volinik Catherine Ashtonit sõnade eest, mis meile kindlasti kauaks ajaks meelde jääma peaksid.

Paari nädala eest osalesin ma viimasel regionaalsel AKV riikide tippkohtumisel Guyanas. Minu Kariibi mere riikide kolleegide valdav arvamus oli, et on saabunud aeg vaadata tuleviku poole, lõpetada halamine asjade pärast, mida enam muuta ei saa ning rakendada otsusekindlalt majanduspartnerluslepinguid.

Selleks, et tagada lepingute edukas rakendamine, on oluline, et parlamendid protsessi neile antud volitustega kontrolliks. Ainult siis, kui parlamendid saavad kontrollida, kas uus määruste süsteem saab saavutada need eesmärgid, milleks see loodi, saavad majanduspartnerluslepingud toimida arengu taga oleva liikumapaneva jõuna. Ainult siis, kui parlamendid järelevalvefunktsiooni enda peale võtavad, saame me garanteerida, et finantsabi jõuab kohtadesse, kus seda vaja on. See kehtib Kariibi mere riikide riiklikele parlamentidele ning sama palju ka Euroopa Parlamendile.

Kõikides meie ees olevates majanduspartnerluslepinguid puudutavates resolutsioonides on artikleid, mis käsitlevad parlamendi järelevalve küsimusi. Kuid need viited ei ole kooskõlastatud. Lõuna-Aafrika Arenguühenduse (SADC) majanduspartnerluslepingu resolutsiooni tekst on heaks kompromissiks. See tagab selle, et protsessi on kaasatud ka Euroopa Parlamendi rahvusvahelise kaubanduse komisjon ja arengukomisjon ning ka AKV-ELi parlamentaarne ühiskomisjon. Kuna ma pean seda kompromissi edukaks, siis esitasin ma koos oma kolleegi härra Robert Sturdyga rea muudatusettepanekuid, mille eesmärgiks on standardiseerida artiklid kõikides majanduspartnerluslepingute resolutsioonides. Ma palun teil väga seda algatust toetada.

Johan Van Hecke, *arengukomisjoni arvamuse koostaja*. – Härra juhataja, arengukomisjoni arvamuse raportöörina sooviksin ma vahepealse majanduspartnerluslepingu eest Côte d'Ivoire'iga tänada meie kolleegi Erika Manni, kuna ta võttis arvesse mõningaid komitees välja toodud muresid, nagu näiteks Côte d'Ivoire'i vajadus demokraatlikult valitud valitsuse järele ning riigi vajadus saada vastavas koguses Euroopa Liidu kaubandusabi.

Rohkem avaldab mulle heameelt asjaolu, et rahvusvahelise kaubanduse komisjon ja arengukomisjon saavutasid kompromissi turvaorgani suhtes, mis annaks parlamentaarsete ühisassambleele võimaluse täita seda rolli, mida see algusest peale oleks pidanud täitma.

On oluline pidada meeles, et majanduspartnerlusleping on vaheleping, mis teeb sellest kõigest ajutise lahenduse.

Selleks, et kaubanduse liberaliseerimisel oleks oluline positiivne mõju tervele regioonile, peab Lääne-Aafrika riikide majandusühendus (ECOWAS) allkirjastama täieliku majanduspartnerluslepingu.

Selles kontekstis soovitab arengukomisjon anda parlamendil, oodates Côte d'Ivoire'i heakskiitu, vahepealsele majanduspartnerluslepingule oma nõusoleku.

Alain Hutchinson, *fraktsiooni PSE nimel*. – (FR) Härra juhataja, nõukogu eesistuja, proua volinik, daamid ja härrad, ma küll valmistasin ette mõned märkmed, kuid, kui te lubate, siis räägin ma teiega ilma neid kasutamata, kuna paljusid nendest asjadest on juba öeldud ja ma ei tahaks oma kolleegide sõnu korrata.

Me seisame ülimalt tähtsa, isegi ajaloolise, hääletamise ees, sest sellel nädalal hääletame me parlamendis esimese majanduspartnerluslepingu üle. Me oleme sellest juba mitu aastat rääkinud ja seoses nende aruteludega on meil olnud palju väga ägedaid vaidlusi, kus ei ole alati valitsenud ühtne mõistmine ega üksmeel.

Aga sellegipoolest võime me tunda täna heameelt selle üle, kuidas olukord arenenud on. Teie ning presidentuuri antud seletused näitavad, et areng nende probleemide alal on olnud vägagi positiivne ja tuleb tunnistada, et seda eriti teie saabumisest peale, proua volinik.

Kahjuks, ning see on põhjus, miks ma veel kahtlen, on mõnedel meist seoses majanduspartnerluslepingutega veel probleeme, küsimusi ja kartusi.

Esmalt peame me mõistma, et praeguseks on meil sõlmitud ainult üks täielik majanduspartnerlusleping. Teised ei ole veel nii kaugel, me oleme vahelepingute etapis ajal, kui aluseks olev lähenemine on olnud regionaalne integratsioon. Ainult üks leping täidab seda kriteeriumi ning isegi siis ei ole üks Kariibi mere piirkonna suurematest riikidest Haiti sellele alla kirjutanud, mis ütleb kindlasti väga palju.

Teiseks, mis puudutab kaubandust, on meil ajaloolised sidemed, nagu te juba märkinud olete. Põhja ja lõuna vahel on juba pikka aega kaubandus toimunud, kuid vaadake, kuidas see toimib. Me rüüstame kõike ning võtame kogu varanduse. Muidugi müüme me meie ettevõtete Kivus kaevandatud koltani ehk kolumbiit-tantaliidi põhjale, kuid vaadake selle katastroofilisi tagajärgi inimestele lõunas ning seal toimuvat – et mitte liialdada – ebavõrdset jagamist.

Peale selle lisate te arengupoliitika, mida me juba 40 aastat rakendanud oleme, öeldes, et eurooplased on maailma suurim toetaja, kuid see poliitika on kokku kukkumas ning seda tuleb muuta. Enamikus maailma vaesemates maades läheb kehvasti, sama kehvasti kui 40 aastat tagasi, kui mitte kehvemini. See ongi põhjuseks meie kahtlustele ja küsimustele. Millised garantiid on meile selles suhtes antud? Ma ei korda seda, mida härra Kader Arif ütles, kuid ma liitun temaga ning ütlen, et me tahame teilt komisjoni nimel kinnitust mitmete tema selgelt välja toodud punktide kohta. Lõpetuseks sooviksin ma rääkida ka riiklikest parlamentidest.

Meil kui Euroopa Parlamendi liikmetel paluti langetada otsus majanduspartnerluslepingute kohta, mille tagajärjed, juhul kui need on halvasti kokku lepitud, saavad olema traagilised lõunapoolsetele inimestele, kuid mitte meile. Ükski Euroopa kodanik ei kannata seda, kui majanduspartnerluslepingud läbi kukuvad. Teisest küljest aga võib olla lõunapool kodanikke, kelle olukord veelgi halveneb. Lõpetuseks ütlen teile, proua volinik, lihtsalt seda, et meie arust peaksid ka partnerriikide parlamendid sõna sekka öelda saama, kuna nad esindavad selles küsimuses lõunapoolset rahvast, mitte ainult meid.

Ignasi Guardans Cambó, *fraktsiooni ALDE nimel.* – (ES) Härra juhataja, see arutelu on kahtlemata väga tähtis, nagu ka teised juba öelnud on, muuhulgas nimetati seda äsja isegi ajalooliseks sellele pühendatud töötundide arvu ning poliitilise arutelu poolest, mis selleni viinud on.

Minu arvates on see hea arutelule eelneva ärevuse, ja mõnevõrra ka seda hetkel ümbritseva ärevuse, keskel. Ma ütlen ärevus muidugi suurima lugupidamisega asjasse segatud tsiviilühiskonna, valitsuseväliste organisatsioonide ja riiklike parlamentide panuste ees. Kõige selle keskel on tähtis mõista seda, milleks ja kuidas me nii kaugele jõudnud oleme.

Me peame mõistma, et nende assotsieerimislepingute läbirääkimised AKV riikidega ei ole poliitiline otsus, mille Euroopa Liit suvaliselt langetas, nii nagu oleks meil valida mitmete vahel ja me valisime nende seast lihtsalt ühe. See on põhimõtteliselt seaduslik nõue, mis põhineb Maailma Kaubandusorganisatsiooni seaduslikel eeskirjadel.

See on hädavajadus, mis tuleneb tingimustest, mis ümbritsesid meie eelnevat AKV tsooni riikidega kauplemise õiguslikku raamistikku. Praegu tuleks ka mees pidada, et need, kes mõistsid hukka Euroopa Liidu suhteid AKV riikidega, olid just need arengumaad, millel olid täiesti legitiimsed nõudmised, et saada meie turgudele juurdepääs, kuid jäeti välja puhtalt sellel põhjusel, et need ei olnud praeguste Euroopa Liidu liikmesriikide endised kolooniad.

Seepärast oli, ja mõnes mõttes on veel siiani, Euroopa Liidul kaks mõõdupuud: üks kunagiste kolooniate ja teine muude sarnase arengutasemega riikide jaoks, mis selle süsteemi raamidesse ei jää. Just see ongi see, mis muutus kontrollimatuks ning mille rõhutamisel Maailma Kaubandusorganisatsioonis needsamad riigid oma missiooni tegid.

Ennekõike peame me mõtlema sellele, et süsteem, mida me asendada tahame, esmalt Lomé konventsioon ning seejärel Cotonou lepingutel põhinev kokkulepe, ei saavutanud mingil juhul ihaldatud eesmärke. Mitte keegi ei saa väita, et Cotonou süsteem oli täielikult rahuldav. Kui see oleks seda olnud, siis oleks Euroopa Liidu kaubanduse näitajad nende riikidega palju kõrgemad, kui need on hetkel. Seetõttu ei tohiks me ka väita, et me asendame midagi, mis on tulemusi andnud, sest see ei ole nii.

Kõikidel nendel põhjustel tuleks majanduspartnerluslepinguid vaadata suurepärase võimalusena, seda eriti kõigile neile meist, kes usuvad, et nende riikide areng ja kasv ei saa sõltuda puhtalt välisabist. Muidugi pean ma silmas just neid lepingutes osalevaid riike, mis ei kuulu vähim arenenud riikide sekka. Selles suhtes on partnerluslepingute taga omandi, omaene seaduse määramise ja välisabist sõltumatus saavutamise poliitiline – ja võiks öelda ka filosoofiline – põhimõte.

Seetõttu toetab minu fraktsioon täielikult nende lepingute Euroopa Komisjoni läbirääkimisi ning seda, et need peaksid olema ulatuslikud ja täielikud ning katma peale kaupade ka teenuseid ja konkurentsireegleid ning need tuleks tervikuna kokku leppida.

Veel üks asi, mida tuleks silmas pidada, on muidugi see, kuidas läbirääkimisi ja spetsiifilisi esitatud teemasid on käsitletud. Selle teema juures viitaksin ma sellele, mida iga raportöör erinevate teemade kohta ütles, kuna me räägime üldisest lähenemisest ajal, kui iga läbirääkimist eraldi käsitletakse.

On mõned esiletõusvad punktid ja mured, millest üheks näiteks oleks kõige äärepoolseimate regioonide olukord, mis väärib erilist tähelepanu CARIFORIUMi puhul, kuid üldiselt, ma mõtlen poliitiliselt, toetame me täielikult nii neid läbirääkimisi kui ka nende jätkamise vajadust ning seda, et parlament läbirääkimistel tõhusat järelvalvet teostaks.

Üks meie esitatud mitmest muudatusettepanekust ütleb, et parlamendi järelvalvet selle probleemi üle tuleb teostada ühtlustatult, mitte erinevalt sõltuvalt antud riigist.

Liam Aylward, *fraktsiooni UEN nimel*. – Härra juhataja, mul on väga hea meel arutelu üle, mis annab taas võimaluse juhtida tähelepanu vajadusele lisada Euroopa Liidu kaubanduslepingutesse laste tööga seotud sätteid ning neist ka lähtuda.

Sellega ei pea ma silmas ainult silmakirjalikkust võitluses laste töö vastu või pealiskaudsete järelvalvesteemide rakendamist. Kõik Euroopa Liidu riigid ja – mis väga julgustav – ka üha suurenev arv teisi riike on liitunud ILO konventsioonidega, mis sätestavad töölevõtmise minimaalse vanuse ning kõrvaldavad halvimald laste töö liigid.

Nüüd peaksime me ka oma kaubanduslepingutes, üldise soodustuste süsteemi (GSP) lepingutes ja avalike hangete poliitikates nendest lubadustest lähtuma. Seega tuleb tagada, et Euroopa Liidus toimivad ettevõtted ei kasutaks laste tööd.

See tähendab, et laste tööd ei kasutata ei emaettevõttes ega ka selle vahetute tarnijate ettevõtetes: tarneahela tipus olev ettevõtte peab vastutama selle eest, et mitte ükski tarneahela osadest ja kanalitest ei kasutaks laste tööd.

Hetkel võib töötada üle 200 miljoni maailma lastest seadusevastaselt, kaotades sellega juurdepääsu haridusele ja lapseõlvele ning ohustades oma füüsilist ja vaimset tervist.

Laste töö probleemid tuleb tõsta kõikides meie kaubanduslepingutes esmasele kohale.

(Juhataja katkestas sõnavõtu)

Margrete Auken, *fraktsiooni Verts/ALE nimel*. – (DA) Härra juhataja, see arutelusui on loomulikult oluline, kuna valimised toovad meie töösse pika pausi. Seetõttu peame me veenduma, et kaubanduse peadirektoraat meie pidevat kriitikat majanduspartnerluslepingute sisu kohta arvesse võtab, eriti arvestades sellega, et direktoraat neile peatselt alla kirjutab. Selles suhtes peame me rõhutama, selleks et saada tagasi meie heakskiit, parlamenti jõudvate lepingute olulisust.

Roheliste / Euroopa Vabaliidu fraktsiooni nimel tahan ma selgelt välja öelda, et viis millega neid lepinguid on sõlmitud, on meie jaoks vägagi kaheldav. Läbirääkimistel AKV riikidega ei ole pööratud tähelepanu arenguküsimusele.

Seetõttu on mul paar spetsiifilist kommentaari, mis puudutavad kahte lepingut, millele parlament kolmapäeval alla peaks kirjutama, ning ma selgitan, miks Roheliste fraktsioon nende poolt ei ole. Mis puudutab CARIFORIUMi lepingut, siis näitavad Ülemeremaade Arengu Instituudi (Overseas Development Institute) analüüsid, et Kariibi mere maadega sõlmitav majanduspartnerlusleping on seni sõlmitud lepingutest vast kõige vähem arengut soosiv. See on halvaks mudeliks teiste regionaalsete lepingute sõlmimisel, seda eriti just arengu seisukohalt. Loomulikult ei ole meie otsustada, kas meie mured on õigustatud, siis kui CARIFORIUMi riikide valitsused ise on nende lepingute poolt, kuid oleks täiesti sobiv, kui asjasse puutuvate riikide parlamentidel oleks võimalus lepingute üle hääletada enne seda, kui Euroopa Parlament lepingutele oma heakskiidu annab.

Kuid meie mured seoses CARIFORIUMi lepinguga, mida me siin Euroopa Liidus tõstatame, on igal juhul õigustatud. Praegusel ajal, kus on vaja paremini kontrollida rahade liikumist finantsturgudel, on meie arvates täiesti vastuvõtmatu, et CARIFORIUMi lepingud lubavad täielikku finantsteenuste liberaliseerimist nendes kaheksas maksuparadiisis, mis moodustavad hetkel osa CARIFORIUMist. Kui te mind ei usu, siis vaadake oma dokumente enne kolmapäevast hääletamist. Nendest võite te lugeda vabalt käest kätte müüdivate finantsteenuste vaba liikumise kohta, mida teiste sõnadega „registreerimata spekulatiivseteks tuletisteks” nimetatakse. Võite lugeda ka õiguse kohta asutada fonde individuaalsetele elanikele. See kõik tuleb Euroopa

Liitu meie maksuparadiiside kaudu, nagu Malta ja Küpros. See saab juhtuda seni, kuni puudub üleliiduline seire või määrustik, ning seetõttu ei ole praegu lihtsalt õige aeg kaitsta neid struktuure, mis kannavad koos suurt osa vastutusest majanduste kokkulangemise eest.

Mis puudutab lepingut Côte d'Ivoire'iga, siis seal on muidugi toimumas sisekonflikt ning seetõttu ei pruugi olla just õige aeg, et seda lepingut sõlmida.

Madeleine Jouye de Grandmaison, *fraktsiooni GUE/NGL nimel.* – (FR) Härra juhataja, proua volinik, ma tulen Martinique'ist ning olen elanud kogu oma elu Kariibi mere piirkonnas.

Uskuge mind, härra juhataja, proua volinik, daamid ja härrad, Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide Kariibi mere piirkonna foorumi ja Euroopa Liidu vaheline majanduspartnerlusleping on minu jaoks väga pakiline.

Martinique, Guadeloupe ja Guyana on kõige äärepoolsemad Euroopa regioonid ning seetõttu ei ole arvestatud kogu Kariibi mere piirkonnaga. Minu arvates on see leping sõlmitud peamiselt kaubanduse eesmärkidel, aastatuhande arengueesmärgid on aga teisele kohale alandatud. Kariibi mere riikidele saab seetõttu väljakutseks suurendada kaubanduse mahtu Euroopa Liiduga, et saada tagasi kaotatud tollitulude.

Praeguse ülemaailmse majanduslanguse ajal ei pruugi see lihtne olla. Tõsiasjad jäävad tõsiasjadeks ning neid lepinguid on sõlminud peamiselt kaubanduse peadirektoraadi ning parlamendi arengukomisjon paistab olevat sellest mõnevõrra välja jäetud.

Selles lepingus ei ole nimetatud arengu ja integratsiooni saavutamise eesmärgid regionaalsel tasemel kooskõlas meetmetega, mida kasutatakse, et neid saavutada. Need meetmed on suuremas jaos seotud ainult kaubanduse ja konkurentsivõimega. Mis puudutab regionaalset integratsiooni, siis ka seal ei sobi omavahel kokku plaanitud eesmärgid ja kasutatavad ressursid.

Ma tulen nüüd spetsiifilisemalt Kariibi mere piirkonna äärepoolseimate regioonide regionaalse integratsiooni juurde nende keskkonnas. Äärepoolsemad regioonid paiknevad n-ö asustusala sündames. Guyana jagab isegi ühte oma peamistest piiridest Surinamega. Äärepoolsemates regioonides on üle 35 miljoni elaniku üle 40 riigis ning need katavad üle kahe miljoni ruutkilomeetri. See on suur potentsiaalne turg.

See leping andis võimaluse vähendada teatud nn geograafiliste puuete, nagu näiteks kauguse, mõjusid saartevahelise läheduse kasuks. Milleks oleme me loobunud läbirääkimistest, et luua spetsiifiline regioonidevaheline turg Euroopa Liidu ja CARIFORUMi äärepoolseimate regioonide vahel? Ajal, mil Euroopa Komisjon tegeleb Kariibi mere piirkonna riikide vähese arengu küsimustega ning sõlmib selle grupiga majanduspartnerluslepinguid turgude avamise ja regionaalse integratsiooni nimel, võetakse Kariibi mere piirkonna äärepoolseimaid regioone arvesse ainult tulevase CARIFORUMi avatud turu osana ning see jääb püsima samadesse turupõhimõttesse, mis lepiti kokku terve Euroopa Liidu jaoks. Need põhimõtted seavad meid ebasoodsasse olukorda.

See oli võimalus edendada kultuuridevahelist dialoogi, kujundada koostööd, vahetada teenuseid ning viia äärepoolsemad regioonid...

(Juhataja katkestas sõnavõtu)

Syed Kamall (PPE-DE). - Härra juhataja, me teame kõik, et majanduspartnerluslepinguid on palju kritiseeritud. Ka mina jagan mõningaid nendest kriitikatest. Ma olen nõus, et majanduspartnerluslepingud ei peaks olema meetodiks, millega avada argessiivselt turgusid ainult Euroopa Liidu ettevõtetele – need peaksid olema kasulikud ka vaeste riikide ettevõtjatele ja tarbijatele. Ma jagan Erika Manni muret võrdse lähenemise üle majanduspartnerluslepingutes, mis ei võta arvesse erinevusi regioonide ja nendes regioonides olevate riikide vahel. Mul on hea meel selle üle, et me oleme allkirjastanud vahelepingud tegelikult ainult nende riikidega, mis on näidanud üles huvi, et allkirjastada sellised lepingud.

Mulle valmistab muret ka ühe komisjoni ametniku seisukoht ühel rahvusvahelise kaubanduse komisjoni koosolekul, selle kohta, et majanduspartnerluslepingute eesmärk ei ole puhtalt kaubandus ja areng, ning et nende eesmärk on ka regionaalne poliitiline integratsioon. Nagu paljud minu kolleegidki, usun ma, et selle otsuse peaksid tegema riigid ise, eriti need riigid, mis on demokraatiad ja ei soovi istuda regionaalses assamblees koos sama regiooni diktaatuuridega.

Nendele muredele vaatamata peaks meil olema hea meel rahvusvahelise kaubanduse komisjoni heakskiidu üle nendele majanduspartnerluslepingutele. Mõnda aega valmistab mulle muret mõningane

Sotsiaaldemokraatide fraktsiooni kaubandusevastane retoorika, siis kui nad komisjonis hääletasid või hääletamisest loobusid. Majanduspartnerluslepingud ei pruugi olla täiuslikud, kuid paljud minu sõpradest ja perekonnaliikmetest vaesemates riikides on tüdinud puuduvast juurdepääsust kaupadele ja teenustele ning sellest, et neid sunnitakse sõltuma riiklikest monopolidest või ettevõtetest, mis on seotud korrumppeerunud poliitikutega. Muret tekitab ka see, et Sotsiaaldemokraatide fraktsioon asju niimoodi jätta soovis. Ärgem unustagem, et impordimaksud tähendavad tihti seda, et vaesed elanikud peavad maksma veel rohkem imporditud toidu ja ravimite eest.

Ma sooviksin tänada proua volinikku tema enesekindluse eest majanduspartnerluslepingute läbirääkimistel. Need ei ole täiuslikud, kuid meil on vaesemate riikide ettevõtjate ja tarbijate ees kohustus tagada neile juurdepääs samadele toodetele ja teenustele, mida meie Euroopa Liidus praegu tarbida saame.

Glenys Kinnock (PSE). - Härra juhataja, nii nagu teisedki, võin ma kinnitada, et alates sellest, kui proua Catherine Ashton volinikuks sai, oleme me näinud suurt muutust nii stiilis ja toonis kui ka sõnastuses ja nüüd samuti üha enam sisus.

Ma olen kindel, et proua volinik nõustub minuga ning paljude siin viibivate kolleegidega, et meie ees seisab ikka veel muljetavaldav ülesanne nüüd, kus me üritame luua ja taasratada usaldust pärast mitmeid aastaid läbirääkimisi, mis on tekitanud suurel hulgal pingeid ja kibedust.

Peaaegu täpselt 10 aastat pärast Cotonou lepingu allkirjastamist peame me tuletama meelde, mida seal tegelikult AKV riikide ja Euroopa Liidu vaheliste kaubandusväljavaadete kohta öeldi. Sõnastus oli järgmine: „Uus raamistik kaubanduse jaoks, mis on võrdne nende olemasoleva olukorraga ning vastavuses WTO eeskirjadega“. Me peame tegema palju rohkem tööd, et neid eesmärke saavutada.

Eraldi kokkulepete sõlmimise poliitika erinevate riikidega on toonud kaasa sarja vasturääkivusi ning ma võin kinnitada nendele, kes parlamentaarset ühisassambleed ei tunne, ning kes ei puutu nii palju kui mina ja teised siinviibijad kokku AKV riikide parlamentide liikmetega, et see on loonud tõesti väga raskeid olukordi ning kahjustanud tõsiselt ühtekuuluvust, mida ma varem AKV riikide vahel tundsin. Ma tean, et vaid paari nädala eest kirjutas Ghana president terve AKV rühma nimel kirja Euroopa Liidu eesistujale ning väitis, et majanduspartnerluslepingute protsess ähvardab jätkuvalt mõnede regionaalse integratsiooni ühenduste olemasolu. See on ühe uue presidendi hiljutine kommentaar.

AKV riikide parlamentide liikmed ütlevad meile igal kohtumisel, et neid on väga vähe kaasatud ning nendega on veel vähem või üldse mitte konsulteeritud. Ma paluksin proua volinikul öelda, mis oleks tema arvates selle jaoks tulevikus sobiv.

Mul on hea meel selle üle, mis on toimunud Lõuna-Aafrika Arenguühenduse (SADC) läbirääkimistel, kuid neile antakse nüüd selgeid lubadusi tekstide muutmise kohta, üleminekuperioode, et ühtlustada tariife, tagatisi, päritolureegleid jne. Ma loodan saada teie kinnituse selle kohta, et need valikud kehtivad kõigile AKV riikidele, kes läbirääkimisi peavad.

Öelge meile palun, proua volinik, et te nõuate majanduspartnerluslepingus täpseid arenguprogrammide kohustusi ja et kaubanduse liberaliseerimine tuleb siduda arengu sihttasemetega. Kui jah, siis kuidas te seda teete?

Kas te kannate hoolt selle eest, et majanduspartnerluslepingutes on seaduslikult siduvad kohustused, et pakkuda ajakavadega määratud ja ennustatavat rahastamist?

Proua volinik, ma arvan, et AKV riigid, nagu te meile juba eelnevalt ütlesite, seisavad silmitsi aeglasema kasvu perioodiga ning esimest korda 25 aasta jooksul lõppevad vaesuse vähendamise jõupingutused. Mul on veel ainult kaks kiiret märkust, üks neist CARIFORUMi majanduspartnerluslepingu kohta: see ei ole täiuslik tulemus, kuid vajab siiski tagatisi.

Mis puutub Côte d'Ivoire'i, siis vajame me neid tagatisi, mida nõudsid ka Erika Mann ja härra Van Hecke. See on meie jaoks väga tähtis.

(Juhataja katkestas sõnavõtu)

Fiona Hall (ALDE). - Härra juhataja, kui me võtame sammu tagasi majanduspartnerluslepingute protsessi algusesse, siis 2000. aasta Cotonou leping sätestas, et Euroopa Liidul on seaduslik kohustus võtta arvesse arengumaade huvisid kõikidel poliitikate aladel, mis neid mõjutada võivad. 2005. aastal tuvastas komisjon selle arengupoliitika sidususe kui aastatuhande arengueesmärkide saavutamise aluse.

Mul on kahju selle nägemise pärast, mis on toimunud rahvusvahelise kaubanduse komisjoni ja arengukomisjoni vahel selle üle, kummal on juhtiv roll majanduspartnerluslepingute protsessis, kuna parlament ise oleks võinud reageerida palju ühtsemalt teatud hetkedel majanduspartnerluslepingute läbirääkimiste ajal ning kaotas silmist lubaduse, et need on arenguvahendid.

Lõpuks, mul oli hea meel, et proua volinik mainis teenuseid, kuna mulle valmistab erilist muret panganduse avamine. Lääne pangad ei suutnud reguleerida oma territooriumidel tegutsevaid suuri rahvusvahelisi pankasid ning seega peame me endilt küsima, kas on hea idee avada pangandussektor riikides, mille olemasolev regulatiivne süsteem on palju väiksem, ning kui Maaailma Kaubandusorganisatsiooni eeskirjad sellist sammu ei nõua. Pangandussektori avamine võib aidata küll suuri ettevõtteid, kuid see võib ajendada kohalikke pankasid otsima suure väärtusega kliente ning eirama väikeettevõtteid, vähendades veelgi nende juurdepääsu krediidile.

Jean-Pierre Audy (PPE-DE). - (FR) Härra juhataja, proua volinik, nõukogu eesistuja härra Jan Kohout, daamid ja härrad, esmalt sooviksin ma õnnitleda oma kolleegi härra Glyn Fordi tema raporti kvaliteedi ja tema kompromissimeele eest. Meil oli võimalus tegeleda selle probleemiga Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide ja Euroopa Liidu parlamentaarsel ühisassambleel Paapua Uus-Guineas. Ma nägin tema koostööd riiklike parlamentide liikmetega ning seetõttu olen ma selle üle õnnelik.

Proua volinik, ma sooviksin liituda õnnitlustega, mida on avaldatud teile seoses nende majanduspartnerluslepingutega, mille sõlmimise eesmärgiks on vältida AKV riikide ja Euroopa Ühenduse vahelise kaubanduse häirimist. Nende läbirääkimiste tulemuseks olnud on vahepealsed majanduspartnerluslepingud Fidži Vabariigi ja Paapua Uus-Guineaga, mis on ainsad riigid Vaikse ookeani piirkonnas, mis nõustusid esialgse lepinguga, ning me tunnistame seda tööd, mis on vajalik, et sõlmida täielikud lepingud.

Selles lepingus on kõik vajalikud meetmed, et luua vabakaubandusala. Resolutsioon rõhutab seda, et majanduspartnerlusleping peab aitama kaasa majanduskasvu tugevdamisele, regionaalsele integratsioonile, majanduse mitmekesistamisele ja vaesuse leevendamisele. On oluline meeles pidada, et tegelik regionaalne turg on oluliseks aluseks vahepealse majanduspartnerluslepingu rakendamisel ning et Vaikse ookeani piirkonna riikide sotsiaalseks ja majanduslikuks arenguks on vajalikud regionaalne integratsioon ja koostöö.

See leping on võimaluseks anda uus tõuge kaubandussuhetele ning tagab enamiku kaupade juurdepääsu Euroopa turule ilma tollimaksude ja kvootideta. Ma palun kindlasti eraldada 2 miljardi euro ulatuses abi 2010. aastaks, ning lõpetuseks sooviksin ma lisada, et on väga oluline, et ka majanduslikul tasemel ei tohiks toimuda kaubandust mõjutavate patendiõiguste või intellektuaalse omandi õiguste rikkumist. Mis puutub inimõigustesse, siis hämmastab mind see, et me suhtleme Paapua Uus-Guineaga, riigiga mis karistab veel praegugi seksuaalseid suundumusi. Lõpetuseks, poliitilisel frondil on meie jaoks tähtis saavutada liit AKV riikidega Maaailma Kaubandusorganisatsiooni raamistikus.

Georgios Papastamkos (PPE-DE). - (EL) Härra juhataja, Euroopa Liidu ja AKV riikide vaheliste majanduspartnerluslepingute läbirääkimiste edukas lõpuleviimine on Euroopa kaubandus- ja arengupoliitika jaoks ülim väljakutse.

Me vajame lepinguid, mis ühilduvad Euroopa Liidu rahvusvaheliste kohustustega, arvestades sellega, et Euroopa Liidu poolne AKV riikide ühepoolne eelistav kohtlemine, võrreldes teiste arengumaadega, ei ole, nagu te teate, kooskõlas Maaailma Kaubandusorganisatsiooni eeskirjadega.

Kuid seaduslikust küsimusest olulisemaks väljakutseks on peamiselt selliste lepingute sõlmimine, mis edendavad arutelu all olevate riikide arengut nende kaubandusvõime tugevdamise, majandusaluste mitmekesistamise ja regionaalse integratsiooni kaudu.

Uus kaubandusrežiim, mis hakkab Euroopa Liidu ja AKV riikide vahelisi suhteid reguleerima, peaks tagama kõikide nende riikide integreerimise rahvusvahelisse kaubandussüsteemi, globaalsesse majandusse, mis kannatab hetkel enneolematu kriisi all, mis mõjutab nii arenenud kui arengumaid ja kasvavaid majandusi.

Me kõik oleme nõus, et AKV riikide turu avamine Euroopa Liidule peab olema asümmeetriline ja järkjärguline ning piisavalt paindlik osas, mis puudutab kvoote tundlikes sektorites ja kehtivaid garantiiklausleid. Nagu te teate, oli läbirääkimiste eesmärgiks katta selliseid sektoreid nagu teenindus, investeringud, intellektuaalse omandi õigused ja tugevdatud töö kommertsküsimustes, nii nagu ka juurdepääs kaupade turule.

Seetõttu toetame lepingute ulatuse laienemist nendes suundades, mis on kasulikud AKV riikidele enestele. On äärmiselt oluline, et me lisame majanduspartnerluslepingutesse arengusätteid ning pakume piisavat kaubandusabi.

Glenys Kinnock (PSE). - Härra juhataja, ma sooviksin nõusolekuga seoses käsitleda lühidalt kahte küsimust. Ma mainisin CARIFORUMit. Igaüks tunneb CARIFORUMi lepingu suhtes rahulolu ja optimismi, kuid loomulikult on vaja teatud garantiisid. Kindlasti tegi hiljutisel kohtumisel Guyanas riigi president ja teised riigi esindajad, nagu ka Euroopa Parlamendi liikmed, selle absoluutselt selgeks.

Tõstatati banaanide probleem. Paruness Ashton, te ütlesite, et antakse tollimaksuvaba ja kvootideta juurdepääs, mis on hea, kuid probleem on selles, et Kesk-Ameerikaga ning sellele järgnevalt ka Mercosuri ja Andide Pakti riikidega allkirjastatud lepingud vähendavad tariife nende riikide jaoks ning me ei saa teha midagi, et säilitada AKV riikide banaanitootjate konkurentsivõimet. See on kriitiline küsimus ning lepingud sõlmiti veel enne seda, kui CARIFORUMi lepingu tint kuivada oli jõudnud.

Kariibi mere riikidel on ka tõsiseid muresid üksuste rakendamise kohta, mida ei ole senini veel üles seatud. Endiselt on probleeme, mida põhjustavad erinevate Kariibi mere piirkonna riikide vahel tekitatud pinged. Samuti on veel Haiti küsimus. Abiandjate konverentsil ei saavutatud nii rahuldavat tulemust, kui me oleks soovinud, ning on muresid selle üle, kas majanduspartnerluslepingu üle saab lõplikke läbirääkimisi pidada ja seda lõplikult sõlmida seni, kuni Haitit ei ole kaasatud.

Côte d'Ivoire'i suhtes tahaksime me väga selgeid garantiisid. See on riik, mis on kogenud aastate vältel palju raskusi, ebakindlust ja -stabiilsust ning meiepoolse nõusoleku andmine on väga tähtis, kuid oluline on ka garantiide andmine, mille te toote välja kirjas, mis on adresseeritud läbirääkimiste pidajatele Côte d'Ivoire'is ja Côte d'Ivoire'i valitsusele, et kinnitada meie lubadust pidada läbirääkimisi hea tahtega rahuldava tulemuse nimel selle riigi elanikele.

Marie Anne Isler Béguin (Verts/ALE). - (FR) Härra juhataja, härra Jan Kohout, proua Catherine Ashton, ma kuulasin seda, mida te ütlesite.

Härra Kohout, te rääkisite majanduslikust jätkusuutlikkusest. Küsimus, mida ma täna endale esitan on: mida see peale nende sõnade tähendab? Mida tähendab see majandus-, finants- ja keskkonnakriisi ajal? Milliseid garantiisid saame me anda? Vaatamata proua voliniku julgustavatele sõnadele, küsin ma endalt, kas need lepingud, mille läbirääkimised toimusid teistsuguses maailmas, on ikka seesama projekt mida me oma Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna partneritele pakume ja kas see on praeguses olukorras ikka veel sobiv?

Mina isiklikult seda ei arva. Me kohtume valitsuseväliste organisatsioonide ja väikeettevõtetega. Hiljuti olime me Guyanas, kus sealne president ütles meile: „Te palute meil mitmekesistada tegevust, kuid öelge meile, milliseid kaupu saab meie väike riik toota, et konkureerida Brasiilia või Venezuelaga?”

Seepärast arvan ma täna, et me ei tohiks oma silmi selle ees sulgeda. Ühest küljest räägite te paindlikkusest, teisest aga Maailma Kaubandusorganisatsiooni eeskirjadest. Mul on väga kahju, aga need kaks asja on absoluutselt vastandlikud, kuna need nõuaksid ümberkorraldamist ja me teame väga hästi, et see põhjustab nendes riikides veelgi suuremat vaesust.

Seepärast ei arva ma, et see mida me täna pakume ja see mida me minevikus pakkusime ei ole kindlasti sobivad. Kas me oleme vaadanud viimase 40 aasta jooksul üles seatud arengumudeli tulemusi? See on läbikukkunud ja ma arvan, et seda ka juba öeldi. Ja ma arvan, et see läbikukkumine jätkub ka nüüd. Nende partnerluslepingutega halveneb olukord veelgi, kuna need ei sobi kokku ülemaailmse majandusliku, sotsiaalse ja keskkondliku olukorraga.

Daniel Caspary (PPE-DE). - (DE) Proua volinik, olles kuulunud mõlema eelneva sõnavõtja kommentaare, sooviksin ma esitada ühe küsimuse. Kas te nõustute, et maailmas on riike, mis on viimase kahekümne aasta jooksul suutnud oma jõukuse taset oluliselt tõsta ilma majanduspartnerluslepinguta ja kas majanduspartnerlusleping võiks ehk pakkuda ka nendele riikidele võimalust?

Jan Kohout, nõukogu eesistuja. – (CS) Ma tänan teid härra juhataja ja ennekõike tänan ma teid, Euroopa Parlamendi liikmed, selle konstruktiivse ja huvitava arutluse eest. Lubage mul vastata kahele tõstatatud punktile. Esimene puudutab paindlikkust. Mõnede Euroopa Parlamendi liikmete kõnedest mõistsin ma, et majanduspartnerluslepingute sõlmimisel on soov tagada vajalik paindlikkus.

Ma sooviksin rõhutada, et nõukogu on vägagi teadlik paindlikkusest kahel tähtsal tasandil. Esimene neist on paindlikkus, mis puudutab asümmeetriliste kokkulepete võimaluste, ajakavade ja kaitsemeetmete täies ulatuses ekspluateerimist Maaailma Kaubandusorganisatsiooni reeglite kohaselt. Seetõttu ei saa ma nõustuda ei arvamusega või üldistava järeldusega, et 40 aastat abi pakkumist arengumaadele on olnud katastroofiline. Ma arvan, et olukord oleks olnud palju halvem ilma Euroopa Liidu ja teiste riikide abita. Samas arvan ma, et olemasolevad eeskirjad lubavad niivõrd suurt paindlikkust, et igäüks nendest riikidest – ning siinkohal on mul usku komisjoni ja volinikku – peaks olema suuteline leidma lahenduse, mis vastab just nende vajadustele ja huvidele.

Teine paindlikkus on see, mida me pakume üleminekul majanduspartnerluslepingute vahesätetelt täielikele regionaalsetele lepingutele regionaalse koostöö toetamise huvides. Teine punkt arutlusest, millele ma vastata sooviksin, puudutab majanduspartnerluslepingute arendamise dimensiooni küsimust. Mul ei ole mingit kahtlust, et need lepingud ei ole harilikud kaubanduslepingud, kuna neil on tugev loomuomane arengudimensioon. Lepingud määravad pikad, kuni 25-aastased vahekokkulepped ning nende juurde kuuluvad ka vabastused: kuni 20% AKV riikides tulevatest kaupadest saab liberaliseerimisest vabastada. Lepingud sätestavad sätteid parlamenti kaasavaks seireks ja ülevaatamiseks. Nende rakendamist toetatakse kaubanduse toetamise finantspaketist. Minu arvates on kõik see tõestus nende lepingute arengut soosivast iseloomust.

Samas sooviksin ma öelda Tšehhi eesistumise ja nõukogu nimel, et me jälgime hoolikalt majanduspartnerluslepingute läbirääkimiste edenemist ning ma sooviksin väljendada komisjonile ja volinik Catherine Ashtonile oma toetust tema seniste jõupingutuste eest nõukogu antud mandaadi täitmisel. Tšehhi eesistumise jooksul keskendume me mais üldasjade ja välissuhete nõukogu kohtumisel majanduspartnerluslepingutele arengukoostöö ministrite nõukogus. Kui me AKV riikide ministritega üksmeelele jõuame, siis võetakse ka see küsimus AKV ja ELi ministrite nõukogu mai koosolekul arutluste päevakorda. Tšehhi eesistumise jooksul võtab nõukogu paari päeva pärast, aprilli alguses Prahast vastu ka AKV-ELi parlamentaarse ühisassamblee. Olen kindel, et majanduspartnerluslepingutest saab üks peamisi aruteluteemasid, ning et need arutelud saavad olema ülimalt tähtsad just seepärast, et need parlamentaarses kontekstis toimuvad.

Ootan juba kannatamatult teie homset hääletamist. Minu arvates on see majanduspartnerluslepingute arengus oluliseks hetkeks. Nagu me kuulsime, jätkuvad läbirääkimised veel paljudes regioonides, kuid Kariibi mere piirkonnas on juba saavutatud tähtsaid ja häid tulemusi. Côte d'Ivoire'i puhul oleme me jõudnud olulisse etappi, et saavutada tulevane edu. Paljud riigid ootavad Euroopa Parlamendi nõusolekut ning koos sellega aastaid kestnud raskete läbirääkimiste haripunkti jõudmist ja ma usun kindlalt, et parlament annab maailmale positiivse signaali, mida me praegusel ajal ka väga vajame. Ma usun ja olen kindel, et isegi praeguse kriisi ajal, mida siin on juba mitmeid kordi mainitud, on see vahendiks, mis toob tõelist kasu isegi kogu selle ebakindluse keskel, mida me kõik tunneme. Me kõik teame, et see aitab kaasa nende riikide arengule.

Catherine Ashton, komisjoni liige. – Härra juhataja, lubage mul vastata kõigest mõnele tehtud kommentaarile.

Härra Guardans Cambó, härra Alain Hutchinson ja preili Fiona Hall, erineval viisil rääkisite te kõik minevikust ja sellest, et me peame paremini tegutsema. Ma olen sellega nõus. Kuigi ma ei nõustu täielikult selle analüüsiga, olen ma nõus sellega, et meil on võimalus, et vaadata tuleviku poole ning osa sellest on mõelda nii meie parlamendi kui ka AKV riikide parlamentide kaasamisele. Otsustamine oma parlamentide kaasamise üle jääb muidugi nende riikide enda langetada. Me peame olema väga ettevaatlikud – ja ma tean, et meie austatud parlamendiliikmed soovivad, et mina seda oleksin – ning mitte sundima seda, mida ma arvan, ühelegi teisele riigile peale. Proua Glenys Kinnockile ütlen ma, et ma juba ootan kohtumist parlamentaarse ühisassambleega.

Eriti härra David Martin, kuid ka teised, rääkisid meie ülevaatamiste vajadusest ning taas olen ma nõus, et eriti käesolevas majanduskliimas on seire ja ülevaatamine hädavajalikud. Ma olen väga huvitatud arutluste jätkamisest austatud parlamendiliikmetega parlamendi kaasamise teemadel, kuid mind huvitavad ka teie ideed selle kohta, kuidas seda seiret ja ülevaatamist tõesti toimima panna ning kuidas panna neid riike, kes meiega koos töötavad, selles suhtes positiivselt tundma.

Härra Robert Sturdy ja härra David Martin, termin „enamsoodustuserežiimi“, nagu öeldud, on loodud, et nimetada ühiselt suuri riike, mis ei ole toetanud seda protsessi, millega me tegelenud oleme. Eesmärgiks ei ole kahjustada lõunapoolsete regioonide omavahelist kaubandust või kahjustada, kujundada või vormida võimalusi ning sõltumatust nendes riikides, mis soovivad kaubandust avada. Sellel põhjusel on meil lagi sellele osale maailmakaubandusest, milles üks riik osalema peab enne selle spetsiifilise sätte rakendumist. Ma pean mainima, et me otsime alati ka võimalikku paindlikkust selles raamis.

Mis puudutab tollituluseid, härra Kader Arif ja proua Madeleine Jouye de Grandmaison, 2013. aastani katab seda Euroopa Arengufond ning me oleme huvitatud ka sellest, et riikidel oleks kasu ka majanduskasvust ja maksustamise muutustest, et nad ei sõltuks ainult nendest tuludest, vaid leiaksid ka uusi võimalusi, kuidas toetada oma majandusi.

Mis ka banaanidega ei juhtuks, on soodustused jätkuvalt paremad nendes riikides kui igal pool mujal. Kuid me oleme tähelepanelikud ka soodustuste vähenemise suhtes ning käsitledes lepinguid, mille küsimuste lahendamist me juba aastaid oleme oodanud, peame me ka seda arvesse võtma, ning seda ma kavatsengi.

Härra Johan Van Hecke, proua Erika Mann ja proua Glenys Kinnock, mida üks saab, seda saavad ka teised. Lubage mul öelda, et mul on hea meel kirjutada igapähele ja igale poole, ning kindlasti Côte d'Ivoire'ile, ja kinnitada, et see paindlikkus, mida Lõuna-Aafrika Arengühendusega (SADC) on arutatud, kehtib neile, kuna on paar asja, mis on omased ainult sellele regioonile, mida nad ei sooviks, kuid seda, mida nad soovivad, nad ka saavad. Mul on hea mee, et saan selle kirja panna, igale poole ja igapähele. Nii et palun öelge mulle lihtsalt, mida te soovite, et ma teeksin.

Härra Glyn Ford ja härra Christofer Fjellner rääkisid sellest, kui tähtis on kaubandus üldse ning ma olen selle analüüsiga täiesti nõus. Ma arvan, et härra Fjellner ütles, et me vajame praeguses majanduskliimas rohkem kaubandust, mitte vähem, ja ma olen sellega täiesti nõus.

Härra Daniel Caspary, vabadus võtta oma tulevik oma enda kätte – olen täiesti nõus. Ja need riigid, mis on arenenud majanduslikult ilma majanduspartnerluslepinguteta – ma oletan, et siin oleksid head näited India ja Hiina.

Ka härra Syed Kamall kordas minu arust väga olulist teemat, et me peame andma riikidele võimaluse areneda ja kasvada ning tegema seda nende majanduste arendamisega ning toetades neid ühendatud arengu ja kaubandusega.

Proua Glenys Kinnock, side arenguga on väga tähtis, kuid siduv abi andmise lubadus on Cotonou lepingus, see on juba olemas. Meie jaoks on asi selles, et majanduspartnerluslepingud annavad meile võimaluse luua soodustused ja arenguprioriteedid ühistel alustel, mis on väga tähtis.

Lõpetuseks sooviksin ma teha midagi, mida ma tihti teha ei saa, tänada meeskonda, kellega ma koos töötan. Minu selja taga istub meie pealäbirääkija, kes on teinud kogu töö Aafrika Arengühendusega. Mu kolleegid on siin ja ma tahtsin teile öelda, et nad on olnud ülimalt tuge pakkuvad ja absoluutselt pühendunud minu esitatud tegevuskavale.

Isiklikult loodan ma, et te hääletate vaimus, milles ma olen teile selgitanud oma eesmärgi. Ma annan teile lubaduse, et ma jätkan sellega pühendunult, kuid ma tõesti loodan, et te toetate minu kirjeldatud tegevuskava elluviimist. See oleks minu jaoks väga tähtis ning ma loodan, et te seda täna õhtul teha saate.

David Martin, raportöör. – Härra juhtaja, esmalt lubage mul öelda, et see on olnud väga hea arutelu. Me oleme saanud väga positiivseid panuseid nõukogult ja komisjonilt.

Ma tahaksin rääkida spetsiifiliselt edasi sellest, et nõukogu öeldu kohaselt on CARIFORUMi leping majanduspartnerluslepingute jaoks näide, mitte mall. Ma olen sellega täiesti nõus. See võib olla aluseks teistele lepingutele, kuid igal majanduspartnerluslepingul peab olema oma individuaalsus ning me peame kasutama ka CARIFORUMi läbirääkimiste kogemusi.

Teiseks on mul väga hea meel, et nõukogu andis kinnituse kaubandusabi kohta, ning et liikmesriigid kavatsevad seda abi pakkuda.

Mul oli hea meel, et nii nõukogu kui ka komisjon andsid garantiisid ravimitele juurdepääsu kohta ning et nõukogu ja komisjon kinnitasid meile, et viie aasta pärast teostatav ülevaatamine on ka tegelik ülevaatamine, mille käigus kontrollitakse arengueesmärkide täitmist.

Mul oli hea meel, et proua volinik ütles, et enne igasugust liberaliseerimist ja finantsteenuste avamist peavad olema paigas vastavad määrused. Ka see on mõnedele istungisaalis olijatele väga oluline. Ta tõi välja – nagu me juba teadsime, kuid oli oluline see ka protokollidesse saada – et midagi nendes lepingutes ei sunni ühelegi Kariibi mere piirkonna riigile teenuste erastamist peale ning selles lepingus ei ole ka mingisugust eeldust avalike teenuste erastamise kohta. Mul oli ka hea meel, et ta andis garantiisid enamsoodustusrežiimi riikide staatuse kohta.

Tuginedes asjaolule, et nii komisjoni kui ka nõukogu kommentaarid on nüüd selles täiskogus protokollis, on mul raportöörina hea meel soovitada täiskogul anda Kariibi mere piirkonna majanduspartnerluslepingule oma nõusolek.

Lubage mul nüüd pöörduda ühe teise probleemi juurde, milleks on resolutsioon. Mõned minu kolleegid konservatiivsest Euroopa Rahvapartei fraktsioonist (EPP) on seda kommenteerinud. Sotsiaaldemokraatide jaoks sisaldab resolutsiooni praegune tekst veel nn punaseid jooni ning see erineb tekstist, mille nõusoleku üle hääletada. Tegelikult on meie jaoks punasteks joonteks kõik need asjad, mida nõukogu ja komisjon kinnitasid. Seega kui täiskogu toetab nõukogu ja komisjoni, ei näe ma mingit põhjust, miks ei võiks see toetada meie kompromisse ja kompromissi teksti ja kaasata need parlamendi resolutsiooni.

Ma loodan, et lõpuks saame me anda nii hääle nõusoleku kui ka üksmeelse resolutsiooni poolt, mis avab kaubanduse ning annab tugevaid garantiisid arengu jaoks.

Erika Mann, *raportöör*. – Härra juhataja, ma sooviksin tänada proua volinikku ja nõukogu. Täna leppisite te kokku, et annate Côte d'Ivoire'ile seda, mida parlament juba pikemat aega palunud on, ning ma arvan, et see teeb riigi väga õnnelikuks. Proua volinik, kas te võiksite palun saata kellegi – või minna ise – esimesel võimalusel Côte d'Ivoire'i, et anda edasi see väga positiivne sõnum ning kinnitada seda esimesel võimalusel ka kirjalikult? See leping sisaldab tõesti kõike, mida me vajame.

Ma sooviksin kommenteerida mõnda asja, mida te täpsemalt käsitlenud ei ole. Me tahaksime tõesti näha seiret. Ma tean, et see on keeruline ning me vajame nõukogu abi. Me tahame näha Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahelist seiret vahelepingu ja täieliku lepingu sõlmimise vahele jäävas faasis. Ainult sel viisil võime me mõista, mille üle te läbirääkimisi peate. Vastasel juhul saadate te meile selle perioodi lõppedes lihtsalt eelnõu, mille me vaid kinnitada või tagasi lükata saame. Midagi sellist ei soovi me näha.

Me ei taha võtta osa läbirääkimistest, kuid me tahame jälgida, mida te teete. Seda ei pea te tegema täna – kuigi oleks väga hea kui te täna oma nõusoleku annaksite – kuid mul on hea meel koos oma kolleegidega selle protsessi üle koos teiega arutada. Me oleme teinud seda varem erinevate lepingutega ja erinevates tingimustes, kuid ma olen kindel, et me jõuame kokkuleppele, juhul kui nõukogu selleks valmis on.

Minu viimane kommentaar proua volinikule ja ka nõukogule on paluda kinnitust, et nad teevad kõik, mis nende võimuses, et tagada need saavutused, mis lepidi kokku Doha arenguvoorus. See oli nii seoses banaanidega, muude riikide puhul seoses puuvillaga. On ka teisi vaatenurki, mis on arengumaade jaoks olulised. Ma tean, et täna ei saa te „jah” öelda, kuid palun andke meile oma kinnitus, et te teete kõik, mis teie võimuses, et tagada sellised lepingud.

Minu viimased tänud pühendan ma kahele kolleegile, esmalt Glenys Kinnockile, kes oli enam kui abivalmis, ning mul on väga hea meel kuulda, et ta soovib Côte d'Ivoire'i lepingule nõusoleku anda. Ma tean, kui keeruline see on ja ma olen väga tänulik, et ta mind sellega aitab. Ma sooviksin tänada ka oma kolleegi Syed Kamalli, kes mind samuti resolutsiooniga väga aitas. Ma tean, et mis kaubandusse puutub, siis on see vahetevahel vastuolus tema tõekspidamisega. Olles avatud kaubanduse poolt, on tema jaoks raske üksmeelt saavutada. Seetõttu on mul hea meel tänada mõlemat kolleegi ning tänada veelkord komisjoni ja nõukogu.

Juhataja. - Olen saanud üheksa resolutsiooni ettepaneku projekti⁽¹⁾, esitatud vastavalt kodukorra artiklile 108(5).

Arutelu lõpetati.

Hääletamine toimub kolmapäeval, 25. märtsil 2009.

Kirjalikud avaldused (artikkel 142)

Mary Lou McDonald (GUE/NGL), *kirjalikult*. – Rahvusvahelise majanduskriisi valguses peaksime me vaatama üle ning muutma Euroopa Liidu liberaliseerimise ja dereguleerimise poliitikat, mitte ainult Euroopa Liidus, vaid ka seoses arengumaadega.

Kuid parlamendi ees olevad majanduspartnerluslepingud teevad ettepaneku, et muuta see ebaõnnestunud lahendus intensiivsemaks.

---

(1) (vt protokoll)

Nende lepingute läbirääkimistel avaldas Euroopa Liit survet arengumaade valitsustele, ilma et oleks võtnud arvesse nende riikide kodanike seisukohti, kes nende lepingute vastuvõtmisega kõige rohkem kannataksid.

Kaudsed lubadused olla nende lepingute vastuvõtmisel paindlik ei ole asenduseks konkreetsetele garantiidele.

15. Kosmeetikatooted (uuesti sõnastamine) (arutelu)

Juhataja. - Järgmiseks päevakorrapunktiks on proua Dagmar Roth-Behrendti raport keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni nimel, ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus kosmeetikatoodete kohta (uuestisõnastamine) (KOM(2008)0049 – C6-0053/2008 – 2008/0035(COD)) (A6-0484/2008).

Dagmar Roth-Behrendt, raportöör. – (DE) Härra juhataja, daamid ja härrad, ma arvan, et ma ei vaja kogu nelja minutit, mis mulle on arutluse alustuseks antud, kuna me arutame siin täna väga lihtsat ja meeldivat teemat. Me arutame uut kosmeetikadirektiivi versiooni, millest on nüüd saanud määrus. See määrus muudetakse kaasaegsemaks ning me soovime väga seda uuendada ning paremaks ja kooskõllisemaks muuta.

Meil on plaanis kolm väiksemat parandust. Ühest küljest tagab see määrus, et kantserogeensete ainete kasutamine kosmeetikatoodetes on tõepoolest keelustatud, kuid me peame säilitama proportsioonitaju, et mitte keelustada kosmeetikas nende ainete kasutamist, mille kasutamine on lubatud toiduainetes, nagu näiteks vitamiin A või alkohol. See on midagi, mida komisjon on õigesti mõistnud ning oma ettepanekus arvesse võtnud.

Komisjon mõistis õigesti ka asjaolu, et erilist tähelepanu vajavad uued tehnoloogiad nagu nanotehnoloogia, eriti seoses mikroskoopiliste osakestega, mis võivad läbistada nahakihte. Me tahame lihtsalt tagada, et need endast mingit ohtu ei kujuta. Ka siinkohal olen ma rahul, et me saavutasime kompromissi, mida ma puhtsüdamlikult toetan.

Lõpuks, härra juhataja, peame me tegelema veel ühe asjaga: märked tootel. Me peaksime ka neid lähemalt vaatama ja need kaasajastama. Kui me kiirustasime täna, et siia jõuda ja meie deodorant lubas meile täna hommikul, et me ei higista 14 tundi, kuid sellegipoolest oleme me täna õhtuks täielikult higised, siis oleme me tõenäoliselt väga üllatunud ning ütleme, et see väide ei ole üldse tõepärane. Märked, mis vastavad sellele, mida need lubavad, on oluline osa ausast usaldusväärsest tootest. Meil on olemas õigusaktid, millega tagada ohutud tooted ning samas ka õigusaktid, millega tagada ehtsad ja selged tooted.

Me olen väga tänulik suurepärase koostöö eest eesistujariigi Tšehhiga. Eriti sooviksin ma tänada proua Popadičovít, kes täna siin olla ei saa, kuid ta andis oma parima, mis ei ole selles nõukogus alati just lihtne olnud.

Ma sooviksin avaldada ka erilist tänu komisjonile, kellega koostöö oli eriti konstruktiivne ja edukas. Ka see ei ole selles istungisaalis alati nii. Lisaks sooviksin ma tänada oma kolleegi, nimelt naiskolleegi, kes selle küsimusega pikka aega tegelenud on. Ma sooviksin tänada koostöö eest Françoise Grossetztet, Margret Aukeni, Hiltrud Breyerit ning samuti Frédérique Riesi, kes täna siin olla ei saa. Me ei olnud alati ühel meelel sellistes küsimustes nagu kuidas tegeleda nanotehnoloogiast teavitamisega ja mida tuleks teha märgistamise suhtes, kuid me suutsime saavutada suurepärase kompromissi. Ma olen sellega väga rahul.

Ma sooviksin öelda ühte asja märgistamise probleemi kohta. Ma arvan, et teatud delegatsioonid, võimalik et isegi minu enda delegatsioon ja minu oma liikmesriik, peavad paari asja tähele panema. Märgistamine ei ole mingil viisil seotud hoiatussiltidega. Märgistused aitavad tarbijatel teha vabu ja teadlikke valikuid. Tarbijatel on õigus olla teadlik nanotehnoloogiatest ning teada, et teatud aine sisaldab eriti pisikesi, isegi mikroskoopilisi, osi. Neil on õigus otsustada, kas nad tahavad kasutada päikesekreemi ning seda ka oma laste peal kasutada. Tarbijatel on õigus otsustada. Mina isiklikult teeksin seda meeleldi ning kasutaksin meeleldi ka neid tooteid. Kuid teised seda ei teeks. Kuid on tähtis, et me tagaksime selliste valikute tegemise kõikidele inimestele.

Ma tean, et teie, volinik Günter Verheugen, esinete täna avaldusega ravimite võltsimise küsimuses. Ma olen väga tänulik ning ma loodan, et te käsitlete ka internetikaubanduse püstitatud ohtu või ka selle pakutavaid võimalusi. Kui te seda teete, siis homme, kui me hääletame selle kompromissi versiooni üle, mille üle nõukogu juba möödunud nädalal hääletas, saab olema palju parem päev mõnele mu kolleegile, kes üldiselt seda kompromissi pooldavad, kuid sooviksid veel mõningaid garantiisid. Täna teid väga!

Günter Verheugen, komisjoni asepresident. – (DE) Härra juhataja, daamid ja härrad, ma soovin avaldada oma südamlikku tänu raportöörile proua Dagmar Roth-Behrendtile ning tema kahele variraportöörile

proua Frédérique Riesile ja proua Françoise Grossetztele nende konstruktiivse ja intensiivse koostöö eest, mis aitas meil esimesel lugemisel üksmeelele jõuda.

Sellel määrusel on kolm olulist tagajärge ning see saavutab kolm olulist sammu edasi. Me tagame suurema ohutuse ja läbipaistvuse tarbijatele ning me suutsime olemasolevaid õigusakte oluliselt lihtsamaks muuta. Meie töös on kesksel kohal olnud eriti just turvalisuse küsimus.

Ma sooviksin vaid paari asja kommenteerida. Me oleme esimest korda loomas mehhanismi, mida ma kirjeldaksin kui kosmeetikatoodete valvekoera ehk siis pidevat kosmeetikatoodete seiret. Meil on juba midagi sellist farmaatsiatoodete jaoks olemas. Me suurendame liikmesriikidepoolset turu järelevalve taset ning loome süsteemi, millega on võimalik tagada kosmeetikatoodete kohustuslik jälgitavus. Kõik see kehtib kõikidele tootjatele, alates amatööridest kuni hulgi- ja jaemüüjateni, teisisõnu kõikidele turustamisahela sidusrühmadele.

Proua Dagmar Roth-Behrendt rääkis juba nanotehnoloogia teemal. Sellel juhul leidsime me lahenduse, mida ma nimetaksin mudeliks, kuna sama lahendust kasutatakse käesoleval nädalal ka muudes eelseisvates olulistest õigusaktides. Spetsiifilised sätted, mis puudutavad kosmeetikatoodetes kasutatavaid nanomaterjale, annavad mehhanismi, mille abil saab vajalikku teavet esitada enne seda, kui need materjalid turul kättesaadavaks tehakse. Sellega on tagatud nõue, et esitada olulisi ohutusandmeid esitamiseks ja ametivõimudel on piisavalt aega, et võtta kasutusele vajalikud ettevaatusabinõud.

Meil on olnud pikk, põhjalik ja viljakandev arutelu teemal, kas materjale, mis on klassifitseeritud kantserogeenseteks, mutageenseteks või reproduktiivtoksilisteks, võib kasutada erijuhtudel. Mul on väga hea meel selle üle, et nõukogu ja parlament on ühel meelel komisjoniga, et nende ainete üldine kasutamise keeld kosmeetikatoodetes peab säilima. Minimaalsed komisjoni soovitatud erandid on nähtud ette ainult, et vältida lahknevust seoses toiduainetele kehtivate õigusaktidega, kuna ei ole näiteks koheselt arusaadav, et alkoholi võib juua, kuid seda ei tohi tarvitada kosmeetikatoodetes.

Lisaks toodete ohutuse tagamisele parandab ettepanek ka tarbijatele pakutava teabe taset. Üheks näiteks sellest oleks koostisainete loendisse teabe lisamine selle kohta, millised ained esinevad tootes nanoainetena. Lisaks tagavad need õigusaktid tootja esitatud teabe spetsiifilise ülevaatamise. Mul on hea meel kinnitada, et oma lähedase koostöö tulemusena sellel teemal soovivad liikmesriigid ja komisjon vältida tarbijate eksitamise võimalust.

Nagu öeldud, on see määrus ka osa meie lihtsustamise programmist. Sel viisil eemaldatakse mitmetähenduslikkus ja vasturääkivused juba 33 aastat vanast direktiivist, mida selle aja jooksul juba 55 korda muudetud on. Vaid paar inimest oleksid suutelnud seda praegu tõesti mõistma. Seetõttu lihtsustasime me neid Euroopa Liidu õigusakte oluliselt.

Ma sooviksin juhtida tähelepanu ka sellele, et keskse kosmeetikatoodete teavitamise süsteemi loomine enne nende turule toomist Euroopa Liidus loob säästmisvõimalusi ka tööstusele.

Ma juba mainisin, et Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon tegid tihedat ja konstruktiivset koostööd. Komisjoni nimel saan ma anda oma nõusoleku kõikidele raportööri proua Dagmar Roth-Behrendti esitatud muudatusettepanekutele.

Komisjon on esitanud ka selgitused, mida parlament nõudis, mis puudutab seda, et tegemist on määruse mitte direktiiviga, mis puudutab müümist Interneti kaudu, võltsitud tooteid, määruse üleminekusätteid ja jõustumise ajakava ning nanomaterjalide definitsiooni küsimusega seoses. Aja kokkuvõtte mõttes sooviksin ma teie nõusolekut kõikidele konverentsitalitlusele esitatud selgitustele, kuna nende sisu on parlamendile juba teada.

Komisjoni avaldused

Komisjon võtab arvesse liikmesriikide muret seoses direktiivide uuestisõnastamisega ja muutmisega määrusteks.

Komisjon on arvamusel, et kui direktiivi kehtivad sätted on piisavalt selged, täpsed ja üksikasjalikud, siis võib olla võimalik muuta need uuestisõnastamise teel määruses otseselt kohaldatavateks säteteks. See kehtib eriti siis, kui kõne all olevad sätted on tehnilist laadi ning kõik liikmesriigid on need juba siseriiklikku õigusse täielikult üle võtnud.

Komisjon nõustub erinevaid esitatud arvamusi arvesse võttes sellega, et kosmeetikatoodete määruse spetsiifilist juhtumit ei kasutata pretsedendina asjaomase institutsioonidevahelise kokkuleppe tõlgendamisel.

Komisjon lubab enne määruse kohaldamise kuupäeva selgitada olukorda seoses internetis müüdivate kosmeetikatoodetega.

Nagu Euroopa Parlamendile, valmistab ka komisjonile muret asjaolu, et kosmeetikasektoris on võltsimisohu, mis võib suurendada ohtu inimeste tervisele. Seetõttu võtab komisjon meetmeid, et edendada võltsimise vastu võitlemisel liikmesriikide pädevate asutuste koostööd.

Komisjon koostab selgitava märkuse määruse üleminekusätete ja kohaldamise ajakava kohta (eriti seoses artiklitega 7, 8, 10 ja 12a).

Komisjon märgib, et nanomaterjalide ühtne mõiste on veel väljatöötamisel. Seetõttu kinnitab komisjon, et tulevastes ühenduse õigusaktides tuleks võtta arvesse arengut ühtse mõiste väljatöötamisel, ning märgib, et ettepanekus sisalduvad komiteemenetlused võimaldavad mõistet ettepaneku raames ka ajakohastada.

Françoise Grossetête, *fraktsiooni PPE-DE nimel.* – (FR) Härra juhataja, lubage mul esmalt õnnitleda südamlikult tehtud töö nimel nõukogu ning loomulikult ka raportööri proua Dagmar Roth-Behrendti, Euroopa Komisjoni, minu variraportööridest kolleege ning eriti veel proua Frédérique Riesi. Aeg-ajalt on meie vahel olnud teravaid mõttevahetusi, kuid lõpuks oleme saavutanud väga rahuldava tulemuse, mis tugevdab ühest küljest kosmeetikatoodete ohutust tarbijate kasuks ning teisest küljest vähendab administratiivsed koormaid, mis Euroopa tööstuse jaoks kasutuks muutunud on.

See määrus oli vajalik, kuna õigusaktides, mida on viimase 30 aasta jooksul muudetud praeguseks juba 50 korda, tuleb taastada selgus. Direktiivi ülevõtmine põhjustas probleeme 27 liikmesriigis. Selles oli mõningaid seaduslike ebakindlusi ning selle teksti rakendamine oli muutunud meie ettevõtetele väga raskeks ja liiga kulukaks. Ma tuletan ka meelde, et Euroopa Liidu kosmeetikasektor on oma 3000 ettevõttega maailmas juhtival kohal. See on ülimalt uuenduslik tööstus, mille turu suurus on 65 miljardit eurot ning mis pakub otseselt või kaudselt tööd enam kui 350 000 inimesele. Seetõttu on kosmeetikale tähelepanu pööramine tähtis.

Nagu ma ütlesin, tugevdab see uus määrus ohutust ning turu jälgimise kaudu tootja vastutust, vähendades samal ajal ka bürokraatiat. See tagab kosmeetikatoodete parema jälgitavuse, vastutava isiku tuvastamise ning kosmeetikatoote kirjeldust ja tootmisviisi sisaldava teabetoimiku olemasolu.

Me oleme arutanud palju kosmeetikatoodetes kasutatavate nanomaterjalide üle, eriti mis puudutab päikesekaitsetoodetes kasutatavaid materjale, mis peavad vastama väga rangetele ohutusnõuetele, kuid ei tohi samas uuenduslikkusele takistusi luua. Nanomaterjale sisaldavast tootest ei pea seetõttu teavitama nanomaterjal kui selline, vaid vastutav isik.

Lõpetuseks sooviksin ma juhtida teie tähelepanu asjaolule, et me peame võitlema tõsiselt kosmeetikatoodete võltsimise vastu, kuna see kujutab endast endiselt tõsist ohtu. Sellel alal on meil ikka veel palju teha.

Daciana Octavia Sârbu, *fraktsiooni PSE nimel.* – (RO) Euroopa tarbijatele on eriti tähtsad ohutud kosmeetikatooted ning seetõttu peame me neile ka vastavat tähelepanu pöörama.

Minu arvates on õige aeg, et vaadata üle direktiivi ja komisjonil teha ettepanek see määrusega asendada. See annab võimaluse, et kõrvaldada seaduslike ebapärsusi ja vasturääkivusi ning vältida lahknevusi selle ülevõtmisel riiklikesse õigusaktidesse.

Juhtudel, kus kogemused Euroopa tasemel on näidanud, et koostisainete järjestikune üleslugemine ei ole mõistlik ega piisav, on minu arvates meie eesmärgiks anda tootjatele rohkem vastutust ning rakendada rangemat kontrolli siseturul.

Nanomaterjalide kasutamine on sellel alal paljutöötav lahendus, kuid tarbijatele kasutamiseks ette nähtud toodete puhul peab teaduskomitee neid hindama ja ohtuks tunnistama ning jätkuvalt tuleb toetada ka alternatiivsete meetodite kasutamist.

Olen arvamusel, et nimetatud komitee kaasamine on eluliselt oluline seoses kantserogeenseks, mutageenseks või toksiliseks klassifitseeritud ainetega, et kinnitada nende kasutamist kosmeetikatoodete tootmises.

Ma arvan, et selleks, et määrust saaks tõhusalt rakendada, peavad liikmesriigid teostama piisavaid kontrole ning esitama komisjonile korrapäraselt aruandeid, juhul kui tooted vasta määrustele.

Chris Davies, *fraktsiooni ALDE nimel.* – Härra juhataja, käeolev parlamendi ametiaeg hakkab lõppema ning mõned meist hakkavad valmistuma valimisteks. Vähemalt Ühendkuningriigis näen ma meid seismas silmitsi

euroskeptikute ja -foobidega, kes tahavad igal võimalusel kritiseerida kõike, mida me teeme. Ning selle õigusakti ajalugu annab neile selleks taas hea põhjuse: 55 olulist muudatust viimase 30 aasta jooksul, mis teevad selle palju kohmakamaks ja segadust tekitavamaks ning aitavad samas vaevu tööstust või tarbijaid.

Sellegipoolest leian ma, et kriitika on väga pealiskaudne. Nad ei vaata tegelikult seda, mida Euroopa Liit teeb, et olemasolevat olukorda parandada ja soodustusi reaalselt rakendada. Nad eeldavad, et me oleme alati staatilised. Siin on meil nüüd õigusakt, mis on praktiliselt taganud olemasolevate kokkulepete lihtsustamise, bürokraatia vähendamise ja õigusaktide selgemaks muutmise kõigile. Ja meil on määruseks muudetud direktiiv. Minu riigis on asi hirmus – see võtab liikmesriikidelt natukese vabadusest, mis on vajalik, et manööverdada – kuid reaalsus on see, nagu me seda projekti REACH puhul nägime ja ka nüüd näeme, et tööstus ei taha ühe Euroopa eeskirja 27 erinevat tõlgendust, vaid tahab täpselt teada, milline on olukord terve turu ulatuses, ning see turg on maailmas omalaadsete seas suurim.

Kas kriitikud tõusevad ja ütlevad: „Meil ei olnud õigust nõuda kantserogeensete, mutageensete või reproduktiivtoksiliste ainete keelustamist”? Kas nad tõusevad ja ütlevad: „Me eksisime”? Kas nad ütlevad, mida me peaksime panema kosmeetikatoodetesse, toodetesse, mida me toidu sisse ei paneks, vaatamata sellele, et mõnesid nendest kosmeetikatoodetest paneme me oma nahale, silmadesse ja isegi suhu? Kas nad on vastu korralikule kosmeetikatoodete hindamisele või tsentraalsele teabeteenusele, mille kohta härra volinik ütles õigustatult, et see säästaks raha tööstusele? Ma arvan, et nad ei tee midagi sellist.

Minu kolleeg Frédérique Ries, kes täna siin olla ei saa, tahtis tagada vajalike meetmete kasutuselevõtmise võltsitud toodete turustamise peatamiseks, tugevdada toodete jälgitavust ning tugevdada piiranguid valede väidete tegemise jaoks nende toodete kasulike mõjude kohta. Ta soovis toetada toodete selget märgistamist nendes kasutatud nanomaterjalide sisalduse kohta. Me oleme teinud edusamme kõikidel nendel aladel. Ja tema nimel sooviksin ma tänada raportööri, variraportööre ja volinik Günther Verheugenit. Ma arvan, et see on hea õigusakt ning valimistele minnes on mul hea meel tuua seda näitena sellest, mida Euroopa Liit hästi teha suudab.

Roberta Angelilli, *fraktsiooni UEN nimel.* – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, Euroopa kosmeetikatööstus on majanduse ja tööhõive seisukohalt väga tähtis sektor. Nagu juba öeldud, on selle käive üle 35 miljardi euro ning müügi, turustamise ja transpordi alal töötab üle 350 000 inimese. See on väga uuenduslik sektor, ent ka mina rõhutaksin, et tuleb tagada inimeste tervise kaitse ja tarbijatele esitatava teabe kõrge tase.

Just seetõttu õnnitleni raportööri tema suurepärase töö eest ning tahaksin välja tuua mõned punktid, mis minu arvates on eriti tähtsad. On õige mõte hinnata toodete ohutust ning see paneb turustajatele ka vastutuse vajalike kontrollide läbiviimise eest enne kaupade turustamist. Keeld, mis kehtib uute eeskirjadega rohkem kui 1000 kosmeetikatööstuses kasutatavale ainele, mis on klassifitseeritud kantserogeenseks või mürgiseks, on samuti hea asi.

Teine oluline aspekt on lubatud värvainete, säilitusainete ja päikesefiltrite nimekiri ning samuti on tähtis suurem selgus kosmeetikatoote sildil selle funktsiooni ja säilivusaja kohta koos konkreetsete kasutamise hoiatuste ja koostisosade nimekirjaga kaalu alusel kahanevas järjekorras. Mis peamine, sildil peavad olema sõnad, märgid või pildid, mis kirjeldavad toote reaalseid omadusi ja toimet, mitte neid omadusi ja toimet, mida pole.

Seega on vajalik tagada toote jälgitavus, eelkõige seoses sellega, et peame vältima murettekitavat kosmeetikatoodete võltsimist ja nn paralleelset importi. Härra president, lõpetan oma kõne, tuues välja, et ainuüksi Itaalias tuleb 120 miljoni euro väärtuses kosmeetikatooted, sealhulgas parfüüme ja hambapastat, tegelikult paralleelselt turult ning need võivad kahjustada tõsiselt tervist.

Hiltrud Breyer, *fraktsiooni Verts/ALE nimel.* – (DE) Härra juhataja, inimeste tervise kaitsmine on kosmeetikatoodete puhul samuti esmaseks eesmärgiks. Me teeme hääletusega ajalugu. See on esimene kord, kui nanomaterjalide kasutamise kohta kosmeetikatoodetes koostatakse konkreetset eeskirjad, nii et oleme tegemas läbimurret. Mul on loomulikult eriline heameel öelda, et see oli Roheliste / Euroopa Vabaliidu fraktsiooni algatus, mis viis sellise läbimurdelise sündmuseni. Meie, rohelised, olime vedavaks jõuks ja võtsime selle päevakorda, ning tahan südamest tänada raportöör proua Roth-Behrendti tema selge ja vankumatu toetuse eest. Mul on samuti hea meel, et saan komisjoni meele muutuse eest kiita. Praeguse ni rõhutas komisjon pidevalt, et olemasolevad seadused on piisavad, et tagada nanomaterjalide ohutus. Nüüd on selgesõnaliselt öeldud, et vajame tõepoolest konkreetseid eeskirju.

See ei kehti ainult kosmeetikadirektiivile, vaid ka määrusele uute toiduainete kohta, mida peame sel nädalal veel arutama, sest nanotehnoloogia on praeguse ni olnud tundmatu ala. See toodi turule ilma piisava ohtude

selgitamiseta. Seetõttu on see hea päev tervise- ja tarbijakaitsele, isegi kuigi minu arvates on kahetsusväärne, et nanomaterjalide definitsiooni ei ole tehtud piisavalt põhjalikuks, vaid see piirdub lihtsalt lahustumatute ja bioloogiliselt püsivate materjalidega. Ent see on siiski oluline ja meie jaoks ka ülitähtis, et nanospetsiifilised eeskirjad on vastu võetud.

Loodan samuti, ja tahaksin juba nüüd selles asjas teie toetust paluda, et määrus uute toiduainete kohta osutub sel nädalal samuti edukaks, kuna sellel ei ole nii laialdast komisjoni toetust. Me vajame ühtlust, mitte ainult alkoholi teemaga seoses, vaid nii kosmeetika kui ka toiduainete valdkonnas. Sama kehtib üldiselt ka nanotehnoloogia valdkonna kohta. Ka seal vajame kosmeetika ja toiduainete ühtlust. Loodan siiralt, et saame lõpuks pidada avaliku arutelu nanotehnoloogia eesmärgi ja kasutusviiside kohta. Mul on samuti hea meel, et me ei ole vett peale tõmmanud 2008. aastal kokku lepitud kantserogeenset, mutageenset või reprodutiivset funktsiooni kahjustavate ainete (CMR-ained) keelule, mille rohelised välja pakkusid.

Eva-Britt Svensson, fraktsiooni GUE/NGL nimel. – (SV) Härra juhataja, minu fraktsioon ja mina tervitame kompromissi, mille nõukogu ja parlament suutsid saavutada kosmeetikadirektiivi ümberkujundamisel.

Suurim komistuskivi läbirääkimistel nõukoguga olidki just nanomaterjalid. See on seotud äärmiselt väikeste struktuuride kasutamisega, et teha uusi materjale, mis saavad uued omadused või funktsioonid just seetõttu, et osakesed on nii väikesed. Näiteks materjal võib muutuda kõvemaks, püsivamaks, õhemaks, määrimatuks, soojapidavamaks või saada mõne uue omaduse. Me ei tea sellest tõepoolest veel paljutki. Mõned meigitooted ja kreemid sisaldavad nanoosakesi ning need osakesed võivad tungida kahjustatud naha sisse ja imenduda kehasse, kus need kindlasti ei peaks olema.

Kas peaksime siis lubama kosmeetikatootes toimeainet, mida meil ei ole võimalik kontrollida? Vastus on loomulikult eitav. Nanomaterjalide kohta tuleb hankida rohkem teadmisi ja infot. Seetõttu on mul hea meel kokkuleppe üle, mille osas me homme hääletame. See on samm õiges suunas.

Kokkulepe tähendab paremat kaitset Euroopa tarbijatele siis, kui juuksevärvides, UV-filtrites jms kasutatakse nanomaterjale. Need läbivad ohutuse hindamise enne, kui tooted turule lubatakse. Kosmeetikatoodete tööstus peab samuti teavitama komisjoni nanomaterjalide kasutamisest muudes toodetes ja komisjonil peab omakorda olema võimalik konsulteerida siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoniga, kas nanomaterjalid võivad kujutada ohtu tervisele.

Tahaksin väga tänada vastutavat raportööri ja komisjoni sellise hea uuestisõnastamise eest.

Irena Belohorská (NI). – (SK) Tahaksin tänada raportööri. Braavo, Dagmar, teie tehtud tööle Euroopa Parlamendi ja Ülemkogu eeskirja eelnõuga, mille komisjon meile esitas. See on väga tähtis dokument, et kaitsta tarbijate tervist. Me kasutame kõik kindlasti kosmeetikatooteid, kuna need ei hõlma mitte ainult ilutooteid, vaid ka nii-öelda igapäevatooteid, näiteks hambapastat, deodorante, šampoone, juukse- ja küünehooldustooteid, huulepulkasid jne.

Nüüdseks on eelmisest direktiivist möödunud 33 aastat ja see on piisavalt pikk aeg tehtud muudatusettepanekutest hoolimata. On ju keemia- ja kosmeetikatööstuse arengud toonud kaasa väga suuri ja põhjalikke muudatusi. Pean silmas nanomaterjalide kasutamist, mida siin päris tihti mainitud on. Need võivad inimese tervist nii positiivselt kui ka negatiivselt mõjutada. Seega nõustun arvamusega, et kõik kosmeetikatoodete kasutatavad kantserogeense mõjuga ained tuleks ära keelata. Peaksime samuti väga hoolikalt mõtlema selliste ainete kasutamise üle, mille mutageenset ja mürgist mõju ei saa välistada.

Tarbijad ostavad kosmeetikatooteid sageli eksitavate reklaamide või puuduliku teabe põhjal, nii et peame oma Euroopa agentuuride kaudu, mille hulka nüüd kuuluvad ka Euroopa Kemikaaliamet ja Euroopa Toiduohutuse Amet, üritama koostada jälgimise direktiivid ja suunised. Me ei tohi unustada, et kosmeetikatooted on kõige enam võltsitud tooted ja see ainult suurendab tõenäosust, et need sisaldavad ohtlikke aineid. Lisaks nendele hoiatustele peaksime püüdma ka tarbijaid teavitada võimalikest terviseohtudest, isegi kui tooted on tuntud ettevõtetest

Horst Schnellhardt (PPE-DE). – (DE) Härra juhataja, daamid ja härrad, minu arvates on meie ees oleva raporti otsustav punkt muudatus õiguslikule alusele. Kuigi Euroopa Liidu liikmesriigid on arenenud erineva kiirusega ja nende arengus on ikka veel suured erinevused, saavutame suurema õiguskindluse vaid siis, kui määrus on eelistatud meetodiks ja jääb selleks ka tulevikus.

On direktiive, mis on põhjendanud rohkem kahju konkurentsile ning rohkem ebaõiglust kui oli eelnevalt, seoses erinevate moodustega, mida liikmesriikides rakendatud on. Seetõttu on õige, et antud raportis on direktiiv ja riigi tasandil rakendamine koondatud kokku üheks põhjalikuks direktiiviks. Sellisel moel tõuseb

loomulikult õiguskindluse tase, mis on äärmiselt oluline eriti sektori ettevõtetele, mis uurimistöoga tegelevad. Loomulikult on ka vägagi teretulnud komisjoni kohustus vähendada varsti 25% kohustuslikke registreerimisi. Oleme selle määrusega astunud esimese sammu. Palju õnne, volinik.

Praegune raport näitab samuti selgelt, kui kiirelt uued tooted turule ilmuda võivad, ning sunnib seadusandlikke võime tegutseda. Tegelesime kosmeetikadirektiivi muutmise küsimusega alles paar aastat tagasi. Nanomaterjalide kasutamine on sundinud meid taas selle teemaga tegelema. Ennetava tarbijakaitse raames on sildistamisega seotud otsused teretulnud ning esialgne aktsepteerimine teaduslike avastusi arvestades on samuti aktsepteeritav. Siinkohal tahaksin samuti hoiatada paanika külvamise eest, mis juhtus teiste arengutega, ning soovitaksin selle asemel kogu asja teaduslikult uurida.

Nõuetega, mida oleme rakendanud just nimelt sellega, et reklaamväited ja -sildid kajastavad ainult toote tõelisi omadusi, kaitseme tarbijaid. Ent juhtum deodorandiga, mida mainis proua Roth-Behrendt, on teine asi. See mõjub ühele inimesele, ent ei mõju teisele. Mõnikord võib teatud aine mulle ühel päeval mõjuda, järgmisel aga mitte. Seega ei tohiks me asja liiga tõsiselt võtta.

Loodan vaid, et õiguslik lähenemine komisjoni ei heiduta, juhul kui tulemuseks on komiteemenetluse raames liiga paljude meetmete rakendamine. Seega palun teid, et te menetlust liiga kaua ei venitaks.

Margrete Auken (Verts/ALE). - (DA) Härra juhataja, me kõik kasutame kosmeetikatooteid. Need ei ole luksuskaubad, mis on olulised vaid konkreetsele soole või täiskasvanutele. Seep, šampoon, hambapasta, kreemid, deodorandid, päevituskreemid – kõik need on meie ümber ja mõjutavad meid. On oluline, et need oleksid ohutud ja et kõigis riikides oleksid mõistlikud ja selged reeglid, ning seda me antud ettepanekuga saavutanud olemegi. Tahaksin kasutada võimalust, nagu teisedki, ja tänada proua Roth-Behrendti tema hea töö eest.

Oleme õnnelikud, et meie keeld CMR-ainetele kehtib, kuid on muudetud sobivamaks. Kui etanooli kasutamine kosmeetikatoodes oleks ära keelatud, siis oleks see tõenäoliselt probleeme tekitanud ja samal ajal tundunud natuke imelik, sest joomes seda ju suhteliselt suurtes kogustes. Ent on hea, et nõukogul ei õnnestunud neid sätteid nõrgestada. Keelust kõrvalekaldumisi piiratakse nüüd ainetega, mis on toidus heakskiidetud ja siiaamaani ei ole teadaolevalt probleeme tekitanud ning mida tundlikud grupid, nagu väikesed lapsed ja rasedad, taluvad. Ent kõige olulisem on, et nanomaterjalidega on lõpuks arvestatud. See on olnud karm võitlus. See oleks nagu tööstuse üritus vaigistada arutelu nanomaterjalide ohutuse üle. Nad oleksid väga rahul, kui me lihtsalt tunnustaksime, et need ained on probleemivabad ja suurepärased. Ei ole olnud märkigi avalikkuse murest, mis näiteks geneetiliselt muundatud organisme ümbritsenud on.

Meie Roheliste / Euroopa Vabaliidu fraktsioonis oleme uhked, et nanomaterjal on nüüd kaasatud. Seda tuleb testida, märgistada ja kui on tegu mitmete toodetega, nagu UV-filtrid, värvid ja säilitusained, peab tootja tagama ohutuse ja komisjon esitama detailse teabe ning leidma aega, et jälgida ülejäänut. Lõpuks õnnestus meil hõlmata ka sildistamine, nii et tarbijad näevad, mida nad ostavad ja oma nahale panevad. Oleme hõlmanud ka sätte, mis puudutab ülevaatamist ja nõuab, et komisjon tagaks rahuldava nanomaterjali definitsiooni ja ohutustõimingud. Kokkuvõttes on hea, et ei tohi reklaamida toote omadusi, mida sellel pole. On huvitav näha, kuidas kortsubdevastaseid kreeme, mida me oma nägudele määrime ja mis ei mõju, tulevikus müüma hakatakse.

Péter Olajos (PPE-DE). - (HU) Kosmeetikatööstuses, nagu ka paljudes teistes sektorites, on aset leidmas revolutsioon. Mõned aastad tagasi hakkas nanotehnoloogia ka seda tööstusharu vallutama ja selle tulemusel on nüüd avanenud enneolematud võimalused ja väljavaated. Loomulikult ei ole nanotehnoloogia enam uus leiutus, vaid inimesed on seda tehnoloogiat juba neli tuhat aastat kasutanud, aga teadlikuks on saanud sellest alles viimase kahekümne aasta jooksul.

Samal ajal on oluline, et käsitleksime seda teemat vajaliku ettevaatlikkusega, ilma uusi avastusi ja nende rakendamist edasi lükkamata peaksime siiski pöörama tähelepanu ka terviseohtudele. Peame oma kodanikke nende võimalike ohtude eest diferentseeritud riskipõhise lähenemise abil kaitsma.

On olemas nanorakendused ja -tooted, mis on mõeldud otseseks kasutamiseks, näiteks rõivad ja toit ning ka kosmeetikatooted, mille puhul liiga väike ettevaatus võib lõppeda sellega, et inimesed võivad sõna otseses mõttes kogeda ohtlikke tagajärgi.

Just sellel põhjusel ongi oluline, et inimesed teaksid, milliseid preparaate nad kasutavad ning sobiv ja täpne sildistus on seega asendamatu ja tootjapoolne vastutus väga tähtis. Räägime tohtu suurest ja kasvavast sektorist, sest Euroopa Liidu kosmeetikatööstuse aastakäive on 65 miljardit eurot. Üks juhtivatest Euroopa

kosmeetikaettevõttest – üks 3000st – kulutab aastas ainuüksi uurimis- ja arendustööle 450 miljonit eurot ning selle heaks töötab ligikaudu 3000 teadlast ja uurijat.

Euroopa Komisjoni hinnangu kohaselt sisaldas 2006. aastal 5% kosmeetikatoodetest nanomaterjale ning see arv võib praeguseks olla juba kahekordistunud. Et üle saada mõnedest ülemaailmsetest probleemidest, mida me tekitanud oleme, vajame nanotehnoloogiat, nii et hääletan heas usus selle õigusloomega seotud resolutsiooni poolt, ent me ei tohi unustada, et igal mündil on kaks külge.

Õnnitlen proua Roth-Behrendti, proua Grossetzti ja proua Wallist, kes esitasid resolutsiooni ettepaneku ja tegid ära suurepärase töö.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Härra juhataja, miinimumstandardite kehtestamine kosmeetikatoodete ohutusele märgib olulist sammu Euroopa tarbijatele oluliselt kõrgemate ohutustasemetega tagamise suunas. See uudne määrus vähendab samal ajal selliste Euroopa tootjate halduskoormat, kellel on rohkem kui 3 500 000 töötajat. Siin toimuv laialdane arutelu on keskendunud peamiselt sildistamisele, sest see on tarbijaid sageli eksitav, ning seetõttu tervitan soojalt fakti, et uued väited toodete mõju kohta tuleb dokumenteerida. Samuti on siin – ja mitte ainult siin – aset leidnud väga elav arutelu nanomaterjalide litsentsimise ja loomulikult kosmeetikatoodetest kantserogeensete ainete eemaldamise üle. Ma ei ole nõus, et sõnumid nanomaterjalide sisalduse kohta toodetes peaksid olema vormilt hoiatud. On tähtis, et meil oleks nimekirja litsentsitud nanomaterjalidest, mis ei ole ohtlikud, vaid tõstavad toote kvaliteeti. Loomulikult ei ole mõtet tarbijaid hirmutada. Miinimumstandardid peaksid tagama tarbijate ohutuse. Kindlasti arvan, et toodete võltsimine on tõsine probleem ja tahaksin samuti tähelepanu juhtida riiklikul tasandil tegelikult kõike jälgivate instantside piiratud arvule.

Mul on hea meel, et tekst sisaldab nanomaterjalide ühtlustatud definitsiooni, ning tervitan ka fakti, et saame seda muuta nii, et see uusimate teadusarengutega kursis püsiks. Tervitan ka fakti, et direktiiv saabki tegelikult määruseks ja hakkab omama suuremat õiguslikku mõju. Seega tervitan seda tööd ja õnnitlen kõiki raportööri üksmeelele jõudmisel nii tundliku probleemi osas nagu kosmeetikatoodete viimine Euroopa turule teaduslike arengute põhjal.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE). - (FI) Härra juhataja, eelmise tööaasta jooksul esimese lugemise ajal tehtud kompromissid on ajasurve tõttu väga kiiresti tavaliseks muutunud. Lisaks sobib see väikestele fraktsioonidele, kuna läbirääkimistel tehtud kokkulepped teevad need võimsamaks, kui nende suurusele sobib. Kui see tava levib, õhnestab see täiskogus parlamentaarset demokraatia usutavust.

Seekord aga võitis demokraatia, sest suurimad fraktsioonid leidsid ühise keele ja saavutatud tulemusel on enamuse ehtne toetus.

Oli selge, et kosmeetikadirektiiv vajas ümbersõnastamist. Selle sätted vajasid selgitamist ja ajakohastamist ning juhisdirektiiv pidi määruseks saama, mitte vähem, et suuta tagada tugev inimeste kaitse kõikjal Euroopa Liidus ning ka siseturu toimimine. Need põhimõtted tulenevad loogiliselt tööst, mida alustati, kui arutleti REACHi määruse üle.

Iganenud õigusaktid kosmeetikatööstuses kujutavad erilist ohtu tervisele ja sellele, kui palju võime toetuda seadustele. Väited nanoosakeste ja kosmeetikatoodete kohta on sellele hea näide. Kuigi nanomaterjalide positiivsed omadused on enam-vähem teada, on nendega seotud ohud üsnagi kaardistamata. Samamoodi on olnud võimatu tõestada kindlalt kosmeetikatoodete eriomadusi, mis otseselt mõjutavad otsust neid osta.

Seetõttu oligi tähtis luua ühtne poliitika kolmes suurimas poliitilises fraktsioonis, et võtta arvesse tervise-, keskkonna-, kaubandus- ja ühiskondlikke kaalutlusi, et teha võimalikuks kokkulepe nõukoguga. Vastavalt sellele hindan kõrgelt tööd, mida minu kolleeg proua Grossetzti variraportöörina teinud on. Koostöös parlamendi raportöör proua Roth-Behrendti ja tema liberaalsete kolleegidega, tagas ta enamushälte olemasolu, et teha võimalikuks see lõplik otsus. Tõeline demokraatia kuulab kõiki, ent väljendab enamuse arvamust.

Juhataja. – Keegi ei ole avaldanud soovi sõna võtta. Seega, enne kui raportöörile sõna annan, tahaksin teid teavitada, et siiani on kõnelenud neliteist liiget, kellest üksteist olid naised.

Günter Verheugen, komisjoni asepresident. – (DE) Härra juhataja, mõtlesin lühidalt kommenteerida teie viimast märkust, ent otsustasin seda mitte teha. Mehed on samuti huvitatud kosmeetikast, tegelikult isegi järjest rohkem. Igal juhul tahavad nad tagada, et meie kosmeetikatooted oleks ohutud.

Mul on siinkohal üle jäänud teha vaid üht. Tahaksin siiralt tänada teid nõustumise ja toetuse eest. Nagu härra Davies ütles, oleme tõesti esitanud hea näite sellele, mida Euroopa õigusaktid saavutada suudavad.

Kui võin teile isiklikult nõu anda, härra Davis, siis ütlesin järgmist. Teie kodumaal on võib-olla üllatav, et meil Euroopas on kosmeetikaalaseid määrusi, mis mujal ei eksisteeri, nimelt kosmeetikatoodete loomadel katsetamise keelustamine. Selline katsetamine ei ole Euroopas lubatud. Lisaks sellele rakendus paari päeva eest määrus, mis sätestab, et loomadel katsetatavaid tooteid ei tohi Euroopa turule lasta. Arvestades, et britid on tuntud loomaarmastajad, on see argument, mida ka teie võite kasutada.

Dagmar Roth-Behrendt, raportöör. – (DE) Härra juhataja, tänan teid väga, volinik, tänan teid väga, daamid ja herrad. Olen eriti tänulik volinik Verheugenile, et ta taas rõhutas loomkatsete keelamist, sest see meenutas mulle, et see on praegu kolmas kosmeetikatoodete õigusaktide ülevaatamine, milles mul on olnud privileeg osaleda, ning need ülevaatomised on kuues muudatusettepanek, seitsmes muudatusettepanek ja nüüd muudatus määruses.

Oleme loomkatsete keelamisel olnud tõesti edukad. Meil on näiteks õnnestunud tagada, et tarbijad leiavad toote eluea väikeselt karbilt, mis sisaldab numbrit, mis ütleb neile, kui kaua toodet võib kasutada. Pöördun nende kommentaaridega teatud kolleegide poole, näiteks proua Roithovj poole, kes kahjuks ei saanud antud arutelu alguses kohal olla. Sildid ei ole kunagi olnud hoiatused. Kui toode ei ole ohutu, siis ei tohiks seda turule tuua ning seda müüa. Kõik Euroopa turul müüdivad tooted peaksid olema ohutud ja kahjutud. Ent sildistamine võimaldab tarbijatel valida. Seda demokraatia ja valikuvabadus tähendavadki.

Meil on suurepärase õigusakt. Olen üritanud protsessi väga läbipaistvaks muuta. Olen üritanud, nagu proua Grossetzte ütles, erinevaid võimalusi kokku tuua. Seda seetõttu, et tahtsin tagada, et me koostaks õigusakti, mis on hea kõigile, tarbijatele Euroopa Liidus, tööstusele, mis selle õigusaktiga töötama peab, ning lõpuks ka kõigile, kes sellest kasu saavad.

Tahaksin veelkord härra Schnellhardtile öelda, et jah, deodorandid mõjuvad erinevatele inimestele erinevalt, ent sellegipoolest öeldakse, et need hoiavad teid higistamast. Seetõttu ongi oluline, et väited sügavate rõngaste kohta minu silmade ümber pärast nädalat Strasbourgis viibimist on mingil määral tõelised ja usaldusväärsed.

Tahaksin taas tänada volinikku, eriti tema antud selgituste eest, samuti ka oma kolleegide ja kaastöötajaid, kes on enamiku tööst ära teinud. Tänan teid väga!

President. – See oli äärmiselt viljakas ja huvitav arutelu.

Arutelu lõpetati.

Hääletus toimub homme, teisipäeval, 24. märtsil 2009.

16. Biotsiidide turuleviimine – Uus biotsiide käsitlev läbivaatamise ettepanek (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on arutelu, milles käsitletakse järgmist:

- proua Sârbu raport keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjoni nimel, ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 98/8/EÜ, mis käsitleb biotsiidide turuleviimist, seoses teatavate tähtaegade pikendamisega (KOM(2008)0618 – C6-0346/2008 – 2008/0188(COD)) (A6-0076/2009), ning

- raport uue biotsiide käsitleva läbivaatamise ettepaneku kohta.

Daciana Octavia Sârbu, raportöör. – (RO) Tahaksin rõhutada, et pean edukaks kokkulepet, millele me koos komisjoni ja nõukoguga jõudsim: pikendada toimeainete hindamise tähtaega 2014. aastani, et jõuda aegsasti luua reguleeritud biotsiidide turg.

Seda on väljendanud ka keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni läbi viidud hääletus. Seepärast tahangi tänada oma kolleegide, kes toetasid seda, kolme institutsiooni kompromissi.

Üleminekuperioodi pikendamise tähtaeg on äärmiselt tähtis tagamaks, et kõik toimeaineid sisaldavad biotsiidid viiakse turule legaalselt.

Minu arvates oli väga vajalik, et direktiiv vaadatakse üle esimese lugemise ajal, et ei oleks 10-aastase biotsiidide süstemaatilise kontrolli tähtaja ületamise riski, samuti saaks selle kehtestamisega vältida nende eemaldamist turult 2010. aastast alates.

Tähtaja pikendamine tagab, et liikmesriikidel on piisavalt aega, et hinnata aineid enne 2014. aastat, mil biotsiididirektiivi sisuline läbivaatamine kõige tõenäolisemalt rakendub.

Raporti projektis tehtud ettepaneku teine punkt oli komiteemenetluse kaudu piirata ülejäänud kaustade tähtaegade edasise pikendamise võimalust kahe aastani, et vältida võimalust kogu protsessi lõpmatuseni edasi lükata. See abinõu on antud olukorras väga oluline, siis kui direktiivi ülevaatamist 2014. aastaks ei lõpetata.

Loodame, et biotsiidide direktiivi sisulise ülevaatamise ajal tegeletakse andmekaitse ja nn tasuta sõidu harrastamisega seotud aspektidega, millega ettevõtted kasutavad teiste ettevõtete poolt registreeritud teavet osana riiklikust skeemist.

Tahaksin ära mainida, et keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjonis vastu võetud muudatusettepanekud moodustavad osa komisjoni ja nõukoguga sõlmitud kokkuleppes, kuna need sisalduvad ka lõplikus eelnõus, mille üle homme parlamendis hääletatakse. Kui hääletus parlamendis lõpetatakse, on meil nõukogu toetus, et jõuda kokkuleppele esimese lugemise osas.

Stavros Dimas, komisjoni liige. – (EL) Härra juhataja, tahaksin tänada raportöör proua Särbut tema usinuse ja pingutuste eest, et saavutada esimese lugemise ajal kokkulepe ettepaneku üle muuta direktiivi 98/8 biotsiidide turuleviimise kohta.

Tahaksin öelda, et Euroopa Komisjon on valmis kompromissipaketti aktsepteerima, eriti punkti, mis on seotud vajadusega pikendada üleminekuperioodi kolme aasta asemel neli aastat ning punkti, mis on seotud kaheaastase piiranguga edasiste pikendustele, et propageerida ülevaatamise programmi.

Christa Klauß, fraktsiooni PPE-DE nimel. – (DE) Härra juhataja, volinik Dimas, daamid ja härrad, võime olla uhked fakti üle, et oleme saavutanud Euroopa Liidus nii kõrgeid tervise- ja hügieenistandardid. Oluline panus nendesse saavutustesse on olnud biotsiidide kasutamine. Desinfitseerimis- ja taimekaitsevahendites kasutatuna kaitsevad need meid ohtlike haiguste ja ka nende kandjate eest. Biotsiidid on asendamatud. Need peavad olema inimestele ja keskkonnale ohutud ning seetõttu vajamegi nüüd ülevaadet kõikidest biotsiididest.

Ohutus nõuab aega ning ülevaatamine võtab praegu kauem aega, kui oli algselt planeeritud. Me ei tohi riskida tähtsate toodete kaotamisega selle tõttu, et nende registreerimist ei ole lõpule viidud. Seega tervitangi fakti, et parlament, nõukogu ja komisjon on esimesel lugemisel nõustunud kiire biotsiididirektiivi tähtaegade pikendamisega 2014. aastani – oli vist nii, volinik?

Aga miks tekkis selline ettepanek nii hilja? Oht, et ained aegunud tähtaegade tõttu kõrvale visatakse, oli miski, mida nägime tulemas juba pikka aega, ning meie arutelud parlamendis peavad nüüd toimuma suurema ajasurve all.

Volinik, oleme juba mõnda aega oodanud komisjonilt ettepanekut biotsiididirektiivi ülevaatamise kohta. Olulised valdkonnad tuleb nüüd kiirelt kooskõlastada ja reguleerida. Näiteks heakskiitmise kriteeriumide, kestvuse ja, mis kõige tähtsam, andmekaitse definitsioonid. Tootjad vajavad selgeid määruseid ja kindlust. Määrused on samuti vajalikud seoses toodete kasutamise ja käsitlemisega. Ühe toimeaine katsetamine maksab mitu tuhat eurot ja seda investeeringut saab hüvitada vaid siis, kui tulemusi vähemalt mõnda aega teistele ligipääsetavaks ei tehta. Keegi ei taha, et kaotaksime oma kõrgeid hügieenistandardid. Peame neid hoidma, et saada hakkama uute väljakutsetega.

Loodan, et komisjon esitab selge ja hästi põhjendatud raporti, mis neile kõigile nõuetele vastab, ning loodan, et see toimub võimalikult ruttu.

Vittorio Prodi, fraktsiooni ALDE nimel. – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, tänan teid, härra Verheugen, et tulite ja andsite meile võimaluse arutleda koos selle dokumendi üle. Seoses ettepanekuga muuta direktiivi biotsiidide turuleviimise kohta on parlament kokku leppinud vajaduses anda mõningad ajapikendused ülevaatamisele, et korrektselt hinnata teatud biotsiidide toimeaineid, pidades silmas vajalike testide konkreetset iseloomu ning turu nõudeid. Ent peaksite teadma, et ootame biotsiidide käsitleva direktiivi 98/8/EÜ põhjalikumalt ülevaatamist, et väljendada oma vaateid selle sisu kohta. Seega tahaksin komisjonile mõtteaineks välja pakkuda mõned ideed.

Esmalt oleks kasulik teha üleminek direktiivist määruseks, õigusloome vahendiks, mis võimaldaks samade sätete üheaegset kehtestamist kõigis liikmesriikides, reguleerides sellega kogu sektorit ühtlaselt. Üks põhipunkt on andmete jagamine vastavalt Euroopa Liidu suunistele ning nagu juba REACHi määrusegagi rakendati, tuleks vältida või oluliselt vähendada selgrooliste peal biotsiidide katsetamist, tänu ka kohustuslikule katsetest saadud andmete jagamisele nende vahel, kes sama toimeaine registreerivad, vältides sellega uuringute duplitseerimist.

Andmete jagamine tooks failide hindamise süsteemi suurema tõhususe ja kärbiks failide koostamise kulusid, mis oleks tähtis nii väike- ja keskmise suurusega ettevõtetele kui ka riiklikele võimudele, kes taotlusi üle vaatavad.

Rõhk tuleb asetada protseduuride lihtsustamisele, vastava toote loa vastastikuse tunnustamise rakendamisele ja selle kasutusele erinevates liikmesriikides, et kiirendada toiminguid ja biotsiidi turuleviimist vastavates riikides. Selle järel tuleks kooskõlastada maksude ulatus ja ühised avalduste ülevaatamise tähtajad erinevates riikides ning tuleks lihtsustada loa andmise protsessi vormide osas, mis näiteks minimaalselt erinevad või värvis varieeruvad, vältides sellega täiendavaid spetsiifilisi katseid, mis nõuavad edasist hindamist igalt liikmesriigilt.

Viimaseks peame vältima diskrimineerimist Euroopa biotsiididega töödeldud kaupade tootjate ning selliseid aineid sisaldavate toodete ühenduseväliste tootjate vahel. Jätan komisjonile ülesande leida lahendus, mida uus parlament loodetavasti toetada suudab.

Urszula Krupa, fraktsiooni IND/DEM nimel. – (PL) Härra juhataja, biotsiidide alaste õigusaktide kooskõlastamine Euroopa Liidus tundub veelgi vajalikum, arvestades, et määrused konkreetses riikides varieeruvad väga palju. Ühtsete õigusnormide puudumine on ohtlik inimeste tervisele ja eludele ning kujutab ka ohtu keskkonnale, eriti vabakaubanduse tingimustes.

Ent teksti algses versioonis esitatud ettepanek, nimelt õigusakti kümneaastane rakendusaeg, näib ebarealistlik, arvestades toodetes kasutatavate kemikaalide äärmiselt keerulisi ja kalleid registreerimistoiminguid. Toimingud, mille eesmärk oli tagada kõrge ohutuse tase, võiks, küll irooniliselt, aidata vähendada reguleerituse taset, mis on veelgi problemaatilisem, kui arvestame fakti, et mõningatel juhtudel reguleerisid riiklikud määrused turule viidud biotsiide.

Ent nende mehhanismide eemaldamine ja vähem tõhusate ning kallimate hindamistoimingute kasutuselevõtmine võib biotsiidide müüki piirata. Keskne biotsiidides kasutatavate toimeainete Euroopa register ei taga samuti ohutust, arvestades eriti fakti, et bioloogilised ohutegurid on väga varieeruvad ja toimeainetele vastupidavad. Tõhusate ühendite piiratud valik ainult suurendab vastupidavuse taset. Lisaks sellele lükkavad sellega seotud kõrged kulud ja keerukad toimingud väikesed ettevõtted turult välja, mis viib omakorda selleni, et turul võtavad monopoli sektoris tegutsevad suured ettevõtted.

Ettepanek pikema, 14-aastase üleminekuperioodi kohta, mida saaks veel kaks aastat pikendada, on muutunud veelgi hindamatuks, kuna enne 2014. aastat ei ole võimalik toimeaineid registreerida ega määrusi siseriiklikesse seadustesse üle võtta.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Härra juhataja, tahaksin volinikule küsimuse esitada, kuna olen üsnagi erineval arvamusel. Minu arust on kahetsusväärne, et Euroopa Liit ei suuda kümne aasta jooksul ehk siis 2010. aastaks koostada ülevaadet ja registreeringut umbes 900 desinfitseerimisvahendist, säilitusainest ja taimekaitsevahendist, mida Euroopa turul müüakse. Mind üllatab, et vajame selleks veel kolme aastat, ning raportöör on lisanud veel ühe aasta. See tähendab viivitusi kooskõlastamisel ja seega ka turu suuremal kaitsmisel nende ohtlike ainete eest. Ilmselt ei olnud meil muud valikut kui teatada edasilükkamisest, sest muidu peaksid paljud tooted turult kaduma. Lubage mul aga veidi mõtiskleda. See oleks kasulik, kui mõned reguleerimata Aasia turgudelt imporditud tooted meie turgudelt lahkuma peaksid. See kiirendaks alternatiivsete ohutumate materjalide arendamist. Kuulaksin huviga, kas komisjon on üritanud liikmesriikide katsekeskuste ja institutsioonidega koostööd teha ning ära kasutada nende ressursse, et saavutada algne lühem tähtaeg. Kas komisjon või raportöör saaks sellele küsimusele vastata?

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Härra juhataja, antud õigusakti spetsiifilise loomuse ja selle valesti tõlgendamise ohu tõttu peame bioloogiliste tõrjevahendite teemale erilist tähelepanu pöörama.

Nõustun raportööriga, kes kõneles faktist, et on väga oluline pikendada biotsiidides kasutatavate toimeainete hindamise üleminekuperioodi 2014. aastani, et kasutada turu reguleerimiseks Euroopa Liidu õigusakte. Kui

me seda sammu ei astuks, kas riiklikud sätted, mis aeguvad 2010. aastal, tooksid kaasa olulise arvu biotsiidide müügi muutumise illegaalseks, mis viiks omakorda mitmesuguste paradoksaalsete olukordadeni?

Üleminekuperioodil tuleks kasutada riiklikke seadusi, et jälgida rangelt seda konkreetset turuosa. Siinkohal võib lisada, et peaksime biotsiididega seotud õigusaktidega tegeledes eriti hoolikad olema ja meeles pidama, et need tooted on mõeldud, et hävitada ja tõrjuda ohtlikke organisme ning et need sisaldavad aktiivseid keemilisi mõjureid. Meiepoolset hooletusel võivad olla tagasipöördumatud tagajärjed.

Stavros Dimas, komisjoni liige. – (EL) Härra juhataja, tahaksin kõnelejaid tänada nende konstruktiivsete tähelepanekute eest ja öelda, et toimeainete hindamine nõuab tegelikult rohkem aega, kui algselt optimistlikult ette nähti. 2000. aastal, siis kui võeti vastu õigusakt, ei alustatud hindamisprogrammidega kohe, vaid kulutati umbes neli aastat erinevatele ettevalmistustoimingutele ning hindamisprotseduurid, mida riiklikud pädevad asutused kahtlemata kasutavad, algasid alles 2004. aastal. Kuigi tänaseks on ära tehtud väga väärtuslik ja tähtis töö, ei saa paljud toimeained hindamisi maikuuks läbida.

Arvestades, et direktiiv sätestab, et direktiivi lisades 1 või 1a, hõlmamata toimeaineid sisaldavad biotsiidid tuleb turult eemaldada hiljemalt 14. maiks 2010, peeti vajalikuks pikendada hindamistoimingu lõpuleviimise tähtaega. Vastasel juhul, kui eemaldame mõned need ained selle tõttu, et need ei ole hindamistoimingut läbinud, seab see Euroopa Liidus ohtu nii tervise kui ka keskkonna ja takistab kahtlemata ka kaubandustegevust.

Proua Klassi viidatud teema kohta tahaksin öelda, et see küsimus puudutab toimeainete hindamiseks esitatud andmete kaitset. See kehtib konkreetsemalt juhtudele, milles ettevõtted, mis ei olnud seotud vastavate andmete hankimisega ehk siis jänesed, võivad sellegipoolest oma tooteid turul hoida kuni üleminekuperioodi lõpuni.

Komisjon on biotsiididirektiivi sisulise ülevaatamise ettepaneku töötlemise viimases etapis – sellest anti selgelt märku konsultatsioonidel, mida viidi läbi siis, kui antud ettepanekut sõnastati ja koostati. Paljud härra Prodi ja teiste poolt tehtud kommentaare võetakse kindlasti arvesse.

Komisjon tegeleb ülalmainitud küsimusega direktiivi sisulise ülevaatamise raames. Komisjoni seisukoht saadetakse Euroopa Parlamendi sekretariaati, et see lisataks tänase istungi protokollile.

Samamoodi tegeletakse antud ettepanekus ka paljude teiste parlamendi välja toodud küsimustega, näiteks ulatuse laiendamine biotsiidide abil töödeldavatele kaupadele ja materjalidele, biotsiidide täiustatud heakskiitmistoimingud, kohustusliku andmevahetuse kehtestamine toote litsensimise ja toimeaine heakskiitmisel vastavalt REACHi määruse põhimõtetele ja kooskõlas teiste õigusaktide parimate tavadega, näiteks sellistega, mis hiljuti taimekaitsetoodete osas vastu võeti.

Kokkuvõttes on komisjon läbirääkimiste tulemusega rahul. Komisjon kavatseb kompromissi muudatusettepanekud tervenisti vastu võtta ja lubab direktiivi põhilise ülevaatamise ajal arvesse võtta probleeme andmekaitsega, mida täna siin nii nõukogu kui parlament esile toovad.

Komisjon märgib ära küsimused seoses andmekaitse, andmete jagamise ja väidetavate jänestega, mis on tekkinud aruteludel teatud biotsiididirektiiviga seotud tähtaegade pikendamise ettepaneku kohta. Komisjon kaalub leitud probleemidele sobivaid lahendusi biotsiididirektiivi sisulise ülevaatamise raames.

ISTUNGI JUHATAJA: Luigi COCILOVO

asepresident

Daciana Octavia Sârbu, raportöör. – (RO) Tahaksin taas tänada oma kolleege, variraportööri, kellega meil koostöö väga hästi sujus. Olime seda raportit koostades väga edukad, kuigi see ei ole nii tähtis kui direktiivi tegelik ülevaatamine.

Nagu olete näinud, on kõik minu kolleegid rääkinud ülevaatamisest ja vähem raportist, mida täna arutame, sest ülevaatamine on see, mida me ootame.

Oleme siin eeldatavasti kuulnud, et üleminekuperioodi pikendamine kolmelt neljale aastale ei ole soovitatav, ent usun, et meile on hulga tähtsam tagada, et kõik tooted viiakse turule legaalselt ja et neid korralikult hinnatakse.

Täna teid veelkord ja nagu juba ütlesin, ootame biotsiididirektiivi võimalikult kiiret ülevaatamist.

Juhataja. – Arutelu lõpetati.

Hääletus toimub teisipäeval, 24. märtsil 2009.

17. Aafrika ja ELi partnerluse raames tehtud töö kokkuvõte üks aasta pärast Lissaboni tippkohtumist (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on proua Martensi raport (A6-0079/2009) arengukomisjoni nimel, teemal „Üks aasta pärast Lissaboni tippkohtumist: Aafrika ja ELi partnerluse raames tehtud töö” (2008/2318(INI)).

Louis Michel, komisjoni liige. – (FR) Härra juhataja, daamid ja härrad, esmalt tahaksin tänada arengukomisjoni ja selle raportööri proua Martensit raporti eest, mis annab esimese hinnangu Aafrika ja ELi strateegilisele partnerlusele üks aasta pärast Lissaboni tippkohtumist.

Märgin suure rahuloluga ära paljud raportis rõhutatud positiivsed elemendid ja aasta jooksul tehtud edusammud, kusjuures aasta on sellise suure ja eelkõige poliitiliselt ambitsioonika ülesande jaoks suhteliselt lühike aeg. Mainin vaid ühte: täna pärastlõunal toimus meil koosolek parlamendi Aafrika Liidu üleaaafrikalise parlamendi ad hoc delegatsiooni ja Aafrika Liidu üleaaafrikalise parlamendi ja Euroopa Parlamendi vaheliste suhete ad hoc komitee vahel seoses parlamentide rolliga Aafrika-ELi strateegia rakendamisel ja jälgimisel.

See on juba iseenesest konkreetne tulemus. Pannakse paika uus institutsiooniline arhitektuur kahe mandri vahel ning soovin õnnitleda kahte presidenti nende tehtud töö eest.

Selle asemel, et pikemalt peatuda Martensi raporti positiivsetel külgedel, tahaksin hoopis mainida kolme põhipunkti, mille raport seoses Euroopa Liidu ja Aafrika Liidu partnerluse tugevdamisega välja toob. Esimene punkt on parlamentide roll. Te teate, kui palju ma toetan parlamentide rolli demokraatliku protsessi teostamisel ja kontrollil. Euroopa ja Aafrika parlamente kutsutakse ühiselt osalema Aafrika ja Euroopa Liidu strateegilises partnerluses.

Seega võin teile kinnitada oma täielikku toetust Euroopa Parlamendi ja üleaaafrikalise parlamendi ühissetpanekus tehtud ettepanekutele, mida raportis korrati. Need koosnevad esiteks sobival tasemel osalemisest ekspertide ühistoimkonnas seoses nelja teid puudutava temaatilise partnerlusega. Teiseks, osalemine iga-aastaste arenguaruannete koostamises. Kolmandaks, osalemine ühises töökonnas ja neljandaks, presidentide osalemine Aafrika-Euroopa Liidu tippkohtumisel.

Võin lisada, et mõned neist ettepanekutest on juba realiseeritud või ollakse selle poole teel. Mis puutub kodanikuühiskonda ja valitsusvälistesse osalejatesse, siis olen vägagi veendunud, et peamine väljakutse 2009. aastaks on käegakatsutavate tulemuste saavutamise kiirendamine enne 2009. aasta sügiseks planeeritud vahelhindamist ning institutsiooniväliste inimestele keskendunud partnerluse saavutamine.

Selles kontekstis hakkavad valitsusvälised osalejad mängima tähtsat rolli enne seda, kui need hakkavad tegutsema kaheksale temaatilisele partnerlusele koostatud ekspertide ühistoimkonnas. Euroopa poolel loodi juba eelmisel kevadel kodanikuühiskonna juhtgrupp, mis jälgib partnerluse rakendamist ja osaleb selles. Aafrika poolel loodi hiljuti samuti Aafrika Liidu majandus-, sotsiaal- ja kultuurinõukogu egiidi all kodanikuühiskonna juhtgrupp.

Euroopa ja Aafrika kodanikuühiskonnad peaksid 2009. aasta aprilli lõpus kohtuma foorumil, et koostada konkreetsed ettepanekud Aafrika ja Euroopa Liidu ministrite kolmikkohtumisele.

Mis puutub strateegilistesse partnerlustesse ja eriti sellesse, mis tegeleb juhtimise ja inimõigustega, tervitan parlamendi liikumist sellise idee suunas valitsusest, mis mulle väga südamelähedane on: riigi juhtimisülesannete ja avaliku õigusega antud volituste hea täidesaatmine, mis on erapooletu ja suudab täita oma kodanike vajadusi ja soove.

Nii et seda silmas pidades koostasime kaks aastat tagasi 2,7 miljardit eurot maksva juhtimistavade osa kõigile AKV riikidele. See lähenemine põhineb kolmel põhimõttel: dialoog, stimuleerivad reformid ja reformide kuulumine partnerriigile. Ent raport väljendab kahtlusi ja muresid eriti seoses juhtimisprofiilidega: kuidas need koostatakse, kuidas neid kasutatakse ning nende võimalik negatiivne mõju Aafrika vastastikusele järelevalvemehhanismile.

Tuletaksin teile meelde, et nende kõiki dimensioone: poliitilisi, majanduslikke, sotsiaalseid, institutsioonilisi, keskkondlikke ja nii edasi. Katvad juhtimisprofiilid olid vaid alguspunktiks ja ei juhtinud mingil moel selle osa programmi koostamist.

Lisaks arutati selle analüüsi tulemusi ja kokkuvõtteid partnerriigi valitsusega programmi koostamise alases dialoogis. Selle põhjal tekkis valitsusel ajend oma reformikava selgitada või vajadusel seda täiendada või rohkematesse detailidesse laskuda, näidata ära nende reformide vajalikkus, eesmärk ja usutavus kolme hindamiskriteeriumi põhjal, mis siis võimaldasid määratleda iga riigi rahalise stiimuli taseme. Selles kontekstis pöörati erilist tähelepanu riikidele, mis peavad kinni Aafrika vastastikusest järelevalvemehhanismist ja mis on ülevaatamise lõpetanud, näidates oma soovi samas suunas jätkata. See ülesanne tegi vägagi selgeks iga riigi erinevad olukorrad, vastavad vajadused reformideks ja ka erinevad võimalused juhtimiskava koostamiseks ja esitamiseks. Valitsemisalase toetusfondi jaotamisel on paindlikkus ja pragmaatilisus seega olnud vajalikud. 2009. aasta jaanuaris avaldas komisjon vaheraporti toetusfondiga seotud toimingute kohta ja saatis selle kõigile Euroopa Liidu institutsioonidele, ükskõik millisel eesmärgil.

Maria Martens, *raportöör*. – (NL) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, oleme arutamas raportit teemal „Üks aasta pärast Lissaboni tippkohtumist: Aafrika ja ELi partnerluse raames tehtud töö“, mis tähendab Aafrika ja Euroopa Liidu ühisstrateegia rakendamist Aafrika arengu heaks, nagu sätestati Euroopa Liidu ja Aafrika tippkohtumisel 2007. aasta detsembris.

See tippkohtumine oli väga oluline sündmus. See oli tegelikult esimene kord, kui Euroopa Liit ja Aafrika Liit ühiste väärtuste ja põhimõtete ning vastastikuse austuse põhjal strateegia koostasid ja jõudsid kokkuleppele saavutada koos aastatuhande arengueesmärgid ning leida ühiselt lahendusi väljakutsetele, näiteks turvalisuse, rände ja kliimaga seotud valdkondades.

Oleme kõik teadlikud kriitikast oma riikides, kus inimesed imestavad, kas tõesti on mõistlik jätkata raha investeerimist Aafrikasse, eriti praeguse majanduskriisi ajal. Tahaksin taas rõhutada seda, kui tähtsad on jätkuvalt meie pingutused Aafrika arengu heaks, ning see kehtib mõlemale mandrile. Volinik Michelil oli õigus, kui ta alles veidi aega tagasi antud teemaga seotud kohtumisel ütles, et mida rohkem vaesust, seda rohkem ebastabiilsust. See on oluline ka demograafiliste trendide vaatenurgast. Peagi moodustab Aafrika rahvastik 20% maailma rahvastikust, Euroopa aga vaid 5%. Meil on ühised probleemid ja väljakutsed. Kui inimestel ei ole Aafrikas võimalusi, on väga loomulik, et nad otsivad neid Euroopast. Aafrika väärib meie toetust, ning mitte ainult sellel põhjusel.

Täna arutame kokku lepitud strateegia rakendamist ja meil on olemas tegevuskava. Peame jätkama koos tegutsemist, et realiseerida strateegia ja tegevuskava. Olen partnerlustega seoses siamaani saavutatud tulemustega rahul. Oma eelnevates raportites olen alati tundnud muret parlamentide selge konkreetse rolli puudumise üle ühisstrateegia rakendamisel. 2007. aastal väljastasid üleaafrikaline parlament ja Euroopa Parlament ühisavalduse, mis võtab tegelikult üsnagi sisukalt tegevused kokku. Ma loen selle nüüd inglise keeles ette.

(NL) „Samamoodi nagu institutsioonid, mis esindavad rahvaste arvamust, peavad ka meie parlamendid hoolt kandma selle eest, et nende vajadused oleks rahuldatud, otsuste tegijad oleksid teadlikud nende muredest ja et nende soovid oleksid peegeldatud neid valitsevate institutsioonide esitatud poliitikates. Meie parlamendid mängivad väga tähtsat rolli arutelu vormimisel ühiste tulevikuprioriteetide kohta meie mandritel, need peegeldavad meie ühiskondade erinevaid arvamusi ning on seetõttu kohaks, kus tuleb läbi viia arutelusid ja ühildada erinevaid vaateid ning leida kompromisse.“

, *raportöör*. Seega on mul hea meel, et leppisime siin kohtumisel kokku selles, milline oleks parlamentide roll. Kokkuleppele parlamentide rolli üle jõuti ka tänu härra Gahlerile, meie kolleegidele üleaafrikalises parlamendis ja kõigile seotud isikutele. See hõlmab osalemist ekspertgrupis seoses kaheksa partnerluse ja koordineeriva töökonnaga. Parlamendid on andnud oma panuse iga-aastastesse eduaruannetesse ning Euroopa Parlamendi ja üleaafrikalise parlamendi presidendid kutsutakse Aafrika tippkohtumistele oma vaateid tutvustama. See on tähtis pisi.

Lõpetan veel ühe küsimusega volinikule. Teame, et ametliku arenguabi definitsioonid tulevad varsti, aprillis, Euroopa Liidu ja SEDACi läbirääkimistel taas päevakavasse ja hõlmatakse ka Euroopa Komisjon. Kas volinik oskab meile öelda, milline on tema nägemus sellest arutelust ja milline saab olema Euroopa Komisjoni panus?

Filip Kaczmarek, *fraktsiooni PPE-DE nimel*. – (PL) Härra juhataja, arengupoliitika, mis on üks Euroopa Liidu poliitika tähtsamaid valdkondi, üritab lahendada globaalseid probleeme. Oli hea juhus, kindlasti mitte kokkusattumus, et esimene ühine partnerlusstrateegia loodi Aafrika jaoks ja Aafrikat hõlmates.

Üks arengupoliitika olulisuse põhjuseid on fakt, et sellest on saanud ajalooliselt orienteeritud poliitika instrument. Selles kontekstis on arenguteemade koostöö põhieesmärk neutraliseerida minevikuprotsesse ja -mehhanisme. Jomo Kenyatta, Keenia iseseisvuse isa, kirjeldas seda värvikalt, ent lihtsustatult. Ma tean, et

volinik on seda kuulsat tsitaati kuulnud. Härra Kenyatta ütles kunagi: „Kui misjonärid kohale jõudsid, siis oli aafriklastel maa ja misjonäridel piibel. Nad õpetasid meid kinnisilmi palvetama. Kui silmad avasime, oli neil maa ja meil piibel.“

Ajalooliselt orienteeritud poliitika ei ole aga ainus põhjus Euroopa kaasamiseks arenguga seotud probleemidesse. On ka pragmaatilisemaid põhjuseid. Aafrika on vaesem manner maailmas. Sellest hoolimata on see esimest korda 30 aasta jooksul kogemas majanduskasvu. Igal juhul võime lisada, et see majanduskasv on suurem kui Euroopas. Loomulikult on Aafrikas riike, mis saamatute valitsuste töö tõttu on tõepoolest ise oma majandused ära rikkunud. Üldiselt võime öelda, et Aafrika on puutumata potentsiaaliga manner. Mul on hea meel, et Euroopa Liit aitab seda potentsiaali elustada ja aktiveerida.

Seetõttu ongi üks strateegia eesmärkidest tagada laialdasem dialoog ja koostöö muudes valdkondades kui need, mis tavaliselt on seotud arenguküsimustega. Strateegia hõlmab erinevaid poliitikaid, kaasa arvatud turvalisus, energia ja kliimamuutused. On aga murettekitav, et enamikus neist valdkondadest on toimunud vaid väike areng. Peame samuti tunnistama, et teatud Euroopa Liidu liikmesriigid ei ole olnud Aafrika partnerlusele nii pühendunud kui teised. Olen veendunud, et partnerluse teine aasta saab olema edukam ja et suudame oma eesmärgid kiiremini täita.

Alain Hutchinson, *fraktsiooni PSE nimel.* – (FR) Härra juhataja, volinik, oleme aasta aega tähistanud seda uut protsessi, seda uut lepingut Euroopa Liidu ja Aafrika vahel. Seda arvesse võttes lubage mul olla vähem vaoshoitud kui tavaliselt, volinik. Usun, et esimese aastapäeva puhul tuleb teha mõned avaldused.

Seal all on kõigest puudus. Neil on puudus juhtidest, arstidest, õpetajatest ja tehnikutest. Siin räägitakse juhitud immigratsioonist, ent me ei ole ikka veel rakendanud vajalikke meetmeid, et lubada diasporaad, näiteks panna neid oma riikide heaks tööle. Nad ei toida seal isegi oma rahvast ära. Siin uuendame eksporditoetusi oma põllumajandussaadustele ning propageerime biokütuseid, mis põhjustab seal suurte monokultuuride tekkimist.

Seal all vajub kõik jätkuvalt laiali, vaesus lobbab, haigused tapavad ja vett on liiga vähe. Siin räägime palju, anname lubadusi, vaidleme ja hääletame resolutsioonide üle, aga mis toimub Aafrika inimestel tegelikkuses? Ma arvan – ja ka teie, ning usun, et olete selles täiesti veendunud – et on aeg nende riikide parlamendid ja ka inimesed kokku tuua. Usun, et Euroopa Liidu ja Aafrika vahelised toimingud ei saavuta edu, kui jääme poliitikute ja tehnikute tasemele. Aafrika rahvad tuleb kokku tuua ja nende parlamentide kaudu me seda tegema peamegi.

Mul on rõõm kuulda, et on olemas soov seda erilist suhet parlamendi tasemel arendada. Ent volinik, mul on siiski mõned kahtlused, sest vahetult enne arutelu rääkisime teie kolleeg proua Ashtoniga pikalt majanduskoostöölepingutest. Veidral kombel on peaaegu võimatu saada partnerriikide parlamente nendes lepingutes osalema. Meil ei õnnestu veenda ühte osa täiskogust, ent ka komisjonist, et nende parlamentidel oleks väga vaja esmalt arvamust avaldada, enne seda, kui küsivad meilt, Euroopa Parlamendilt, meie arvamust teemade kohta, mis otseselt sealsete inimeste elu mõjutavad. Seda arvestades loodan, et asjad selles suhtes muutuvad.

Samamoodi usun, et on oluline – õnneks rõhutasite ka teie seda – kaasata valitsusvälised organisatsioonid ja Aafrika kodanikuühiskond protsessi hulga rohkem ja paremini, mainisin ka diasporaasid, aga ka need on sellega seotud. Ma ei tea, milliseid praktilisi toiminguid sellega seoses on tehtud, ent igal juhul arvan, et need annavad protsessile, mille olete liikuma pannud, võimaluse eduks.

Toomas Savi, *fraktsiooni ALDE nimel.* – Härra juhataja, 2007. aasta oli kahjuks teine aasta järjest, mil panused ametlikku arenguabisse arenenud maailmas vähenesid. Seetõttu on mul hea meel, et raportöör rõhutas vajadust nõuda Euroopa Liidu liikmeriikidelt nende kohustustest kinnipidamist.

Minu meelest võiksid liikmesriigid oma praeguse sihtriikidele antava abi üle vaadata, kuna 2008. aasta aastatuhande arengueesmärkide arengugraafiku alusel on Sahara-tagune Aafrika ainus piirkond, mis eeldatavast arengust tõsiselt maha jääb. Tahaksin kasutada võimalust julgustada liikmesriike suurendama oma panust Sahara-tagusesse Aafrikasse, mis on kõige vähem arenenud piirkond maailmas. Sihtriigid ei ole ka alati kõige vastuvõtlikumad Euroopa Liidu abi tingimusliku iseloomu suhtes. Peame jätkama pingutusi, et neid riike tihedamalt kaasata.

Ülemaailmne majanduskriis koormab meid kõiki, ent me ei tohi unustada ega ignoreerida fakti, et kõige vähem arenenud riigid on praegu kõige haavatavamad. Peale selle, Aafrika seiskunud olukorra tõttu on Euroopa järjest rohkem heidutatud immigratsioonivoogudest, mis heaoluriigile kurnavaks võivad saada.

On palju mõistlikum tegeleda arengumaade inimeste probleemidega enne, kui need levivad edasi probleemidele, millega siin Euroopas tegelema peame.

Wiesław Stefan Kuc, *fraktsiooni UEN nimel.* – (PL) Härra juhataja, volinik, oleme taas Euroopa Parlamendis Aafrika probleeme arutamas. Täna me ei räägi sõjast, inimõigustest või abist arengumaadele. Selle asemel üritame kokku võtta praegust olukorda, mis puudutab Aafrika ja Euroopa Liidu partnerlust. Kahjuks seda partnerlust praktiliselt ei eksisteerigi.

Objektiivselt võttes on meil lennukad püüdlused saavutada mõistmine ja koostöö Aafrika Liidu, Aafrika Liidu parlamendi ja Aafrika Liidu komisjoni vahel. Ent Aafrika jääb ikka vaeseimaks mandriks meie planeedil, kus inimestel on lühim eluiga maailmas, kus nälj ja haigused on enneolematul tasemel ning hariduse ja tervishoiu tase, eriti just vaestes linnapiirkondades ja külates, on praktiliselt olematu.

Aafrika Liidu positiivne mõju majandusolukorrale on nii väike, et tegelikult on see lihtsalt petuorganisatsioon, mis ei mõjuta igapäevaprobleemide lahendamist. See on poliitikute organisatsioon, kes kasutavad seda ülemaailmses poliitikaelus osalemiseks. Aafrika mandril on rikkalikult maavarasid, mida kasutatakse kogu maailmas. Ent see pole avaldanud positiivset mõju rahva elatusasemele või vaesuse vähendamisele. Mitmed organisatsioonid üritavad tegeleda vaesuse probleemiga, ent edusammud on vaevumärgatavad. Raportöör proua Martens on seda fakti selgelt konstateerinud.

Me tõesti ei tea, kuidas Aafrikat aidata, ja raport ei paku samuti mingit lahendust välja. Tuletame meelde, kuidas rahumeelne Keenia sai paari päeva jooksul verega üle ujutatud. Kuidas saame tagada erinevatelt riikidelt saadava finantsabi sobiva jaotamise? See on küsimus, mida arutasime paar kuud tagasi. Rääkisime samuti Hiina poolt ette võetavatest sammudest. Võib-olla on Hiina õige tee leidnud? Peaksime seda teed hoolikalt uurima.

Luisa Morgantini, *fraktsiooni GUE/NGL nimel.* – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, Euroopa Liidu ja Aafrika ühisstrateegia on esiteks suur väljakutse, meie aeg näidata, et suudame iseennast ja oma poliitikaid värske pilguga vaadata. Usun, et peame ikka veel meie kahe mandri suhted ja arengustrateegiad väga hoolikalt läbi mõtlema.

See on pikaajaline protsess. Me ei saa eeldada, et lahendame kõik korraga, ning see on ka väga keerukas, ent eelkõige peab see minu arvates olema hõlmav ja osalusega protsess, mis on rajatud alt üles: partnerlus võrdsete vahel.

Lissaboni tippkohtumisel ei suudetud seda täielikult saavutada kiiruse tõttu, millega see lahendati, ning ei Euroopa Liit ega Aafrika Liit ei soovinud või polnud suuteline andma parlamentidele ja kodanikuühiskonnale struktuurilist rolli Aafrikas ega Euroopas. Praeguseks on tippkohtumisest möödunud aasta ja nagu Martensi raport tugevalt rõhutab, ei ole meie parlamendil, üleaaafrikalisel parlamendil ja kodanikuühiskonnal ikkagi tõelist sõnaõigust strateegia määratlemisel.

On väga oluline – vähemalt selleks, et täita aastatuhande arengueesmäärke vaesuse ületamise ja põllumajandus- ning haridusalase arengu osas – et need hõlmataks koos kõigi teemadega, mis tõstatatud on, alates kõrbestumisest kuni kliimamuutuste ja energiani.

Seega on väga oluline omada täielikku omandiõigust ja demokraatlikku partnerlust, mis oleks avalikkusele avatud, ja mitte piirata seda vaid valitsuste ja komisjonidega. Meie kui Euroopa Parlament oleme tugevdanud oma suhteid üleaaafrikalise parlamendiga ja seega pole kahtlust, et need edusammud on Euroopa Liidu ja Aafrika ühisstrateegiat positiivselt mõjutanud.

2007. aastal tekkis aga finantseerimisega seoses mitmeid kahtlusi. Kas leitakse finantsid selle ühisstrateegia saavutamiseks? Milline on AKV riikide ja Cotonou lepingu tulevik? Milline hakkab olema meie suhe rahvusvaheliste organisatsioonidega: Maailmapangaga, Rahvusvahelise Valuutafondi ja Maailma Kaubandusorganisatsiooniga? Teeme koostööd, et muuta need institutsioonid demokraatlikumaks.

Kokkuvõttes usun, et peame olema julged ja liikuma selle väljakutsega edasi, sest Aafrika – nagu viimaste aastate jooksul õppinud oleme – on rikkalike inim- ja majandusressurssidega manner ja tõeline partner. On fantastiline näha – volinik Michel, keda ma hästi tunnen, on sellest teadlik – et on ka jõukust, mitte ainult surma, hävingut ja sõda, kuigi peame loomulikult nendes valdkondades rahu ja demokraatia loomiseks tööd tegema.

Bastiaan Belder, *fraktsiooni IND/DEM nimel.* – (NL) Härra juhataja, esmalt tahaksin tänada proua Martensit selle kaaluka raporti eest. On hea, et parlament mitte ainult ei tervita partnerluse väljakuulutamist, vaid tõesti

ka jälgib reaalseid tulemusi. Seda Aafrika vajabki: alustalad edukaks partnerluseks Aafrikaga vajavad head valitsemistava ja inimõigusi. See on vajalik mandril, kus linnapead võivad presidente kukutada ja kus üks president on oma rahvast sandistanud, et nõiajahte korraldada. Nõukogu ja komisjon peaksid selle peamiseks prioriteediks tegema.

Kui mainin head valitsemistava, mille all mõtlen ka Hiinat, mida mainitakse ainult selle resolutsiooni esitamisel. Mind üllatab, et Hiina Aafrikasse sekkumise kohati katastroofiliste tagajärgede kohta ei ole kõlanud ühtegi kriitilist nooti. Euroopa Liit saab võib-olla õppetunni sellest kahest miljardist eurost, mida Hiina-Aafrika Arengufond Aafrikasse investeerib. Fakt, et Peking investeerib samuti sellistesse riikidesse nagu Zimbabwe, ütleb ära kõik Hiina panuse kohta pikaajalisse demokraatiasse ja heasse valitsemistavasse Aafrikas.

Mul on ka raportöörile üks kommentaar. Lõikes 46 viitab ta Aafrika toiduainetega kindlustatusele ja toidualasele sõltumatusele. Minu arvates puudub sellest resolutsioonist tekst, mis käsitleks probleemi, mis on juba mitu aastat eksisteerinud, nimelt väliste riikide või ettevõtete poolt suurte põllumajandusmaade rentimine või isegi ostmine, nii et saak läheb välisinvestoritele ja ei too seega kasu alatoidetud kohalikule rahvale. Sellised olukorrad on tegelikult üsnagi murettekitavad. Lisaks sellele ei tekita need investeeringud töökohti. On kahju, et resolutsioon ei tegele selle probleemiga, mis praegu meedias taas palju kõlapinda on leidnud.

Michael Gahler (PPE-DE). – (DE) Härra juhataja, üleaaafrikalise parlamendi ad hoc delegatsiooni juhatajana tahaksin täna võimalust kasutada ja tänada paljusid seotud inimesi. Kõigepealt tahaksin tänada Maria Martensit, kes koostas suurepärase raporti kokkulepitud Euroopa Liidu ja Aafrika strateegia osas tehtud edusammudest. Teiseks tahaksin tänada kõiki seotud institutsioone. Oleme kuuepoolsete läbirääkimiste raames jõudnud kokkuleppele kahe parlamendi vahel. Mõlemad komisjonid on jõudnud üksmeelele, nagu ka kaks parlamenti ja kaks nõukogu. Mis puutub nõukogusse, siis tahaksin eriti välja tuua õigustalituse, mis on selliste asjade puhul alati väga oluline, sest ühised seisukohad kukuvad siin mõnikord läbi. Ent esimese Addis Ababas peetud kohtumise järel õnnestus meil tänasel teisel kohtumisel rakendada ja lõpuks kokku leppida selles, milles olime kokku leppinud seoses nende kahe parlamendi kaasamisega.

Tahaksin kommenteerida härra Hutchinsoni öeldut. Mis tegelikult toimub? Jah, Aafrikas toimub palju halbu asju. Aga minul on jäänud mulje – seda võib-olla juhuslikult – et ühisstrateegias kokkuleppimise ajast saadik on Aafrika pööretele teistmoodi reageerinud. Mauritaanias, Guineas, Guinea-Bissaus ja Madagaskaril on Aafrika reageerinud nende riikide liikmesuse peatamisega. Seda ei ole minevikus juhtunud. Siis oleks jätkatud tavapäraselt.

Sellega seoses tahaksin samuti konstateerida, et meie Euroopa valitsustena peaksime samuti neid fakte arvesse võtma. Kui see partnerlus põhineb ühistel väärtustel, peavad eurooplased aafriklastega samamoodi tegutsema, juhul kui Aafrikas midagi viltu läheb. Seetõttu olengi kindel, et kui meie ehk parlamendid oleme tulevikus selle strateegia rakendamisse rohkem kaasatud, siis saame sellele partnerlusele lisaväärtust tuua.

Ana Maria Gomes (PSE). – (PT) Tahan proua Martensit tänada selle tähtsa raporti eest ja märkida ära, kui tähtis on parlamendi roll ühise Aafrika Euroopa Liidu strateegia ja vastava tegevuskava rakendamise jälgimisel.

On ette võetud mõningaid olulisi samme seoses strateegiaga seotud kaheksa partnerlusega, näiteks ühiste ekspertgruppide ja rakendamise töörühmade loomine ning dialoogi algatamine nende partnerluste kontekstis.

Ent mul on kahju, et esimese aasta lõpuks on mõned partnerlused ikka veel alles oma töömeetodeid määratlemas ja ei ole veel tulemusi andnud ega ajakavasid või eelarveid koostanud.

Loodan, et järgmine ühine iga-aastane eduaruanne esitab hulga konkreetsemad tulemused ja näitab rahalised vahendid ära konkreetsemalt kui esimene. On eriti tähtis, et peaksime kinni Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide võetud kohustustest seoses aastatuhande arengueesmärkide valimisega. Peame samuti tagama, et ülemaailmne langus, mis kõiki mõjutab, ei karistaks ebaproportsionaalselt Aafrika riike ja rahvaid, arvestades, et need on juba niigi kõige haavatavamad.

Aafrika areng ja demokraatlik valitsemine peab moodustama osa meie kõigi kriisist väljumise strateegiast. Selles suhtes peame ka nägema suuremat arengut kõigis partnerlustes, kaasa arvatud nendes, mis on poliitiliselt tundlikumad, nagu näiteks valitsemine ja inimõigused.

Euroopa Parlamendi rolli selles protsessis tuleb tugevdada, andes sellele ametlikud jälgimisfunktsioonid ja kaasates strateegia rakendamise töögruppide töösse. Samuti tuleb tagada, et protsessi oleks kaasatud ka osapooled, mis esindavad nii Euroopa kui Aafrika kodanikuühiskonda, eriti riiklikke parlamente, valitsusväliseid organisatsioone ja meediat.

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (UEN). - (PL) Härra juhataja, tahaksin juhtida tähelepanu kolmele teemale selles arutelus. Esmalt, 2007. aasta detsembris võttis Euroopa Parlament vastu uue Euroopa Liidu ja Aafrika strateegia, mille eesmärk on tagada võrdsus kahe poole vahel. Põhiline eesmärk selle strateegia keskmes oli vähendada vaesust Aafrika riikides. Ent eelmisel aastal ei tehtud selles valdkonnas erilisi edusamme.

Teiseks, jätkuv rahandus- ja majanduskriis võib kahjuks Aafrika riikide olukorda veelgi halvendada. Maailma juhtivad finantsasutused teevad 2009. aastaks järgmisi ennustusi. Rahvusvaheline Valuutafond prognoosib, et ülemaailmne sisemajanduse kogutoodang langeb 1%, Maailmapank aga ennustab 2% langust. Maailma Kaubandusorganisatsioon ennustab ülemaailmses kaubanduses koguni 9% langust. See on esimene kord 50 aasta jooksul, mil nii on juhtunud. Kriis, millega kõige enam arenenud riigid silmitsi seisavad, jätkab Rahvusvahelise Valuutafondi kohaselt riikide mõjutamist, kaasa arvatud Aafrika riikide mõjutamist, samal ajal, kui suurenev töötus ja vaesus võivad põhjustada kodanikurahutusi ja mõnedel juhtudel isegi sõdasid.

Loodan, et kriisi ja selle tagajärgede valguses, mida veel järgmise paari aasta jooksul jätkuvalt tunda on, muudetakse Euroopa Liidu ja Aafrika koostööstrateegiat sobival moel, et vältida selliseid kodanikurahutusi või isegi relvastatud konflikte, mida ülemaailmne majanduskriis põhjustada võib.

Juan Fraile Cantón (PSE). – (ES) Härra juhataja, 2007. aasta detsembris võtsid Euroopa Liidu riikide riigi- või valitsusjuhivad vastu Aafrika ja Euroopa Liidu ühisstrateegia ja esimese tegevuskava selle rakendamiseks.

Strateegia tekke põhjuseks on kolm fakti. Esimene fakt seisnes selles, et Aafrika mandril eksisteerivad rahuprotsessid ja järkjärguline demokraatlike süsteemide ühendamine külg külje kõrval pidevate probleemidega, nagu näiteks Dafuris suure vaesuse ja massiliste illegaalse immigratsiooni lainete taoliste olukordade tekkimine.

Teine fakt on see, et Sahara-tagune Aafrika on planeedi vaeseim piirkond. Rahvastiku eluiga on lühike, haridus- ja kirjaoskuse tase on madal ja demograafiline kasv kõrge. Kolmsada miljonit inimest elavad vähem kui ühe euroga päevas.

Kolmas fakt on see, et Aafrika on suurte pandeemiate asukoht, koht, kus elab ühe kahe kolmandiku AIDSi nakatunutest ning 90% surmadest on põhjustanud malaaria.

Eelmisel aastal tegime vähe edusamme endale püstitatud eesmärkide osas ning arvestades seda, et tegevuskava katab perioodi kuni 2010. aastani, peame kahes tähtsas valdkonnas koheselt tegutsema hakkama. Esiteks peame tegema koostööd demokraatliku valitsemise, institutsioonide tugevdamise ja kodanikuühiskonna rolli võimendamise alal, pöörates erilist tähelepanu soopoliitikale. Teiseks peame tegema koostööd, et tegeleda peamiste sotsiaalsete vajadustega, võidelda nälja vastu ja algatada hariduse, tervise ja põhiressursside, näiteks veele ligipääsu, arenguprogramme.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Härra juhataja, partnerlus, mida täna arutame, on vastus Aafrika vajadustele, kuna see toetab Aafrika riikide demokratiseerimist ja inimõigusi ning samal ajal tagab tugeva kahepoolse kaasatuse võitlusesse kliimamuutuste vastu ja energiapoliitika valdkonda.

Praegu, arvestades meie kasvavat sõltuvust üksteisest ja jagatud vastutust, vajame ka potentsiaalselt nõrgemate partnerite pühendumist. Võtame näiteks võitluse kliimamuutuste vastu. Kuigi Aafrika osa meie atmosfääri saastamises on kõige väiksem, tabavad tagajärjed seda kõige teravamalt. Seepärast peamegi hõlmama Aafrika riigid võitlusesse kliimamuutuste vastu, eriti eesmärgiga kasutada võimalikult palju ära taastuvenergia allikaid, mida need riigid omavad.

Teatud riigid tahavad Aafrika riigid oma mõjualasse tõmmata. See ei tohiks juhtuda. Aafrikat ei tule kontrollida. See vajab hoopis meie abi ja tuge. Samal ajal peame Aafrikat kohtlema ka võrdse partnerina, mitte lihtsalt finantsabi saajana. Võrdsel tasandil olemine soodustab suuremat pühendumist.

Louis Michel, komisjoni liige. – (FR) Härra juhataja, tahaksin kõnelejaid tänada.

Mul on hea meel, et esimeste tulemustega ollakse rahul, ent ei ole tarvis mainidagi, et sellest ei piisa. Peame aru saama, et asjad on paigas olnud alles ühe aasta ja peame 2009. aastal tõhusamat tööd tegema.

Ma aktsepteerin erinevate kõnede põhipunkte ning tõstatatud küsimused vastavad täielikult minu veendumustele. On selge, et kui ei ole omandit, ei saa olla mingit arengut, nagu ütlesid härra Hutchinson ja proua Morgantini. Samamoodi on selge, et riiklike parlamentide ja kodanikuühiskonna roll on väga oluline.

Lisaks on mul kahju, et ei olnud võimalik läbi viia põhjalikku parlamendi arengupoliitika alase vastutuse institutsiooniliste mehhanismide reformi. Mäletan, et palusite, et riiklike strateegiadokumentide üle ei peetaks

arutelusid mitte ainult siin, vaid ka partnerite riiklikes parlamentides. Euroopa Ülemkogu ei lubanud mul seda teha, mistõttu saatsin riiklikud strateegiadokumendid parlamentaarsele ühisassambleele. Selle kanali kaudu saatsite need edasi mitmetele Euroopa parlamentidele, ent see kõik ei moodusta mingit institutsioonilist reeglit, mida ma siiralt soovinud oleksin. Meeldetuletusena lisan, et see on jätkuvalt üks minu peamisi prioriteete, sest teeksime suuri edusamme, kui Euroopa Arengufond eelarvesse hõlmatakse. Kui seda eelarvesse ei hõlmata, on meil ikka kehvad põhjendused sellele, et me ei lase parlamendil mängida rolli, mida see peaks, ning selle tõttu on arengu eest vastutav volinik mõnikord jõuetu. Oleks hulga lihtsam, kui saaksin prioriteete, programme ja projekte parlamendis arutada. Saaksin selle toetuse abil edasi liikuda. Kahjuks ei ole asi veel sealmaal. Loodan, et jõuame sinna.

Ma ei taha ka vahele jätta küsimusi, mis mulle õiged ei tundu. Tuletaksin teile meelde, et eelmisel aastal kulutasime ära komisjoni ja liikmesriikide panuse, teades, et igauks panustas 46 miljardit eurot. Ent oleme 1,7 miljardi euroga programmist ehk siis püstitatud eesmärgist maas. Ma ei ole sellega üldse rahul ja arvan, et peame selle eest tulevikus võitlema. Parlament peab seda sõnumit laialdaselt levitama ja rakendama survet. Vajame kogu oma olemasolevat poliitilist jõudu ainult selleks, et hoida liikmesriike oma 2005. aastal võetud kohustusi täitmas. See ei ole lihtne. Mäletan ikka veel võitlust ühe miljardi euro suuruse toiduabi rahastamisvahendi eest. See ei olnud lihtne, ent saavutasime head tingimused. Saime täiendava miljardi, ent see jaotati kolme, mitte kahe aasta peale. Õnneks liiguvad projektid edasi ja nende rakendamine edeneb positiivselt. Seega olen loomulikult täielikult selle poolt.

Me ei kavatse arenguabikomitee küsimusi uuesti avada. Arutelu all on mõningad täpsustused *à la marge*, näiteks rahulvalvemissioonid.

(FR) Seega ei ole meil kavas seda arutelu uuesti avada. Pealegi pean ütlema, et olen väga ettevaatlik. Ma ei poolda eriti selle arutelu taasavamist, sest kui seda teeme, näete osalemas isegi teatud liikmesriike, et hõlmata kõike ja kõiki selleks mõeldud eelarvesse.

Pea ütlema, härra Cook, et ma ei nõustu ütlushiga, et oleme oma ideaalid kaotanud. Ma ei arva nii. Arvan, et peate lihtsalt kuulma täiskogu hääli, et saada aru, et oleme ikka veel täielikult pühendunud arengumaade kaitsmisele. Ei ole õige öelda, et me ei anna lahendusse oma panust. Loomulikult ei saa eeldada, et suudame kõike lahendada, ent mul tuleb hirm peale mõeldes, kui vaene oleks maailm ilma Euroopa abita.

Nõustun täielikult, et sellest ei piisa, ent see moodustab 57% kogu maailmas antud abist. Kahjuks ei arva ma, et saame seda praegu arutada, ent teadmine, kas Euroopa abi meie liikmesriikidelt või komisjonilt ikka saavutab oma eesmärgid või on tõhus – kas see on hea töömeetod – on teine teema. Tahaksin, et antud arutelu naaseks küsimuse juurde, kas eelarvetoetused ja tingimused tuleb luua või mitte, sest olen viimaste koha pealt vägagi ebakindel nagu teiegi.

Nüüd peame ikkagi teadma, mida tahame. Kui tahame, et valitsus tõmbaks kodanikuühiskonna tähelepanu või saaks inimesed – mõningatel juhtudel ka parlamendi – osalema, peame leppima tingimuste kehtestamise nõudega. Seda seetõttu, et mõnikord ei piisa vaid valitsusele ütlemisest: „Loodame, et teete seda“, ei piisa kirglikest palvetest või lihtsalt sõbralikest soovist. Tingimusi ümbritsev probleem – mulle ei meeldi sõna tingimus ning eelistan rääkida kriteeriumitest – on ikka tähtis. Kui räägite näiteks profiilist, siis usun, et on ikka veel täiesti normaalne suuta ühte sellist moodustada. Seda profiili ei ole kasutatud, et koostada algatuse jaoks eelarve. Meie jaoks on ikka veel täiesti normaalne analüüsida iga riigi valitsemisprofiili, kui valmistume andma neile täiendavalt 25 või isegi 30% rahalistes stiimulites. Need arutelud on kõik veel avatud. Ma ei taha neid sulgeda, ent loodan, et saame seda mingil hetkel teha.

Ma jätan välja kõik, mis on seotud Hiinaga. Loomulikult arvan, et see on hea arutelu. Loomulikult arvan, et arengumaadel on õigus kuulutada soovitud koostöö jaoks välja pakkumine. Aafrika ei ole enam Euroopa ainuõiguslik territoorium ning see on väga hea. See on midagi, mida pean oluliseks.

On tõepoolest soovitatav kahelda Hiina ja Aafrika vahel loodud arengupoliitikates. Me ei saa neid selle tegemise eest kritiseerida, ent võime selle üle imestada. Olen näiteks mitu kuud saanud raporteid Hiina lepingute kohta Kongo Demokraatlikus Vabariigis. Ma ei ütle, et need on halvad lepingud. Ütlen lihtsalt, et terve hulk küsimusi vajab lahendusi. Tegeleme nendele reageerimisega praegu, eriti riigipoolse garantii küsimuses, sest see on eraettevõttega sõlmitud leping. Tegeleme ka laenude suhtarvuga, võrreldes kinkidega, faktiga, et need ei läinud pakkumisele, ning faktiga, et see on peaaegu sama suur summa kui riigi võlg Euroopa valuutafondile. Need on küsimused, millele tuleb leida lahendus, ent mitte sellist liiki suhtest lahtiütlemisega. Aafrika riikidel on õigus sõlmida koostöölepinguid ka Hiinaga. Selle punkti juurde ma tagasi ei tule.

Proua Morgantini, arvan, et tõite välja mõned küsimused, mis härra Hutchinson juba tõstatanud on. On selge, et tõeline probleem seisneb alati tagamises, et suhe meie ja arengumaade vahel on ehtne partnerlus. Arvan, et Lissaboni tippkohtumine oli märkimisväärne samm edasi, sest vähemalt septsitesime tekstides valmis uue võrdsete partnerite filosoofia alge seoses õiguste ja vastutusaladega.

Ent me ei ole sellega loomulikult veel lõpule jõudnud ja see on üks omandiõiguse ja võimalusel ka eelarvetoetusega seotud küsimusi. See on seotud kodanikuühiskonna poolse omandiõiguse ja parlamendi tasemel aruteluga. Usun, et teil on õigus ja et need on valdkonnad, milles peame tööd tegema.

Küsite veel ühe küsimuse, mis mulle tõeliselt muret valmistab ja mis minu arust on arutelu põhiteema. See oli „Kuidas saame saavutada parema kooskõlastatuse: inimeste vahel parema koostöö ja tööjaotuse, ülemaailmse arengupoliitika parema toetamise erinevate partnerite vahel; Maailmapanga, Maailma Kaubandusorganisatsiooni, Rahvusvahelise Valuutafondi, komisjoni ja kõigi suurte annetajate rolli?“

On tõsi, et praegu – nagu ühel teisel kohtumisel öeldi – on tegu lisamiste ja dubleerimistega. Leidub isegi konkurentsi ja see ei ole alati kasulik konkurents. Võin teile öelda, et viimase kahe aasta jooksul on toimunud suured edusammud, eriti Maailmapangaga. Võin teile öelda, et uue sõnumi, strateegia ja filosoofia nägemine, mida Maailmapangas tunnetan, teeb mind üsnagi optimistlikuks. Seega on ruumi teist liiki koostöö jaoks, koostöö jaoks erinevate partnerite vahel, ning arvan, et olete tõesti välja toonud põhipunkti, mida peame lähemalt uurima.

Hea valitsemistava on loomulikult oluline element. See on põhjus, miks sätestasime valitsuspaketi.

Proua Gomes tõstatas tähtsa teema rahanduskriisi mõjudest arengumaade majanduslikule ja sotsiaalsele olukorrale. Peaaegu kõik eksperdid on praegu üksmeelel, öeldes, et kasv väheneb vähemalt 2%, mis tähendab enam kui 50 miljonit vaesemat inimest. Peame sellest vägagi teadlikud olema.

Mis meisse puutub, siis olen väga rahul juba siis, kui liikmesriigid peavad kinni 2005. aastal tehtud lubadustest. Kinnitan teile, et peame koos kõvasti vaeva nägema, et liikmesriike seda tegema sundida.

Teiseks, olen koostamas teatist, lubatud aprillipaketti, mis läheb avalikust arenguabist kaugemale. See üritab mobiliseerida terve seeria komisjoni osaeelarveid arengupoliitikatele. Pean teile ütleva, et seal on mõned tõeliselt huvitavad leiud. Töötan ka koos Euroopa Investeerimispankaga selle paketiga, eriti tugiinfrastruktuuri osas, et püüda neid kiiresti arendada ja saavutada kiire mõju. Tulen sellega parlamenti aprillis. Tahan vaid öelda, et mul on vaja tegeleda veel ühe väga tähtsa küsimusega, milleks on kodanikuühiskondade ja riiklike parlamentide roll.

Lõpetangi sellega. Härra Hutchinson pakkus ükskord välja, et täiskogu liikmetega võiks viia läbi mõned eksperimendid, ja võib-olla ka liikmesriikide parlamentide liikmetega, et minna sinna, kus seda võimalik oleks teha, ning pidada arutelusid riiklike strateegiadokumentide üle. Mul on olnud võimalus seda teha kolmes erinevas riigis. See toimis hästi, ent on selge, et see toimis hästi, kuna nendes kolmes riigis oli meil nende valitsuste toetus, sest ilma toetuseta sellises asjas oleks see väga raske. Seega arvan, et teil on õigus: parlamentide tegevuse mobiliseerimine on kindlasti üks prioriteete. Igal juhul, uskuge mind, ma teen selle tagamiseks kõik, mis minu võimuses.

Maria Martens, raportöör. – (NL) Härra juhataja, mul ei olegi tegelikult enam palju lisada. See on esimene arutelu strateegia rakendamise üle. Oleme küll alustanud, ent oleme ikka veel päris alguses. On veel äärmiselt palju teha jäänud. Aafrika püsib vaeseima mandrina. Olete kõik välja toonud probleemkohad ja väljakutsed, mis on seotud kas rahu ja turvalisuse, majanduskasvu, suutlikkuse suurendamise või parlamentide ja kodanikuühiskonna rolliga. Volinik on teinud selle kohta vajalikke märkuseid.

Tahaksin teid tänada, kaasliikmed, volinik ja meie kolleegid üleaaafrikalisest parlamendist. Jätkame seda protsessi.

Juhataja. – Arutelu lõpetati.

Hääletus toimub teisipäeval, 24. märtsil 2009.

18. Aastatuhande arengueesmärkide kokkulepped (lühiettekanne)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on lühiettekanne kaheksast raportite seeriast, mistõttu palun kõigil liikmetele rangelt kinni pidada konkreetse toiminguga seotud ajast, ning palun ka komisjonil

hoida oma vastused teemakohased, muidu tekib meil probleeme päevakorrast kinnipidamisega. See aitab ka tõlke.

Järgmine päevakorrapunkt on härra Hutchinsoni raport (A6-0085/2009) arengukomisjoni nimel, aastatuhande arengueesmärkide kokkulepete kohta (2008/2128(INI)).

Alain Hutchinson, *raportöör*. – (FR) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, Euroopa Liit ja selle liikmesriigid on juba peaaegu kolm aastat tegelenud meie ja arengumaade vahelise koostöö tõhususe parandamisega. On tehtud mõningaid asju, ent vastupanu on tugev, eelkõige liikmesriikides, ning seetõttu tuleb teha veel suuri edusamme.

Miljonitele inimestele, kellest paljud on naised, on ligipääs tervishoiuteenustele ja põhiharidusele vaid unistuseks. Igapäevaselt ei käi koolis 72 miljonit last, kellest suurem osa on tüdrukud. Igal minuti järel sureb üks naine rasedusel või sünnitusel tekkivate komplikatsioonide tõttu ning iga kolme sekundi järel sureb üks laps haigusse, mida arst suudaks edukalt vältida.

Geograafilisest vaatenurgast jätkub Sahara-taguses Aafrikas, nagu me tegelikult just meenutasime, kõige katastroofilisem olukord, ning kui asjad lähevad nii, nagu praegu lähevad, on oht, et see kestab veel palju aastaid.

Selles kontekstis on tõsi, et eelarvetoetus, mis on siis abisaajate riikide eelarvesse otseselt hõlmatud finantsabi, võiks edukalt tekitada paremini prognoositava abi, mis on suunatud prioriteetsetele sektoritele ja seega tõhusam. Seetõttu ongi komisjon lagedale tulnud ideega sõlmida aastatuhande arengueesmärkide (MDG) kokkulepped ning kavatses need teatud riikidele välja pakkuda, et eraldada kuueks aastaks rahalisi vahendeid ja panna paika iga-aastane jälgimissüsteem, mis rõhutab tulemuste saavutamist tervishoiu ja hariduse alal.

Meie raport rõhutab sellise algatuse tähtsust, ent tõstatab ka rea küsimusi, mis vajavad selgeid vastuseid. Näiteks, milliste kriteeriumite täitmist nõuab komisjon arengumaadelt, et need saaksid püüelda sellist tüüpi kokkuleppe sõlmimise poole? Kui pikk on sellise projekti eluiga ja millised on tingimused, et seda teostada? Tahaksin rõhutada, et komisjon ei ole veel avaldanud ametlikku teatist teema kohta. Kui tahate rohkem teada, siis praegu ei ole muid sisedokumente, millele viidata, vaid ainult põhiteave arengukomisjoni veebilehel.

Kuigi komisjoni eelarvetoetusel on mitmeid positiivseid jooni, näiteks seotus tervishoiu ja hariduse alaste tulemuste saavutamise ja see, et seda planeeritakse üldiselt kolme aasta peale, peaksite teadma, et see on ideaalist kaugel. Tuletan teile näiteks meelde, et komisjon, nagu ka enamik teistest abiandjatest, annab eelarvetoetust vaid nendele riikidele, kus rakendatakse Rahvusvahelise Valuutafondi programmi. Situatsioon on eriti keeruline, kui teame, et sellised programmid võivad piirata valitsuse suutlikkust investeerida arengusse, ja kui seatakse liiga ambitsioonikad eesmärgid, eriti seoses inflatsiooni ja eelarve puudujäägiga.

Isegi siis, kui komisjon otsustab pikas perspektiivis eelarvetoetust anda, ei ole midagi, mis garanteeriks, et see abi ise ei saa selliste bürokraatlike toimingute objektiks, mis meile teadaolevalt viivad oluliste viivitusteni abi jagamisel.

Kokkuvõttes on eelarvetoetuses tõsiselt puudu läbipaistvusest ja kaasatud riikide ning nende rahvaste omavastutusest. Rahastamislepinguid avalikustatakse harva ning komisjon ei hõlma standardpraktikana kodanikuühiskonna organisatsioone ja parlamendiliikmeid oma dialoogidesse arengumaade valitsustega, nagu juba varem mainisime.

Sellest hoolimata tunnustatakse tänapäeval laialdaselt fakti, et tõhususe nimel ei pea areng olema ainult valitsuste, vaid ka arengumaade inimeste kättes.

Kokkuvõttes on aastatuhande arengueesmärkide kokkulepped võimalus meie abi tõhusust suurendada, juhul kui see väga selgelt defineeritakse, koos abikõlblikkuse, teostamise ja hindamise tingimustega. Seega rõhutab raport algatuse olulisust, nõudes ettevaatlikkust ja rõhutades vajadust, et komisjon oleks selgesõnalisem kavatsuste osas ja reageeriks raportis tõstatatud konkreetsetele küsimustele.

Ma ei taha lõpetada ilma hetkeks peatumata kontrollikoja hiljutisel eriaruandel „EÜ arenguabi tervishoiuteenustele Sahara-taguses Aafrikas“. Aruande kokkuvõtted on murettekitavad. Rahanduslikust küljest näeme, et riigiabi maksimine tervishoiusektorisse ei ole alates 2000. aastast suurenenud. Lisaks sellele tundub, et eelarvetoetust on Sahara-taguses Aafrikas tervishoiusektori jaoks väga vähe kasutatud. Seega mõistate, volinik, miks naaseme oma raportis idee juurde, et peame täiesti kindlalt rohkem tervishoiusektorile keskenduma, aga ka selle juurde, et miski ei garanteeri, et aastatuhande arengueesmärkide kokkulepped meil seda saavutada võimaldavad.

Louis Michel, komisjoni liige. – (FR) Härra juhataja, daamid ja härrad, tahan kõigepealt tänada arengukomisjoni ja selle raportööri härra Hutchinsoni selle raporti eest, mis pöörab tähelepanu mitmetele küsimustele ja muredele, mida me täielikult jagame.

Kui tahame saavutada 2015. aastaks aastatuhande arengueesmärke, siis on oluline, et oleks rohkem ja paremat arenguabi, samuti ka abi, mis on palju paremini prognoositav ja püsivam, nagu teie raport meile õigustatult meelde tuletab.

Need pingutused tehakse loomulikult mitmete vahendite kombinatsiooni kasutades. Ent minu vaatenurgast jääb eelarvetoetus riikides, mis seda lubavad, kas siis üldist või osalist, kõige paremini kohandatud ja sobivamaks vahendiks.

Eelarvetoetus on parim viis tugevdada riiklike süsteeme ja protsesse, suurendades riikide omavastutust, soodustades kooskõlastamist, vähendades tehingukulusid ja parandades sellega riiklike kulutuste haldamist ja kiirendades arengueesmärkide saavutamist.

Komisjon on juba märkimisväärselt suurendanud eelarvetoetuste kasutamist ja teeb seda ka järgmise kuue aasta jooksul kümnenda Euroopa Arengufondi raames. Selle eesmärk on muuta vahend tõhusamaks ja prognoositavamaks, nii et komisjon on liikmesriikide ja teiste huvigruppidega peetud nõupidamiste abil välja töötanud pikaajalise eelarvetoetuse vormi, mida nimetame aastatuhande arengueesmärkide kokkuleppeks ning mis on mõeldud riikidele, mis täidavad teatud kriteeriume: head tulemused minevikus, usaldusväärne riigi rahanduse haldamine, sobiv sektoripoliitika ja nii edasi. Aastatuhande arengueesmärkide kokkulepe on loomulik areng üldistest eelarvetoetustest, mitte ainult sellepärast, et see on paremini prognoositav, vaid eelkõige sellepärast, et see on keskendunud tulemustele ja võib saada vastuse, mida kohaldatakse vastavalt tulemuslikkusele. Need on partnerriigid, mille eesmärk on suunata oma poliitikat ja kulud aastatuhande arengueesmärkidele.

Aastatuhande arengueesmärkide kokkulepe pakub järgmisi põhielemente: kuueaastane kohustus, st kuus tervet aastat erinevalt tavapärasest kolmest aastast üldiste eelarvetoetuste puhul; garanteeritud ja fikseeritud makse suuruses vähemalt 70% kõigist kohustustest, tingimusel, et ei rikuta tingimusi, mille kohaselt maksed tasumisele kuuluvad, ega koostöö põhilisi ja olulisi elemente; muutuvkomponent kuni 60%, mille eesmärk on premeerida tulemuslikkust, et saavutada aastatuhande arengueesmärke ja mis on seotud tulemuslikkuse näitajatega, peamiselt tervishoiu ja hariduse alal ning ka edusammudega riigi rahanduse haldamises.

Riigid on abikõlblikud siis, kui eelarvetoetusi on praktikas juba rahuldaval moel osana üheksandast Euroopa Arengufondist kasutatud, ning ka siis, kui näitavad üles suurt pühendumust, et tagada aastatuhande arengueesmärkide jälgimine ja saavutamine. Selle eesmärk on parandada riikide eelarveressursside haldust, kus doonoritel on oma koordineerimine.

Pärast kümne riigi hindamist sõlmis komisjon neist seitsmega aastatuhande arengueesmärkide kokkulepped: Burkina Faso, Ghana, Mali, Mozambique, Rwanda, Uganda, Tansaania ja Sambia. Neid programme tutvustati liikmesriikidele, kes määrasid neile auhinna, eelmise aasta detsembris. Kolm kokkulepet on juba sõlmitud: Sambia ja Rwandaga, – mille ma isiklikult allkirjastasin – ja ka Maliga. Teised viiakse lõpule järgmise paari nädala jooksul. Kokku maksavad need seitse programmi umbes 1,8 miljardit eurot. Teiste sõnadega: umbes 50% kogu üldisest eelarvetoetusest ja umbes 14% kümnenda Euroopa Arengufondi poolt riiklike näidisprogrammide jaoks mõeldud finantsidest.

On arusaadav – tegelikult teie raport soodustab seda – et üritame seda meedet laiendada ka teistele riikidele, kaasa arvatud mitte-AKV riikidele, vastavalt esimestest riikidest saadud kogemustele. Loomulikult tuleb leida muud lähenemisviisid riikidele, mis ei ole veel eelarvetoetuseks abikõlblikud, ent aastatuhande arengueesmärkide kokkulepe annab tähtsa panuse abi tõhususe suurendamisse ja aastatuhande arengueesmärkide saavutamise protsessi kiirendamisse.

Juhataja. – Küsimuse arutelu lõpetati.

Hääletus toimub teisipäeval, 24. märtsil 2009.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Toomas Savi (ALDE), kirjalikult. – Aastatuhande arengueesmärkide kokkulepe tähendab olulist sammu selgema teekaardi ja eesmärkide saavutamise suunas. Loomulikult on tähtis, nagu raportöör välja tõi, et komisjoni liigsed haldustoimingud nende kokkulepete potentsiaali ei vähendaks.

Euroopa arenguabi tingimuslik iseloom võiks prevaleerida vaid siis, kui Euroopa Liit toimiks monopolina, olles ainus arenguabi pakkuja. Hetkel on meie pingutused näiteks Aafrikas üsnagi asjatud, sest Hiina Rahvavabariik kasutab poliitilist dumpingut, pakkudes abi, ent ei nõua üleminekut demokraatialle ja õigusriiki ning inimõigustest kinnipidamist.

Mõned Aafrika riikide valitsused võivad komisjoni bürokraatiat takistada, eirates meie arenguabi pakkumist, mis on äärmiselt ohtlik, kuna sellega kaotame oma võimaluse neid riike õigesse suunda juhtida.

Tahaksin paluda, et komisjon selle küsimusega tegeleks, lihtsustades toiminguid ja säilitades samal ajal piisava kontrolli pakutavate ressursside jaotamise üle.

19. Alltöövõtjate sotsiaalne vastutus tootmisahelas (lühiettekanne)

Juhataja. – Järgmine punkt on härra Lehtineni raport (A6-0065/2009) tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni nimel, alltöövõtjate sotsiaalse vastutuse kohta tootmisahelas (2008/2249(INI)).

Lasse Lehtinen, raportöör. – (FI) Härra juhataja, volinik, alltöövõtjate ahelad on ettevõtluses tavalised. Need aitavad tööd tõhusalt ja paindlikult korraldada. Need on olulised, et siseturg korralikult toimiks ning moodustavad vajaliku majandus- ja logistilise võrgustiku.

Turgude elujõu ja tarbijakaitse nimel on aga tähtis kasutada õigusakte, et määrata töö- ja alltöövõtjate peamised vastutusahelad. Selles raportis nõutakse komisjonilt selget õigusakti, mis tutvustab töövõtja vastutust Euroopa tasandil, pidades samal ajal kinni ka liikmesriikides kehtivatest erinevatest õigussüsteemidest ning subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtetest.

Kaheksa liikmesriiki on juba taolised seadused kehtestanud, ent peame samuti suutma reguleerida suhteid alltöövõtjate ahelate vahel ühenduse tasandil. Ühised Euroopa probleemid tuleb lahendada ühiste eeskirjade abil. Vastasel juhul võivad need riigid, mis seda ärivaldkonda reguleerinud ei ole, konkurentsi teiste kulul moonutada.

Seega ei ole see ainult töötajate, vaid ka eeskirjadest kinni pidavate ettevõtete konkurentsivõime kaitsmise küsimus. Ühesõnaga tähendab see varimajanduse vältimist. Seni, kuni alltöövõtjate ahelad on salajane moodus palkade allhoidmiseks ja maksude ja sotsiaalmaksude tasumise vältimiseks, peavad seda koormat kandma maksumaksjad ja konkureerivad ettevõtted, kellest enamik on väike- ja keskmise suurusega ettevõtted. Ka alltöövõtjad, mis on sageli väikesed firmad, vajavad selgeid eeskirju, kui need töötavad väga suurte töövõtjate heaks.

Oleme juba näinud, kuidas riigispetsiifilised süsteemid samuti ennetavate jõududena toimivad. Tööandjate poolt kohustuste hülgamise lävi on kõrgem siis, kui inimesed teavad, et saavad kriminaalse tegevuse eest karistada.

Minimaalsetest töötingimustest ja selgetest eeskirjadest kinnipidamine on kõigi eurooplaste huvides. Sel juhul saab tööjõud vabalt ühest riigist teise liikuda, ettevõtted võivad lepinguid usaldada ning tarbijad võivad olla kindlad, et toote või teenuse hind on õige ja läbipaistvalt määratletud. Ei ole kokkusattumus, et raport kõneleb konkreetselt ettevõtete sotsiaalsest vastutusest.

Louis Michel, komisjoni liige. – (FR) Härra juhataja, daamid ja härrad, komisjon tervitab seda raportit väga.

Ükskõik, kui tähtis alltöövõtmine tootlikkuse ja konkurentsivõime suurendamises on, tunnustame täielikult vajadust tõhusate meetmete järele, mis tagaks, et see ei stimuleeri ega soodusta töötingimustele mittevastamist, eriti pikkade alltöövõtjate ahelate korral. Vaja on piisavaid, tõhusaid ja hirmutavaid trahve, et tagada alltöövõtjate täielikku õiguslikke ja lepingust tulenevate kohustuste täitmist, eriti seoses töötajate õigustega. Suurem läbipaistvus alltöövõtmise protsessis viib parema üldise töötajate õiguste kaitseni, mis on ja jääb komisjonile väga hingelähedaseks teemaks.

Kuigi võin heaks kiita teie üldise põhimõtte, mille kohaselt Euroopa probleemid vajavad Euroopa lahendust, oleksin ettevaatlikum seoses raporti lõikes 14 sätestatud kokkuvõttega, mis ütleb, et probleemi saab lahendada vaid selge õigusakti kehtestamisega, mis kehtestab solidaarvastutuse Euroopa tasandil.

Raport näib liikuvat selles suunas ka lõikes 15, kus nõuab mõju hindamist sellise ühenduse vahendi lisaväärtuse ja rakendatavuse osas. Mis puutub komisjonile esitatud nõudmisse tagada töötajate lähetust käsitleva direktiivi tõhus järgimine, mida mainitakse lõikes 25, siis tahaksin välja tuua, et lõime hiljuti kõrgetasemelise töötajate lähetust käsitleva töörihma. See töörihm koosneb liikmesriikide ja sotsiaalpartnerite esindajatest ja eesmärgiks

on parandada direktiivi praktilist rakendamist ning eriti halduskoostööd liikmesriikide vahel. Esimene kohtumine toimub 25. märtsil.

Sellega seoses tahaksin mainida uuringut „Vastutus Euroopa ehitussektori alltöövõtuprotsessides“, mille Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Fond 2008. aastal avaldas, tuues välja peamised erinevused riiklike ühivastutuse süsteemide vahel ning ka nende tõhususe. See uuring rõhutas ka fakti, et ei paista olevat universaalset lahendust, ning soovitas edasisi arutelusid ja uurimusi, eriti piiriüleste teemadega seoses.

Probleem, mida üritame lahendada, on sotsiaalset laadi, ent välja pakutud lahendusel on kahtlemata tagajärjed, mis ulatuvad sotsiaalvaldkonnast kaugemale. Seega peame selle majanduslikke ja õiguslikke tagajärgi detailsemalt uurima.

Nõustun täielikult, et probleem väärib põhjalikumalt uurimist ning enne õigusakti projekti esitamist peame hoolikalt uurima erinevaid mitteregulatiivseid meetodeid, et tegeleda mõnede raportis tõstatatud küsimustega ehk teiste sõnadega: parem koostöö ja koordineeritus riiklike ametivõimude, inspekteerimisasutuste ja muude riiklike täitevasutuste vahel; teadlikkus headest tavadest ettevõtetes; praegused suunised ja standardid; sotsiaalse vastutuse alased algatused ning rahvusvahelised ettevõtte kokkulepped, millesse on juba sisse ehitatud uuenduslikud sätted, mis on seotud riskianalüüsi toimingute ja alltöövõtjate kontrolliga.

Juhataja. – Küsimuse arutelu lõpetati.

Hääletus toimub neljapäeval, 26. märtsil 2009.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Proinsias De Rossa (PSE), kirjalikult. – Alltöövõtmise kasv Euroopas on mõjutanud oluliselt töösuhteid. Alltöödena ei hangita ainult tööjõudu. Seonduvad õigus- ja finantsalased kohustused, näiteks palkade ja töötingimuste standardite jälgimine ning maksude ja sotsiaalmaksete tasumine kantakse seega välja alltöövõtjatele ja tööhõiveagentuuridele. Murettekitavalt võidakse alltöövõttu järjest rohkem kasutada moodusena, et vähendada otsesest sotsiaalset vastutust.

Seega on solidaarvastutuse idee väga tähtis, et tagamaks, et ettevõtted vastutavad oma alltöövõtjate tegevuste eest. Loomulikult muutub õiguslike kohustuste kehtestamine omavahel ühendatud ettevõtete pikas ja keerukas ahelas keerulisemaks. See on nõnda eriti piiriülel, kus erinevates liikmesriikides saab luua erinevaid alltöövõtjate tasemeid ja kehtestada neile erinevaid reegleid. Hetkel on ainult kaheksal liikmesriigil riiklikud seadused, mis katavad alltöövõtjate vastutuse.

Toetan tugevalt Euroopa Ametiühingute Konföderatsiooni poolt toetatavat raportit, mis nõuab komisjonilt selge ühenduse õigusakti loomist, mis kehtestaks Euroopa tasandil solidaarvastutuse ja nõuaks ka komisjonilt ahelate vastutuse alase akti teostatavuse hindamise läbiviimist, et suurendada läbipaistvust alltöövõtuprotsessis.

20. ELi ja India vabakaubandusleping (lühiettekanne)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on härra Karimi raport (A6-01 31/2009) rahvusvahelise kaubanduse komisjoni nimel, ELi ja India vahelise vabakaubanduslepingu kohta (2008/21 35(INI)).

Syed Kamall (PPE-DE), aseraportöör. – Härra juhataja, kulutan parlamendis palju aega sellele, et ütlen inimestele, et ma pole härra Karim, vaid hoopis härra Kamall. Inimestes võib tekitada segadust, et härra Kamall Karimi raportist kõneleb. Räägin tema nimel, kuna ettenägematute asjaolude tõttu ei saa ta täna siin viibida ning vabandab selle eest.

Tema raport katab tõhusalt kaubavahetuse, teenuste investeeeringute ja intellektuaalse vara ning arenguga seotud küsimused. Fraktsioonide PPE-DE, ALDE ja UEN ühine alternatiivne resolutsioon on nüüd esitatud, kuna tunni, et komisjoni algne otsus oli üsnagi mitteesindusliku hääletuse lõpptulemus, mis jättis raportis mitmed protektsionistlikud punktid puutumata. Alternatiivne lahendus toob paremini välja selle, kui tähtis kaubanduspartner India Euroopa Liidule on, ning ka kasu, mida kaubanduse liberaliseerimine mõlemale riigile tuua võib.

Euroopa ja India alustasid 2007. aasta juunis läbirääkimisi selle üle, mida nimetatakse vabakaubanduslepinguks, ent mida paljud nimetaksid korrektsemalt eeliskaubanduslepinguks. Raport nõuab põhjaliku, ambitsioonika ja tasakaalustatud vabakaubanduslepingu sõlmimist Euroopa Liidu ja India vahel, mis peaks parandama turu ligipääsu kaupadele ja teenustele, kattes paljud kaubandusalad ja hõlmates sätteid

regulatiivse läbipaistvuse kohta valdkondades, mis on olulised ühiskaubanduse investeringuteks, ning ka sellised asjad nagu sanitaar- ja fütosanitaarstandardid, intellektuaalse vara kaitse, kaubanduse soodustamine ja toll.

Raporti põhipunktidest selgub, et kui vaadata kaubavahetust, on India keskmised kohaldatavad tariifid langenud tasemetele, mis on nüüd võrreldavad teiste Aasia riikidega, nimelt India keskmine kohaldatav tariif on nüüd 14,5%, võrreldes Euroopa Liidu keskmise 4,1%-ga. Samuti märgib see ära India mure REACHi tagajärgede pärast, kulukad Euroopa Liitu puuviljade eksportimise sertifikaadid ja EC-märgi saamise nõuetele vastavuse menetlused, ning rõhutab, et need küsimused tuleb lahendada eeliskaubanduslepingus.

Raportis mainitakse ka, et teenuste vabastamine ei tohi mingil moel piirata teenuste, ka avalike teenuste, reguleerimise õigust. Ent tuleks samuti tunnistada, et üsna sageli ei suuda riik pakkuda nii-öelda avalikke teenuseid ja peame tunnistama, et valitsusvälised osalejad – erasektor – mängivad rolli vaestele vajalike teenuste pakkumisel, eriti kui riik ei suuda seda ise teha, sageli sissetuleku nappuse tõttu.

Teenuste vahetus Euroopa Liidu ja India vahel on üsnagi tasakaalust väljas: Euroopa Liit ekspordib 1,5% oma teenustest Indiasse, India aga ekspordib 9,2% oma teenustest Euroopa Liitu. Raport julgustab ka Indiat sobivat andmekaitse seadust välja töötama, et tagada meie teenuste vahetuse kindlus selles, et India ettevõtted suudavad hallata suuri andmekogusid, kuna andmekaitse on muret tekitanud.

Raportis tõdetakse ka, et investeerimisalased peatükid on sageli seotud kapitali liikumise vabastamise kohustusega ja kapitali kontrollist loobumisega. Nii et palume komisjonil hoiduda selliste punktide hõlmamisest, arvestades kapitali kontrolli tähtsust, eriti vaesemate riikide jaoks, et leevendada finantskriisi mõju.

Raport tervitab ka India tugeva intellektuaalse vara kaitse kohustust ja intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepingu (TRIPS) paindlikkuse kasutamist, et täita teatud rahvatervisealaseid. Taas peame kõik olema teadlikud sellest, et liiga paljud rahvatervisealased kohustused võivad sageli takistada vaesemate riikide kodanike ligipääsu ravimitele, kuna ravimifirmadel ei ole ajendit, et arendada nende riikide ravimeid.

Kokkuvõtteks tunnistatakse raportis, et põhjalik arengualane peatükk on tähtis osa igast kaubanduslepingust ja me peaksime tagama kaubandus- ja välismaised otseinvesteeringud. Selles tunnistatakse ka muret, eriti just täiskogus, selliste küsimuste pärast nagu keskkonnastandardid ja põhilised töö-, töötervishoiu- ja tööohutuse seadused. Peame samuti tunnistama, et otsides mingisugust tasakaalu kaubandusküsimuste ja keskkonkakaitse, ILO-standardite jms vahel, võib pendel sageli liiga palju ühele poole kõikuda ja tulemuseks on see, et need saavad kaubanduse üle üliluslikuks ja saavad vaesed riigid veelgi suuremasse vaesusesse, sest teeme nende riikide ettevõtjatele suutlikkuse arendamise raskeks.

Louis Michel, komisjoni liige. – (FR) Härra juhataja, tahaksin tänada Euroopa Parlamenti suure huvi eest, mida on ilmutatud meie vabakaubanduslepingu läbirääkimiste vastu Euroopa Liidu ja India vahel.

Eriti tänulik olen härra Kamallile ja rahvusvahelise kaubanduse komisjonile suurepärase töö eest, mida nad koos välisasjade komisjoni ja arengukomisjoniga teinud on, koostades raporti Euroopa Liidu ja India vahelise vabakaubanduslepingu kohta. Kõnelused parlamendiga on olnud väga põhjalikud ning resolutsiooni ettepanek katab peaaegu kõik võimalikud aspektid läbirääkimistes Euroopa Liidu ja India vahelise vabakaubanduslepingu üle. Väljendatud arvamused on kasulik vahend, mis aitab kaasa läbirääkimistele vabakaubanduslepingute üle.

Kui räägime Euroopa Liidu ja India vabakaubanduslepingust, siis on oluline arvesse võtta meie ja India vaheliste strateegiliste suhete üldist konteksti ja keerukust, kaasa arvatud 1994. aasta koostöölepingut ja ühist tegevuskava, et mainida vaid kahte põhilist algatust ja dialoogi, mille Indiaga loonud oleme.

Oleme veendunud, et on väga oluline teha Indiaga koostööd, et viia edukalt lõpule läbirääkimised ambitsioonika vabakaubanduslepingu kohta, mis võimaldab mõlemal poolel – nii Euroopa Liidul kui Indial – võitjateks tulla.

Mida ambitsioonikam on vabakaubandusleping, seda suuremat majanduslikku kasu see mõlemale poolele, Euroopa Liidule ja Indiale, toob. See on üks peamisi läbirääkimiste tulemusi, mis selgusid sõltumatu konsultandi läbi viidud uuringust, paralleelselt mõjude ja jätkusuutliku arengu kohta.

Mõjude ja jätkusuutliku arengu hindamise eesmärk oli analüüsida tulevase vabakaubanduslepingu majanduslikku, sotsiaalset ja keskkondlikku mõju ja leida vajalikud toetusmeetmed.

Mõjude ja jätkusuutliku arengu hindamine on praegu lõppfaasis ja peaks olema kättesaadav aprillist ehk täpselt õigel ajal, et toetada käimasolevaid läbirääkimisi.

Lubage mul anda teile lühike ülevaade läbirääkimiste edusammudest. Alates 2007. aasta juunist, on peetud kuus läbirääkimiste istungit, millest viimane toimus 17.-19. märtsil New Delhis. Tahame sel aastal, ideaalis pärast Indias toimuvaid valimisi aprillis ja enne Euroopa Liidu ja India tippkohtumist novembris, kutsuda kokku kaks lisaistungit.

Mis puutub nende läbirääkimiste sisusse, siis on tehtud edusamme kõigis vabakaubanduslepinguga seotud teemades, ent teha on veel palju tööd.

Konkreetsemalt oleme vahetanud ettepanekuid tariifide kohta, pidanud edukaid arutelusid mitmete põhiliste teenindussektorite alal ning teinud edusamme, aruteludes peaaegu kõiki lepingu valdkondi puudutavaid tekste. Ent oleme siiski veel lepingust kaugel.

Enne lõpetamist tahaksin veelkord väljendada komisjoni tänu parlamendile ja raportöörile. Komisjon ootab innukalt teisi võimalusi, et teha parlamendiga tõhusat koostööd.

Juhataja. – Küsimuse arutelu lõpetati.

Hääletus toimub neljapäeval, 26. märtsil 2009.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Kader Arif (PSE), kirjalikult. – (FR) Neljapäeval väljendas meie parlament oma arvamust tulevase vabakaubanduslepingu kohta Euroopa Liidu ja India vahel. Tänu sotsialistide tööle toob komisjonis vastu võetud tekst välja viletsad majanduslikud ja sotsiaalsed tingimused Indias, riigis, kus 80% rahvast elab vähem kui 2 USA dollariga päevas. Et reaalsusega silmitsi seista, esitas Euroopa Parlamendi sotsialistide fraktsioon mitmed muudatusettepanekud, märkides ära, et Euroopa Liidu kaubandussuhete tugevdamine Indiaga peaks hõlmama ka ranget raamistikku, et vältida avalike teenuste vabastamist, tagada ligipääs avalikule tervishoiule ja vajalikele ravimitele ning kaitsta kõige haavatavamate inimeste ja sektorite huve. Ei ole üllatus, et parempoolsed on parlamendis moodustanud liidu, et pakkuda parlamendi istungil välja palju liberaalsem tekst, mis nõuab eriti just panganduse, kindlustuse, postiteenuste ja avalike hangete liberaliseerimist. Kolmapäevasel hääletusel kaitsen sotsialistide nägemust õiglasest ja erapooletust kaubandusest ja olen vastu parempoolsete üritusele minna tagasi nende põhimõtete juurde.

Rovana Plumb (PSE), kirjalikult. – (RO) Euroopa Liidu kaubavahetuse väärtus Indiaga on aastatel 2000-2007 rohkem kui kahekordistunud. Eksport tõusis 13,7 miljardilt eurolt 29,5 miljardi euroni, import aga 12,8 miljardilt 26,3 miljardi euroni. 2007. aastal moodustas India 2,4% Euroopa Liidu ekspordist ja 1,8% impordist ning oli Euroopa Liidu üheksas tähtsaim kaubanduspartner.

Tervitan seda raportit, kuna see nõuab põhjaliku, ambitsioonika ja tasakaalus vabakaubanduslepingu sõlmimist Euroopa Liidu ja India vahel, mis parandab kaupade ja teenuste turulepääsu, kattes praktiliselt kogu kaubanduse ja sisaldades sätteid regulatiivse läbipaistvuse kohta ühiskaubanduse ja investeringutega seotud valdkondades ning ka vastavusstandardid ja hindamised, sanitaar- ja fütosanitaarkaitse, intellektuaalomandiõigused, kaasa arvatud rakendamine, kaubanduse soodustamine ja toll, avalikud hanked ning kaubandus ja konkurents, samuti ka kaubanduse ja arengu ning inimõiguste punkt kui vabakaubanduslepingu oluline element.

Tahan rõhutada, et vabakaubandusleping peab aitama:

saavutada suurenev kahepoolne kasu järjest kasvavale kodanike arvule;

– saavutada aastatuhande arengueesmärgid, kaasa arvatud need, mis on mõeldud, et vältida keskkonna olukorra halvenemist ja jälgida sotsiaalseid standardeid.

Bogusław Rogalski (UEN), kirjalikult. – (PL) India on kontrastide riik. Selle ülemaailmset kuvandit on mõjutanud ülerahvastatus, vaesus (80% India rahvastikust elab vähem kui 2 USA dollariga päevas) ja haigused. Hiljuti aitasid edusammud majanduse valdkonnas muuta India juhtivaks majanduseks terves maailmas. Ent India panus edusammudesse meditsiinis, tehnoloogias ja kosmoseuuringutes on kontrast toidu ja puhta vee puudusele, mis riiki mõjutab.

Euroopa Liit on India suurim välisinvestor ja kaubanduspartner. 2007. aastal moodustasid Euroopa Liidu investeringud 65% kõigist investeringutest Indiasse. India investeringud Euroopa Liitu on viimaste aastate

jooksul samuti mitmekordseks kasvanud. Euroopa Liit peaks keskenduma mitmepoolse kaubandussüsteemi tagamisele, mis põhineb Maailma Kaubandusorganisatsiooni sätestatud kindlatel põhimõtetel ja pakub parimaid võimalusi õiglaseks ja ausaks rahvusvaheliseks kaubanduseks.

Ent peame rõhutama fakti, et ülemaailmsete nälgjaga seotud näitajate alusel peab India võitlema suure nälgjaprobleemiga: India on 66. kohal 88 riigi hulgast. India, mis on ülemaailmne tuumajõud, ei ole allkirjastanud ka tuumarelva leviku tõkestamise lepingut. Teine murettekitav küsimus on lapstööjõu probleem: lapsed töötavad üldiselt ohtlikes ja ebatervislikes tingimustes.

Inimõigusi ja demokraatiat puudutavad punktid peaksid moodustama peamise osa igast Indiaga sõlmitud vabakaubanduslepingust. Peame samuti tagama, et peetakse kinni sotsiaalsetest ja keskkonnaalastest lepetest ja standarditest.

21. Toiduainete hinnad Euroopas (lühiettekanne)

Juhataja – Järgmine päevakorrapunkt on proua Batzeli raport (A6-0094/2009) põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni nimel, toiduainete hindade kohta Euroopas (2008/2175(INI)).

Katerina Batzeli, raportöör. – (EL) Härra juhataja, tahaksin alustada, tänades põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni raportööre ja nelja ühiselt kompetentset komisjoni Euroopa Komisjonis, kellega koos põhjalikku koostööd tegime, et koostada käesolev raport.

Komisjon, tahaksin alustada väga lihtsa küsimusega: kui tarbijad lähevad kaubanduskeskusesse piima või jogurtit ostma, miks nad seda ostavad? Piima ja jogurti või pudeli ja tpsi pärast? Küsin seda sellepärast, et tarbijatele on osavalt edastatud tunded ja suhtumine, et nad ostavad toidukaupa, mille puhul seda töötlev, turustav ja transportiv tööstus on nüüd tähtsam kui põllumajandustoodete ehk tooraine ise. Umbes 15 aastat tagasi moodustasid põllumajandustooted umbes 50% toote lõppväärtusest, praegu vaid kuni 20%.

Nii põllumaa kui karjaga tegelevad talunikud on nüüd tarbijatele anonüümsed. Nende kauplemisvõime jääb maha rollist, mis neil olema peaks, nii lõpphinna kui ka lõpptootete kvaliteedi- ja tootelementide säilitamise tõttu.

Me ei ürita tõmmata eraldusjooni, kategoriseerida tarneahela tootmissektoreid, talunikke, tootjaid, hulgemüüjaid ja jaemüüjaid heaks, halvaks ja koledaks, kuna ma ei usu, et elame nn metsiku lääne ühiskonnas ja majandustingimustes, vaid usun, et elame majandustingimustes, mis põhinevad Euroopa Liidu siseturu eeskirjadel, turul, mis pakub võimalusi kasvuks ja konkurentsivõimeks, juhul kui see toimib läbipaistvalt, ent mis jätab kõrvale või eemaldab tootjad ja majandustegevused, juhul kui sinna tungivad ebaõiglased ja kahtlased funktsioonid.

Seega on küsimusel, millega täna siin ja ka tulevikus tegelema peame, kaks aspekti:

esiteks tarbijate ja tootjate lähendamine toidusektori kvaliteedipoliitika kaudu, tugevdades ja moodustades ühiselt viise, et anda tarbijatele parem otsene ligipääs viljakatele põllumaadele ja põllumajandustootjatele;

teiseks tootjate ja tarbijate sissetuleku kaitsmine – ja ma ei mõtle määratlemist – läbipaistva hinnapoliitika kaudu, mis hõlmab kohustuslikke korraldusi, et reguleerida ja jälgida vahepealseid tootmissektoreid terves tarneahelas.

Loomulikult mõtleme siin peamiselt väikese ja keskmise suurusega kohaliku ja riikliku taseme ettevõteteid ning ka suuri Euroopas põhinevaid ema- ja tütarettevõtteid ja töötajaid, kes peavad tegutsema läbipaistva siseturu, mitte majanduslike kõrvalharude tingimustes, nii nagu kartellid ja oligopolid.

Seega praegu, tingimustes, kus (muuhulgas):

- tegelikud tootmishinnad langevad ohtlikult;

- tarbijahinnad on umbes viis kuni kümme korda kõrgemad taluhindadest ja hoolimata inflatsiooni langemisest jäävad tarbijahinnad väga kõrgeks;

- kontsentratsiooni tase jaemüügis ja muudes tööstusettevõtetes on viimase viie aastaga neljakordistunud ning kontsentratsioon tõuseb majanduskriisi ja väikese ning keskmise suurusega ja kohalike ettevõtete pankrottide tõttu, mis on olukord, mis teeb läbirääkimised tootjate, ettevõtete ja tarbijate vahel veelgi keerulisemaks;

- tarneahela häired ja tavad seavad ilmselgelt tervisliku konkurentsi tingimused ohu;

on väga oluline, et toidusektoris oleks olemas koordineeritud Euroopa kava ja integreeritud sekkumised: talust toidulauale. Ei oleks liialdus, kui komisjoni järgmine sekkumine pärast rahandussüsteemi reguleerimist ja ülevaatamist oleks toidusektoris, mis lisaks sellele on otseselt seotud ka sektori spekulatiivsete arengutega.

Inimestele on jäänud mulje, et koduperenaise ostukorvi ei reguleeri riigi ja Euroopa Liidu sissetulekupoliitika, vaid hoopis tarneahelad, tootmistööstus ja jaekaubandus.

Seega usun, et hääletades komisjoni raporti üle põllumajanduse kohta ja oodates Euroopa Liidu lõplikke ettepanekuid, tegeleme toiduturu toimimise igaveste probleemidega, mis peavad omakorda Euroopa kodanike ja talunike ning arengumaade kasuks erapooletult toimima ja andma turuseadustes ja institutsioonides turvatunde.

Louis Michel, komisjoni liige. – (FR) Esmalt tahaksin tänada proua Batzeli ja põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni liikmeid, kes selle raporti koostasid. Arutame seda suurte raskuste ajal ja tähtsal ajal Euroopa Liidu toiduainete tarneahela jaoks.

Nagu te kõik teate, on majanduslangus viinud enamiku Euroopa Liidu majandussektorite järsu tegevuse aeglustumiseni. Põllumajandussektor on näinud tõelist langust turuhindades, mis on see, mis seab talude tulud tõsise küsimärgi alla. Olukord on eriti tõsine kõrge lisandväärtusega sektorites, näiteks liha- ja piimatoodete puhul.

Selles kontekstis on oluline, et toiduainete tarneahel toimiks edukalt, juhul kui soovime leevendada kriisi mõjusid talude sissetulekutele ja tagada, et tarbijad saavad toiduaineid soodsamate hindadega. Seega jääb toiduainete tarneahela ja hindade küsimus komisjoni probleemides esiplaanile.

Lisaks sellele, struktuuriliste tegurite analüüs paneb meid kartma keskpikas ja pikas perspektiivis veelgi suuremat põllumajanduslike toorainete hindade tõusu. Parandades toiduainete tarneahela toimimist, peaks tulevikus olema võimalik vältida nii suuri toiduainete hinnatõusu ja piirata tarbijahindade ebastabiilsust. Jagan enamikku raportis tõstatatud küsimusi seoses vajadusega parandada toiduainete tarneahela üldist toimivust. Eriti on vajadus suurema läbipaistvuse järele kogu ahelas, et pakkuda tarbijatele paremat teavet ja täiendada moodust, kuidas lisandväärtust ahelas jaotatakse.

Eelmisest aastast alates on komisjon juurutanud mitmeid algatusi, mille eesmärk on parandada toiduainete tarneahela toimivust. Selle tulemusel on põllumajandus- ja toiduainetööstuse konkurentsivõimega tegelev kõrgetasemeline töörühm koostanud juba strateegiliste soovitusete kogumiku. Lisaks sellele esitleti eelmisel aastal rohelist raamatut põllumajandustoodete kvaliteedi kohta.

Detsembris vastu võetud teatise toiduainete hindade kohta pakkus komisjon tegevuskava vormis välja ka mitmeid lahendusi, et parandada toiduainete tarneahela toimivust Euroopas. Selle tegevuskava rakendamisel on kindlasti tarvis edusamme teha. Eriti peame edusamme tegema toiduainete ja tarneahela jaoks püsiva Euroopa vaatluskeskuse kasutuselevõtu suunas. Pakkudes usaldusväärset teavet hindade kohta ühest ahela otsast teise, saame aidata võidelda läbipaistmatuse puudumisega, parandades samal ajal oma arusaama sellest, kuidas ahel toimib.

Samuti peame tegema edusamme analüüsis, kuidas lisandväärtust ahelas jaotatakse. Pean seda teemat eriti oluliseks. Nagu tunnistati toiduhindade alases teatises, avaldavad mittevastavused põllumajandustootjate ja ülejäänud ahela läbiraäkimisvõime vahel tõsist mõju tootjate marginaalidele põllumajandussektoris. Ei ole vaja öeldagi, et püüid tuua selgust ja arusaamist küsimusse, kuidas lisandväärtust jaotatakse, oleks esimene samm läbiraäkimisvõime tasakaalu taastamise suunas kogu ahelas. Selles suhtes tuleks rõhutada, et Euroopa Liidu toiduainete tarneahela konkurentsivõimet ei saa luua mõnede selle koostisosade kahjuks. Põllumajandus- ja toiduainesektori toiduainete tootjatel ja jaemüüjatel peab olema võimalik ka edaspidi loota jätkusuutlikule ja konkurentsivõimelisele põllumajandustootmise platvormile Euroopa Liidus.

Olen veendunud, et kui see täielikult ellu viiakse, siis võimaldab komisjoni pakutav tegevuskava vastata enamikule proua Batzeli raportis tõstatatud küsimustele ja muredele.

Juhataja. – Küsimuse arutelu lõpetati.

Hääletus toimub neljapäeval, 26. märtsil 2009.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Roselyne LeFrançois (PSE), kirjalikult. – (FR) Raport, mille kohta neljapäeval otsusele peame jõudma, üritab praktiliselt reageerida miljonite inimeste raskustele, kes kõrgenenud toiduhindade tõttu kannatavad.

Euroopa vähenenud ostujõu kontekstis oli tähtis, et parlament jõuaks otsusele probleemi osas, millele lahendused on aga juba teada. Tegelikult võivad erinevused hindades toiduainete tarneahela alguses ja lõpus olla koguni üks viiele ja isegi kui liberaalid keelduvad seda tunnustamast, vajavad turu probleemid lahendamist, et tagada tarbijatele mõistlikud hinnad ja talunikele korralik tulu. Ma ise olen välja pakkunud, et turu reguleerimise vahendite tähtsust tuleks – praeguses kriisiolukorras suurem kui kunagi varem – tekstis taas kinnitada.

Ent tagamaks, et „kättesaadav hind“ ei saaks järgmiseks viisiks öelda „kehva kvaliteediga toode“, siis palusin ka orgaaniliste sektorite soodustuste idee raportisse lisamist. Tarbijad soovivad saada kvaliteetseid tooteid mõistliku hinnaga ning seda tänu sellist liiki põllumajandustoodete maksusoodustustele.

Maria Petre (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Toiduainete hinnad on hiljuti väga järsult tõusnud. Sellele on kaks põhjust: esiteks ülemaailmne põllumajandus- ja toidukaupade kriis ja teiseks turukontsentratsioon, mis on praeguseks 1990. aasta 21,7%lt tõusnud 70%ni.

Hinnad, mida tarbijad tasuvad, on keskmiselt viis korda kõrgemad kui tootjatele makstavad hinnad. Kaubamajade ketid kehtestavad väga sageli ebaõiglaseid tingimusi ja teevad turulepääsemise talunikele ja väiketarnijatele raskeks.

Toetan Euroopa Komisjoni ideed luua Euroopa turu seiresüsteem. Toetan Euroopa konkurentsivõrgustiku loomise ideed.

Maaelu arendamise programmist saadavad finantsid peaksid tootjate kasuks suuremaid eraldisi pakkuma.

„Kohalike toodete“ mõiste parandamise ja traditsioonilistele toiduturgudele tõhusama toetuse pakkumise ideed on lahendused, mida ma tugevalt toetan.

Theodor Dumitru Stolojan (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Tervitan Batzeli raportit, mis rõhutab suuri erinevusi kaubamajades müüdavate toidukaupade ja tootjatele makstavate hindade vahel. See on kahjuks reaalsus ka riikides, mille elatustase on kaugel allpool Euroopa keskmist, näiteks Rumeenias.

Kui lükkame tagasi ettepaneku hinnakontrollide osas, ei saa me mitte märgata, et kaubamajade läbirääkimisvõim on tootjate suhtes liigne. See on ka valdkond, kus saame ette võtta kindlaima tegevusi osana konkurentsi ja tarbijate kaitsmise poliitikast.

22. Kunstiõpe Euroopa Liidus (lühiettekanne)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on proua Badia i Cutcheti raport (A6-0093/2009) kultuuri- ja hariduskomisjoni nimel, kunstioppe kohta Euroopa Liidus (2008/2226(INI)).

Maria Badia i Cutchet, raportöör. – (ES) Härra juhataja, kuigi kunstiope on praegu kohustuslik õppeaine peaaegu kõigis liikmesriikides, leidub olulisi erinevusi selles, kuidas seda õpetatakse.

Ajalooliselt oli kunstiope seotud haridusega noorematel õppeaastatel. Tänapäeval aga on elukestva õppe meetod ja uute informatsiooni- ja kommunikatsioonitehnoloogiate (IKT) areng laiendanud valdkonda, mis algselt oli pühendunud kunstile ja kultuurile, ning loonud sektori jaoks uusi ligipääsu- ja esiletoomise vorme.

IKT pidev areng on soodustanud ka teadmistepõhise majanduse edendamist, milles intellektuaalsetel võimel ja loomingulisusel on tähtis koht.

Resolutsiooni ettepanek, mille üle homme hääletame, põhineb ideel, et kunstiope on kunsti valdkonnas alus kutseõppele ja edendab loomingulisust ning ka füüsilist ja intellektuaalset arengut, et kunstiope on oluline komponent õppimises nii lapsepõlves kui ka noorukieas ning et selle õpetamine koolides paneb aluse kultuurile ligipääsu tõeliseks demokratiseerimiseks.

Lisaks sellele väärtustab see koolitust kui väga olulist tegurit professionaalide edus kunsti- ja loomingulises sektoris, kuna kunstiope, mis keskendub karjääri ja elukutse kujundamisele, nõuab õpilastelt lisaks andekusele ka korralikku kultuuripagast, mida saab omandada ainult multidistsiplinaarse ja süstemaatilise koolituse abil. See suurendab töövõimalusi sektoris, pakkudes üldist haridust, uurimismeetodeid, ettevõtlusoskusi ja äriteadmisi ning ka oskusi erinevates tegevusvaldkondades.

See tunnustab ka väga erilisel viisil Euroopa Liidu loominguliste, kultuuriliste ja kunstitööstuste tööhõivepotentsiaali, mis annab suurema panuse kui muud kõrgelt tunnustatud tööstused, näiteks kemikaali- ja toiduainete tööstused.

Peale selle ei tohiks me unustada, et kunsti- ja disainiõppe koolid ja keskused aitavad luua uusi kunstistiile ja -liikumisi ning avada erinevaid kultuurimaailmu, mis tugevdab Euroopa Liidu mainet maailmas.

Raporti projektis avaldatakse seisukohta, et kunstiõpe peaks olema kohustuslik element kooli kõikides tasandites ning julgustatakse liikmesriike koordineerima oma poliitikaid seoses kunstiõppega Euroopa Liidu tasandil ja edendama nii õpilaste kui õpetajate liikumist selles sektoris, pöörates erilist tähelepanu kvalifikatsioonide tunnustamisele liikmesriikides.

Kutsume ka nõukogu, komisjoni ja liikmesriike üles defineerima kunstiõppe kui vajaliku pedagoogilise vahendi rolli kultuuri väärtuse tõstmisel, et luua ühisstrateegiaid, et edendada kunstiõpetuse ja valdkonna õpetajate koolitamise strateegiaid ning tunnustada kunstnike ja loomingulisuse tähtsat rolli meie ühiskonnas, mida näitab ka Euroopa loovuse ja innovatsiooni aasta.

Viimaseks rõhutatakse raportis uute informatsioonitehnoloogiate ja Interneti pakutavate allikate kui moodsaks õpetamiseks kasutatavate kanalite tähtsust, mida kantakse üle kaasaegsetele tavadele kunstidimensiooni juurutamisel koolide õppekavasse, ning soovitakse, et töötataks ühiselt välja Euroopa portaal kunsti- ja kultuurialase hariduse jaoks, et kaitsta Euroopa kultuurimudeli arengut ja edendamist.

Kõigil nendel põhjustel paluksin raportile enamuse toetust, mis saadab välja selge sõnumi toest professionaalidele, õpilastele ja ettevõtetele loomingulises ja kultuurisektoris.

Louis Michel, komisjoni liige. – (FR) Härra juhataja, daamid ja härrad, tahaksin kõigepealt tänada proua Badia i Cutchetit tema algatusraporti eest kunstiõppe kohta Euroopa Liidus.

See küsimus on Euroopa tasandil järjest tähtsamat kohta võtmas. Tegelikult nõustume me kõik, et kultuur ja kunst moodustavad tähtsa osa haridusest. Need aitavad arendada tundlikkust ja enesekindlust, mis on vajalikud omadused mitte ainult meile kui kodanikele, vaid ka meis kõigis olevale ettevõtjale. Selles ei ole kahtlustki. Kunstiõpe on heaolu, loovuse ja sotsiaalse integratsiooni kandja. On väga tähtis, et seda edendataks Euroopa haridussüsteemis nii varajasest east alates kui võimalik.

Jagame seda vaadet ja meil on hea meel, et teie raport viitab mitmetele olulistele Euroopa Liidu tasandil tehtud algatustele, näiteks Euroopa loovuse ja innovatsiooni aastale.

Kunsti- ja kunstiõppe olulisus parema ühiskonna loomisel käib käsikäes selle mõjuga majanduselule. Hiljutiste hinnangute kohaselt on kultuuri- ja loominguliste tööstuste panus majanduslikku jõukusesse 2,6% Euroopa sisemajanduse koguproduktist. Lisaks sellele saab kunsti- ja kultuuriõppest kasu igasugune majandustegevus. Innovatsioon edendab sünergiate loomist traditsiooniliste ja uuenduslikumate tegevusalade vahel. Nüüd peame kombineerima tehnoloogiat ja disaini, integreerides samal ajal jätkusuutlikkuse ja majandusliku elujõu põhimõtteid. See kombinatsioon nõuab teadmiste edastamise ja omandamise mooduste uuestimääratlemist.

Need erinevad küsimused on sätestatud Euroopa lähteraamistiku dokumendis, mis määratleb elukestva õppe põhikompetentsid 2006. aastal. Selles raamistikus väidetakse, et kunsti ja kultuuri väljendusvormid on olulised loominguliste kompetentside arendamiseks, mis on tööelu kontekstis väga kasulikud.

Euroopa kultuurivaldkonna tegevuskava on juurutanud uusi meetodeid, nimelt struktureeritud dialoogi kodanikuühiskonnaga ja hiljuti ka uued kultuurilise koordineerimise avatud meetodid. Nende meetodite rakendamine on tehtud võimalikuks tänu esialgsele kolmeaastasele töökavale, mille nõukogu 21. mail 2008 vastu võttis ja mis määratleb viis prioriteetset tegevusvaldkonda. Selles raamistikus koostati liikmesriikide ekspertidest tööühm, kes tegelevad sünergiatega kultuuri ja hariduse vahel. See rühm koostab soovitusi heade tavade leidmiseks riiklikul tasandil ja annab ka liikmesriikidele ning Euroopa institutsioonidele mitmeid soovitusi. Lisaks sellele pakub meetodeid, et hinnata oma volitusaladesse jäävate poliitikavaldkondades saavutatud edusamme. Viimaseks peaks see rühm andma väärtusliku panuse Euroopa kultuurifoorumile, mis leiab aset 29.-30. septembril 2009 Brüsselis.

Lugesin just oma kaasvoliniku härra Figeli vastust.

Juhataja. – Küsimuse arutelu lõpetati.

Hääletus toimub teisipäeval, 24. märtsil 2009.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Marusya Ivanova Lyubcheva (PSE), kirjalikult. – (BG) Euroopa Parlamendi raport kunstiõppe kohta Euroopa Liidus on osa jätkuvatest püüdlustest arendada kultuuridevaheline dialoog ning eriti tähtis Euroopa loovuse ja innovatsiooni aasta kontekstis.

Kunstiõppele tuleb kahtlemata pöörata rohkem ja konkreetsemat tähelepanu. On oluline teha see õppeprogrammi kohustuslikuks osaks ja seda varajasest east alates, kuna see stimuleerib noore põlvkonna emotsionaalset ja kultuurilist arengut.

Arvestades neid uuringuid, oleks tugevama praktilise eesmärgi ja interaktiivse õpetamise hõlmamise tulemuseks parem arusaam riiklikest ja Euroopa kultuuriväärtustest. Õpilastele, õpetajatele ja antud sektori professionaalidele on suurema liikuvuse andmine otsetee Euroopa identiteedi teadlikkuse loomise suunas ja kultuurilise ning religioosse tolerantsi suurendamiseks.

Liikmesriigid peavad investeerima mitteametlike ja iseseisvate kunstiõpingute paremate võimaluste loomisse ja vältima valdkonnas programmide vähenemist. Nende toetus kunstnike kutseelule suurendab üldist huvi erinevates kunstiõpete vormides.

Selle valdkonna avalikud ja erapartnerlused aitavad tänapäevastada haridusprogramme ja edendada uute tehnoloogiate aktiivsemat integreerimist õppeprotsessi. Enamik allikaid, mis on koordineeritud Euroopa poliitika jaoks kunstiõppe kohta, võtavad investeringute vormi, et võimendada Euroopa kultuurimõju üle maailma, loominguulisust ja kaudselt ka Euroopa Liidu majandust.

23. Aktiivne dialoog kodanikega Euroopa teemal (lühiettekanne)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on härra Hegyi raport (A6-0107/2009) kultuuri- ja hariduskomisjoni nimel, aktiivse dialoogi kohta kodanikega Euroopa teemal (2008/2224(INI)).

Gyula Hegyi, raportöör. – (HU) Euroopa on töötanud maa inimestele kaugetelt mandritelt või Balkanile, kes soovib Euroopaga ühineda. Samal ajal on Euroopa mitmes mõttes pettumuste, igavuse või bürokraatia sümbol neile, kes juba siin viibivad: Euroopa kodanikele, olgu nad siis arvamust kujundavad intellektuaalid või tavakodanikud.

Kui sain raporti kätte, siis hakkasin seda innukalt lugema. Pean ütleva, et mu entusiasm rauges lõpus mõnevõrra, kuna sain aru, kui palju takistusi seisab ees aktiivse dialoogi pidamisel kodanikega ja kui kauge on Euroopa Liidu bürokraatia masinavärk kodanike igapäevaelust ja soovidest. Igal juhul sain tänu raportile aru – võib-olla ei ole see üllatus – et mida madalam on meie kodanike haridustase või staatus, seda vähem mõistavad nad integratsiooni ja seda euroskeptilisemad nad on.

Seega arvan, ja see on tähtsaim osa minu raportist, et lisaks noortele inimestele, keda on kerge võita üle Euroopa integratsiooni hariduslike meetmete kaudu, peame põhiliselt eesmärgiks võtma need, kelleni pole me veel siimaani õnnestunud ulatuda. See hõlmab väikeste külade elanikke, töölisklassi, pensionäre ja üldiselt tagasihoidlikumates oludes elavaid inimesi. Peame kuidagi nendeni viima Euroopa idee ja selle ühtsuse väärtused.

Oma raportis soovitan, et palju rohkematele õpilastele tuleks anda võimalus saada Erasmuse stipendiumi kui praegu. Selleks on Ungari sotsialistliku partei noorteharu koostanud eraldi ettepaneku. Seda õpilasvahetuse programmi saab kasutada ainult väike protsent Ungari tudengitest, kuigi kõik, kes kõrgharidust omandavad, sooviksid veeta vähemalt pool aastat välismaal õppides.

Minu idee oli, et tuleks luua ühtne üheaastane ajaloõppe Euroopa õppekava. Õpilased peaksid õppima sama Euroopa ajalugu kõigis 23 ametlikus keeles ja 27 liikmesriigis vähemalt ühe aasta. Komisjon ei toetanud eriti ettepanekut ning hõlmas oma teksti selle lihtsustatud versiooni.

Ungari ülikoolide õppejõudude soovitude põhjal pakkusin välja, et looksime Euroopa avatud ülikooli ehk teiste sõnadega rahvakõrgkooli ehk üldise ühiskolledži. Hoolimata oma koolitunnistustest ja diplomitest, peaksid Euroopa kodanikud igal pool Euroopas saama registreeruda suhteliselt vaba struktuuriga koolitusprogrammidele, mis pakub Euroopa Liidu ajaloo ja selle loomise ning toimetuste alast haridust.

Juba ammu on olnud Euroopa Parlamendi liikmete soov, võiks öelda ka nõue, et Euronews, mida rahastatakse – vähemalt osaliselt – Euroopa Liidu rahadest, peaks üle kandma programme iga liikmesriigi ametlikus keeles. Fakt, et Euronews teeb ülekandeid arabia või vene, ent mitte ungari või mõnes muus liikmesriigi keeles, on

suhteliselt absurdne. Muide, volinik, mul on kahju teatada ja eeldan, et kuulete seda esimest korda, et Budapesti kaabeltelevisioonipaketid on loobunud ingliskeelsest Euronewsist ja pakuvad selle asemel hiinakeelset programmi, kuna kahjuks on suurem nõudmine hiinakeelse televisiooni kui Euronewsi järele, arvestades, et viimast ei näidata ungari keeles, kusjuures meie riigis elab praegu märkimisväärne arv hiinlasi.

Peeti palju arutelusid ning tahaksin teavitada volinikku, juhul kui ta siin on, et oleksin tahtnud soovitada, et Euroopa Liidu ametnikud suudaksid meediaga suhelda avatumalt kui siamaani. Probleem aga seisneb selles, et ei ole kedagi, kes suudaks pädevalt selgitada komisjoni seisukohta, ning seega kuulatakse ainult oponentide arvamust.

Lõpuks, kuna mu aeg on lõppenud, ütlen viimase lausena, et soovitsin kohalikel valitsusvälistel organisatsioonidel liituda Euroopa Liidu kampaaniatega, sest need tunnevad kohalike kogukondi paremini ja oskavad keelt, milles saavad oma rahvastega suhelda.

Louis Michel, komisjoni liige. – (FR) Härra juhataja, lubage mulle üks väike, ent täiesti isiklik kõrvalepõige, mis ei puutu üldse küsimusse, mida mu kolleeg küsis. Ma ei mõista täpselt teie soovi näha valitsusväliseid organisatsioone osalemas valimiskampaanias. Ma ei mõista, ent edastan selle palve oma kolleegile.

Praegune poliitiline ja majanduslik olukord suurendab loomulikult vajadust pidada kodanikega aktiivset dialoogi. Kodanikke tuleb teavitada Euroopa Liidus läbiviidavatest muudatustest, mis otseselt või kaudselt nende igapäevaolu mõjutavad ja millesse peab olema võimalik neid hõlmata.

See on pannud aluse komisjoni tööle viimase nelja aasta jooksul. Tervitan väga härra Hegyi raportit pealkirjaga „Aktiivne dialoog kodanikega Euroopa teemal”. Üritame anda Euroopa Liidu 27 liikmesriigi kodanikele laialdast põhiteavet Euroopa Liidu kohta, nii et nad mitte ainult ei mõistaks, kuidas Euroopa Liit võib aidata reageerida Euroopas ja kogu maailmas praegu eesseisvatele suurtele muudatustele, vaid ka vahetaks ja jagaks sellel teemal arvamusi.

Samuti üritame luua palju rohkem ligipääsetavaid foorumeid, kus seda arutelu läbi viia, kasutades kõiki praegu saadaval olevaid allikaid ja tehnoloogiad: veebifoorumeid, meedia ja kohalikku tasandit.

Nõustudes mitmete raportis esitatud soovitustega, ei suuda mu kolleeg ikkagi toetada ideed, et kommunikatsioon ei ole praeguseini toimunud. Ta ütles ka, et kuigi meie kommunikatsioon on viimaste aastate jooksul kindlasti arenenud, peame ikkagi olema realistlikud selle osas, mida saab saavutada ainult 100 miljoni eurose eelarvega 27 liikmesriigi, 23 keele ja peaaegu 500 miljoni inimese jaoks.

Lisaks sellele ei tohi komisjon suhtluses kodanikega Euroopa teemal kindlasti üksi olla. On vaja ühist pingutust kõigilt institutsioonidelt ja Euroopa Liidult. Seega oleme liikmesriikide ja parlamendiga pidanud ühise Euroopa-alase teabevahetuse läbirääkimisi. Poliitiline kokkulepe „Partnerlus Euroopa asjadest teavitamisel” allkirjastati 22. oktoobril 2008. See on esimene kord, kui Euroopa Liidu liikmesriikide institutsioonid võtsid ühise kohustuse Euroopa asjadest teavitamisel koos Euroopa Liidu kodanikega. Meie jaoks on nüüd tähtis seda kokkulepet täielikult rakendada. Nõustun täielikult kodanikega konsulteerimise protsessi tähtsusega ja vajadusega laiendada dialoogi kõigile ühiskonna tasanditele.

Regulaarne dialoog komisjoni ja kodanikuühiskonna esindajate vahel algas üle kolmekümne aasta tagasi. See võtab arvesse avatuse ja hõlmatus poliitika, mida komisjon juba aastaid rakendanud on, ja illustreerib erinevaid tegevusvaldkondi ja hõlmatud osapoolte mitmekesisust.

Tahaksin rõhutada, et koostöö komisjoni delegatsioonide ja parlamendi teabemetite vahel liikmesriikides on üldiselt väga hästi toimimas.

Tulevased Euroopa valimised on väga hea näide nende kahe institutsiooni poliitilisest tahtest teha koostööd, et luua ühised teavitamisprioriteedid.

Mis puutub vajadusse teabe järele kohalikel ja regionaalsetel tasanditel, mis on suunatud eriti noortele inimestele, esmakordsetele valijatele ja naistele, märgin rahulolevalt ära õnnitlused, mis komisjon on saanud D-kava projektide valiku eest.

Teatan siinkohal ka, et komisjon kavatseb tegelikult Euroopa valimiste kontekstis foorumi „Debate Europe” D-kava algatuse raames käivitada konkreetseid tegevused. Mis puutub uue veebilehe loomisse ja ühenduste rajamisse kohalike televisioonijaamadega, tahaksin öelda, et komisjon on loomas raadio- ja televisioonioperaatorite võrgustikke, mis kannavad üle programme Euroopa teemadel. Kui need kõik toimivad, siis jõuavad need võrgustikud koos Euronewsiga igal nädalal kõigis Euroopa Liidu keeltes kuuekümne kuni üheksakümne miljoni kodanikuni.

Mis puutub Euroopa seaduse ja ajaloo alaste kursuste siseseviimisesse koolide õppekavasse, jagab komisjon arvamust, et noortele inimestele tuleks koolis õpetada põhifakte Euroopa Liidu kohta. Loodame, et liikmesriigid järgivad seda soovitusi sellise tähtsa teema osas.

On veel palju teisigi huvitavaid soovitusi, mis väärivad meie tähelepanu, ent kahjuks on aeg piiratud.

Lubage mul lõpetada, naastes ühenduse asutuste poolt tehtud püüdluste raamistiku olulise aspekti juurde: tõhus suhtlus on võimalik ainult siis, kui kõik asjassepuutuvad osapooled teevad tihedalt koostööd. Komisjon hindab parlamendilt saadavat lakkamatut toetust. Enda poolt aplodeerin teie isiklikule pühendumusele Euroopa Parlamendi liikmena.

Juhataja. – Küsimuse arutelu lõpetati.

Hääletus toimub teisipäeval, 24. märtsil 2009.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

John Attard-Montalto (PSE), kirjalikult. – See on üks tähtsamaid küsimusi, millega tuleb tegeleda. Euroopa rahvas ei tunne end Euroopa kodanikena. Euroopa kodakondsuse idee on ikka veel ebaselge, samas kui individuaalse rahvuse kodakondsus jääb ülekaalukaks.

Enamik kodanikke ei tunne end osana protsessist ja vaatavad Euroopa Liitu eraldiseisva institutsioonina. Positiivne taasühendamine hõlmab suuremat dialoogi kodanike ja Euroopa institutsioonide vahel, vajadust Lissaboni lepingut ratifitseerida, konsultatsiooniprotsessi tähtsust ja ühiseid avalikke arutelusid.

Aasta tagasi, 2008. aasta aprillis, tulime lagedale ideega „Debate Europe“, mis annab võimaluse ületada sageli kunstlik lõhe riiklike ja Euroopa teemade vahel.

Kokkuvõttes aga peab Euroopa kodanikel olema selge idee suunast, kuhu Euroopa protsess liikuma hakkab. On kaks lähenemist, mis ei saa jätkata paralleelselt eksisteerimist. Tuleb teha valik. Kas oleme täielikult integreeritud Liidu poolt või soovime praeguse olukorra jätkumist? Kui kodanikud näevad oma valitsusi kõhklemas siis, kes saab neid süüdistada selles, et nad ennast protsessist kaugelolevana tunnevad?

Magda Kósáné Kovács (PSE), kirjalikult. – (HU) Gyula Hegyi raport heidab valgust tähtsale kaasaegsele probleemile. Lissaboni lepingu ratifitseerimise, mis on tõhusama ja demokraatlikuma Euroopa Liidu tagaja, lükkasid iirlased rahvahääletusel tagasi. Sellest ajast saadik on see olnud Euroopas ebakindluse ja orientatsioonikaotuse allikaks ja päritoluks.

Peame Euroopa kodanikele andma Euroopa Liidu poliitika kujundamisel tõhusama hääle. Selleks on tarvis sobivat haridust, kuna madala haridustasemega inimesed osutavad integratsioonile suuremat vastupanu. Näiteks on oluline pakkuda avatud ülikoolides või osana keskkooli õppekavast haridust üldiste Euroopa Liidu ja kodakondsusega seotud teemade alal. Inimesed peavad teadma oma õigusi, teadma, et Euroopa Liit ei tööta nende peade kohal, vaid nendega koos. Peame tagama, et vähem arenenud piirkondades oleks ligipääs vajalikele teabeallikatele. Toimiva demokraatia tagaja ei ole bürokraatia, vaid kodanikud ise – see on demokraatliku kultuuri põhituum. On hädavajalik, et meedia aitaks arendada kommunikatsiooni asutuste ja kodanike vahel ja ka kommunikatsiooni kodanike vahel.

Me ei saa kodanikelt oodata vastutustundlikke otsuseid või üldse mingeid otsuseid, juhul kui me ei anna neile sobivat teavet. Teabe andmine on meie vastutus ja kohustus ning otsuste tegemine on kodanike õigus. Selle aasta mais möödub viis aastat Ungari liitumisest Euroopa Liiduga ning näeme juba, et Euroopa Liit ei ole anonüümne, vaid see on meie, üksikute kodanike summa. Peame teadma, et otsuste tegemine on meie endi kätes. Nii et kasutame seda võimalust siis ära.

Sirpa Pietikäinen (PPE-DE), kirjalikult. – (FI) Täna raportööri suurepärase töö eest. Tema kiituseks võib öelda, et ta tõstatab palju Euroopa Liidu ja selle kodanike vahelise suhtlusega seotud aspekte ja küsimusi.

Euroopa Liit ei ole üheski liikmesriigis inimeste seas esimene favoriit. Eelmisel aastal Iirimaa korraldatud rahvahääletus näitas, et vähemalt iirlased ei soovinud rohkem Liitu. Mingil põhjusel on negatiivsed sõnumid ja riigi hirm näotu Brüsseli allaneelamise ees paremini mõistetavamad kui ükskõik millised uudised Liidu saavutatud headest asjadest. Tundmatus on alati liiga kerge oht ja selle lauluga on kerge liituda.

Inimeste ja valitsusväliste organisatsioonide suurem pühendumus kõigile Liidu tegevustele teeks selle aktsepteeritavamaks. Eriti just seoses õiguslike küsimustega tuleks üksikisikutele ja organisatsioonidele anda rohkem mõjuvõimu ja võimalust väljendada oma arvamust kõigis õigusaktide koostamise etappides.

Raportöör mainib ka huvitavat fakti seoses kõige viimaste Euroopa Liidu rahvahääletustega: naised hääletasid sagedamini Euroopa Liidu vastu kui mehed. Ilmselt tunnevad just naised mingil põhjusel eriti, et Euroopa Liit on neile kuidagi võõras.

Üks põhjus on ilmne: Liidul on vägagi mehine nägu. Komisjoni president on mees, nagu ka peaaegu 70% volinikest. Samamoodi on mees see, kes lööb Euroopa Parlamendi presidendi haamrit, ning ka see, kes on enamiku parlamentaarsete komisjonide esimees. On tähtis, et tulevasel valitsemisajal, siis kui täidetakse Euroopa Liidu tippkohti, rakendatakse võimalikult palju soolist võrdsust. Sellisele kohale tuleks määrata vähemalt üks naine.

Aktiivne dialoog kodanikuühiskonnaga on tähtsaim viis Liidu seaduslikkuse kaitsmisel.

Daciana Octavia Sârbu (PSE), kirjalikult. – (RO) Nagu alati, teevad lähenevad Euroopa Parlamendi valimised pakutava teabe taseme ja puudujäägid kodanikega peetavas dialoogis, eriti Euroopa tasemel, väga oluliseks.

Selles kontekstis tervitan kodanikega aktiivse dialoogi resolutsiooni ettepanekut, mis rõhutab Euroopa institutsioonide, üleeuroopalise haridussüsteemi ja massimeedia hõlmamise tähtsust. Põhiseaduslepingu tagasilükkamine Prantsusmaal ja Hollandis ning lirimaal rahvahääletuse kaudu väljendatud vastuseis Lissaboni lepingule on rõhutanud, et madalama haridustasemega kodanikele suunatud kampaania on elujõuline ja vajalik strateegia, mida ma täielikult toetan.

Arvestades suurenenud ligipääsu Internetile Euroopa Liidu liikmesriikides, peaksime seda vahendit rakendama ja kasutama, et muuta dialoog kodanikega tõhusamaks. See võimaldaks jäädvustada inimeste arvamusi, mida hiljem hinnatakse või hõlmatakse osana meie otsuste tegemise protsessist. Arvan ka, et Euroopa Liidu ajalugu, see, kuidas see töötab, ning kodanike õigused peaksid olema Euroopa tasemel õppekava põhikomponendid.

Seega usun, et sidusaks dialoogiks kodanikega tuleb tagada tingimused, mis tegelevad Euroopa ja Euroopa Liiduga erinevast vaatenurgast vastavalt konkreetsele teabele ja teadmistele.

Dushana Zdravkova (PPE-DE), kirjalikult. – (BG) Daamid ja härrad, tahaksin härra Hegyit õnnitleda tema suurepärase raporti puhul, mis, ma olen kindel, annab olulise panuse kodanikudialoogi algatamisse Euroopa Liidus.

Euroopa institutsioonide üldiste teavitamisalaste prioriteetide edukas saavutamine partnerluses liikmesriikidega oleks oluline samm Euroopa Liidu kodanike parema teavitamise suunas. Ainult hästi teavitatud eurooplased saavad ära kasutada neile pakutavaid võimalusi ja osaleda aktiivses dialoogis Euroopa teemal. Oleme kõik näinud nende probleemide tagajärgi, mis tekkivad seoses tagamisega, et inimesi teavitatakse: vastuhääletused referendumitel ja Euroopa arengu takistamine.

Bulgaaria kodanike ühenduse esinaisena usun, et kodanike hõlmamine otsuste tegemisse annab neile võimaluse otseselt panustada poliitilisse protsessi Euroopa Liidu tasandil. Usun, et see on üks tähtsamaid valdkondi, mida tuleb kiiresti reformida ja täiustada.

Usun, et see raport võimaldab Euroopa Parlamendil anda vajalikud juhised ja soovitusel muudele asutustele, ent ka kodanikuühendustele, kuna kodanikud on tähtsaim element Euroopa tuleviku arengus. Ilma nende koostöö ja sekkumiseta on meil võimatu saavutada endale püstitatud eesmäärke.

24. ELis praktiseeritavate naiste suguelundite moonutamise vastane võitlus (lühiettekanne)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on proua Muscardini raport (A6-0054/2009) naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni nimel, naiste suguelundite moonutamise vastase võitluse kohta Euroopa Liidus (2008/2071(INI)).

Cristiana Muscardini, raportöör. – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, arvan, et on eriti kohane, et volinik Michel meie arutelus osaleb. Nagu me teame, pöörab ta alati suurt tähelepanu Aafrika inimõiguste küsimustele ja tragöödiatele. Tegelikult annab härra Micheli kohalolek mulle lootust, et volinik võib tõsiselt kaaluda küsimust, mis praegu ei mõjuta ainult 28 Aafrika ja mitmeid Lähis-Ida ja naaberriike, vaid palju muret tekitav on probleem ka Euroopa Liidus endas.

Viimastel aastatel aset leidnud massimmigratsioon on selle tragöödia toonud Euroopa Liidu riikidesse. See kohutav tava ohustab iga päev kümneid tuhandeid tüdrukuid ja noori naisi, mis vigastab neid pöördumatult

füüsiliselt, ent põhjustab ka äärmiselt tõsist psühholoogilist kahju. Seega, kuigi parlament on selle tava juba mitmetel varasematel aastatel hukka mõistnud ja rahastanud DAPHNE programmi kaudu 14 projekti, et võidelda naiste suguelundite moonutamise vastu, leiame end täna jälle seda teemat arutamas, sest see nähtus ei ole kahjuks muutunud vähem levinuks, vaid jätkab kasvamist.

Meil peab olema julgust võtta vastu sobivam tõsine meetod, et seda vältida kultuurikampaaniate kaudu, mis panevad immigranditest naised, ent ka nende tüdrukute isad mõistma, et sellise suguharu tava järgimine, mis ei puutu religiooni, ei ole viis, et integreeruda või luua oma tütardele tulevik.

Võtame näiteks tüdruku, kes käib Prantsuse, Itaalia või Belgia koolis ja leiab end järsku, pärast sõpradega suhtlemist, normaalsusest eemalekistuna ja sunnitu läbi elama tragöödiat, mis jätab jälje kogu eluks. Seda tüdrukut ei sandistata mitte ainult füüsiliselt, vaid tal on ka võimatu jätkata normaalseid suhteid teiste inimestega – ta tunneb end alavääristatuna ja erinevana ning ühiskond ei taha inimesi, kes on teistsugused. Me tahame inimesi, kes hoolimata oma religioonist, nahavärvist või geograafilisest asukohast suudavad teha koostööd, et luua parem Euroopa, mis on lähemal oma kodanikele.

Sellel põhjusel, härra president, volinik, tahame meie kui parlament – ja tahan tänada kõiki oma kolleegi komisjonist, kes aitasid mul selle raporti koostada – et kõigi liikmesriikide seadused kooskõlastataks, nii et naiste suguelundite moonutamine loetaks kuriteoks. Me ei taha leevendavaid ettepanekuid, nagu seda on nn katki torkamine. Me tahame, et naised oleksid meestega täiesti võrdsed. Me ei taha pühitsemistalutusi, vaid hoopis tõelist integratsiooni. Me tahame, et valitsusvälised organisatsioonid suudaksid oma tööd teha, tahame vältimise poliitikat, mis hõlmab immigranditest naiste ühendusi, tahame karistada kõiki, kes üritavad tüdrukuid moonutada ja vedada nad perverssesse meeleheite ja kõrvalejätuse keerdkäiku.

Raport katab paljusid valdkondi ning ma arvan, et liikmed on saanud võimaluse selle läbi lugeda ja seda hinnata. Usun, et kõik peaksid ühinema kutsega sihikindla Euroopa nimel, mis ühendab kolme institutsiooni pingutused, et võidelda selle kohutava inimõigusi rikkuva kuriteo vastu.

Louis Michel, komisjoni liige. – (FR) Härra juhataja, tahaksin nii enda kui oma kolleegi nimel tänada proua Muscardinit tema kõne eest, kuna usun, et tema on välja toonud selle, mis on nii tragöödia kui skandaal. Tahaksin tõesti tänada proua Muscardinit tema suurepärase raporti eest sellel tähtsal naiste suguelundite moonutamise vastase võitluse teemal Euroopa Liidus.

Euroopa Komisjon on nii liidusiseselt kui kolmandates riikides väga selgelt hukka mõistnud selliste traditsiooniliste tavade vastuvõetamatu olemuse, mis tõsiselt rikuvad naiste ja noorte tüdrukute põhiõigust oma füüsilisele ja vaimsele puutumatusse. Loomulikult toetame raportit ikka veel. Arvame, et kõik Euroopa Liidu liikmesriigid peaksid rakendama karme meetmeid. Ütleksin, et selliste tavade lõpetamiseks tuleks rakendada hulga karmimaid meetmeid nii Euroopa Liidus kui ka kolmandates riikides, kuna on täiesti vastuvõetamatu ja üsnagi uskumatu, et selline asi võib veel Euroopa Liidus aset leida. Peame samuti kõigi poliitiliste dialoogide raames tagama, et toetame kolmandaid riike ja et nad mõistavad täielikult meie seisukohta. Tahaksin hetkeks tekstist kõrvale kalduda ja öelda, et võin teile kinnitada, et see küsimus on alati kõigi arengumaadega peetavate poliitiliste dialoogide päevakavas.

Burkina Faso president Compaoré helistas mulle hiljuti ja ütles, et nad on just vastu võtnud seadust, mis keelaks sellised tavad, kuigi see ei saa olema lihtne. Tuleb märkida, et loomulikult on klanne ja suguharusid, mis seda tava jätkavad, ning see on riigis tundlik teema, ent ta tõesti soovis arengut ja usun, et see on tähtis.

Saate ka teada, et komisjon eraldab regulaarselt ühenduse finantse, et toetada selliseid projekte Euroopas ja kolmandates riikides, mille eesmärk on vältida ja lõpetada naiste suguelundite moondamine ning anda abi ohvritele ja ohus olevatele noortele tüdrukutele.

Euroopas on meie põhivahend programm DAPHNE III, mis toetab Euroopa valitsusväliseid organisatsioone ja kohalikke ning regionaalseid avalikke asutusi ja võime nende võitluses naiste suguelundite moondamise vastu. Alates DAPHNE programmi käivitamisest 1997. aastal, on sellega kaasrahastatud 14 projekti, mis tegelevad konkreetsete selle teemaga, pakkudes kokku umbes 2,4 miljonit eurot. DAPHNE projektid on võimaldanud meil rakendada kogukondlikke koolitus- ja tugiprogramme, viia läbi teadlikkuse tõstmise kampaaniaid, analüüsida siseriiklikke õigusakte, koguda teavet ja statistikat, arendada vahendeid ja luua parimaid tavasid, mida osalejad kohapeal kasutada saavad, ning soovitada Euroopa ja riiklikul tasandil otsustajatele poliitilisi suundi.

Me ilmselgelt plaanime säilitada oma toetuse sellistele tegevustele ja jätkata küsimusega tegelemisega Euroopa Liidus, mitte ainult vägivalda vältimise ja ohvrite toetamise kontekstis, vaid ka immigratsiooni, varjupaiga ja kriminaalõiguse valdkondades.

Pööran oma tähelepanu taas hetkeks tekstilt kõrvale. Pean teile ütlema, et olen mõnevõrra šokeeritud meie valitsuste ja mõnede poliitikute argpükslikkusest, kes peavad seda osaks kultuurist ja seega puutumatuks. Mul on kahju: minimaalne, mida võiksite Euroopasse tulevatelt inimestelt eeldada, on see, et nad järgiksid kehtivaid seadusi. Usun, et ei saa olla kahekäigulist õiglust, ei saa olla kahe käigu ideed. See ei mõjuta Euroopa riigi võimet tulijaid vastu võtta, vaid hoopis vastupidi. See on arutelu, mida olen ise minevikus enda riigis kogenud. Pean ütlema, et olen šokeeritud sellest, et mõned inimesed, tuues ettekäändeks rändajate kultuuri austamise, põhimõtteliselt keelduvad sellist asja karistatavaks muutmast. Arvan, et kui tahame seda teemat vähemalt Euroopas ära klaarida, siis peame jõudma etappi, kus muudame need tavad karistatavateks. Meil on seda poliitilist julgust tarvis ning ma ei usu, et see takistaks riigi võimet võtta sisserändajaid vastu, siis kui me ütleks: „See on meie põhiseadus, need on meie eeskirjad, need on meie inimväärtused ja te peate neist kinni pidama. Juhul kui te nendest kinni ei pea, siis toimite seadusevastaselt ja teid karistatakse.“ See on minu kõrvalepõike lõpp, aga mul on hea meel, et neid asju ütlesin, kuna mõistan täielikult teie ärritumist selle teema üle.

Kolmandatele riikidele pakutava välisabi raames rakendab komisjon ka kolme poliitikat, et võidelda naiste suguelundite moonutamise vastu. Kõigepealt, nagu teile ütlesin, teeb see naiste emantsipatsiooni, inimõiguste ja tervise teema iga poliitilise ja strateegilise dialoogi, mida see partnervalitsustega peab, lahutamatuks osaks.

Teiseks toetab see tegevusi, mis argumenteerivad ja teevad lobitööd parema siseriikliku õigusloome ning ka riiklike poliitikate loomisel nimel, mis sobivad, et edendada ja kaitsta naiste õigusi ning keelustada kõik ohtlikud tavad.

Kolmandaks tähendab see algatusi, mille eesmärk on tugevdada poliitiliste juhtide tegevusulatust koos teadlikkuse tõstmise kampaaniatega, mis on suunatud kõigile ühiskonna sektoritele. Mitmeaastane Haagi programm, mis katab erinevad tegevused ja mida viiakse läbi, et arendada õigluse, vabaduse ja turvalisuse valdkondi, lõpeb 2010. aastal. 2009. aasta kevadel esitleme teatises uut Stockholmi programmi aastateks 2010-2014. Võin teile kinnitada, et see programm pöörab suurt rõhku põhiõiguste ja ohvrite kaitsmisele, kaasa arvatud laste ja naiste õiguste edendamisele ja kaitsele.

Kuigi komisjon ei ole veel koostanud naiste suguelundite moonutamise vastase võitluse konkreetset strateegiat, plaanime siiski jätkata oma toetust tegevustele, mis on suunatud selle takistamisele, ning plaanime jätkata teema tõstatamist Liidu sise- ja välispoliitikate raames.

Juhataja. – Küsimuse arutelu lõpetati.

Hääletus toimub teisipäeval, 24. märtsil 2009.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Véronique Mathieu (PPE-DE), kirjalikult. – (FR) Igal aastal peavad 180 000 naissoost rändajat taluma suguelundite moonutamist või elama selle ohus. On tähtis mees pidada, et moonutamistega rikutakse inimõigusi, millel on väga tõsised füüsilised ja psühholoogilised tagajärjed. Neid tavasid ei saa õigustada kultuuriliste või religioossete traditsioonidega. Selleks, et neid peatada, peavad liikmesriigid nõudma oma kriminaalseaduses kehtestatud keelu järgimist ning moonutamist tuleb lugeda kriminaalkuriteoks. Samal ajal tuleb tegelikele ja võimalikele ohvritele võimaldada juriidilist ja meditsiinilist abi.

Euroopa Liit peab suurendama nende valitsusväliste organisatsioonide toetamist, mis teevad märkimisväärset tööd vältimise ja abi valdkondades. Riiklikul ja Euroopa tasandil kaotaks suunatud teabe- ja hariduskampaaniad nende tavadega seotud tabud, teavitades samal ajal peresid moonutamise kriminaalsetest tagajärgedest. Seega on tähtis, et Euroopa Liit sellega tegeleks, määratledes ühised vältivad tegevused, et keelustada Euroopa Liidus moonutamine ja viidates keelustamisele kõigis kolmandate riikidega sõlmitavates koostöölepingutes. Suguelundite moonutamine on sotsiaalne probleem, mis puudutab meid kõiki.

25. Mitmekeelsus: Euroopa rikkus ja ühine kohustus (lühiettekanne)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on härra Moura raport (A6-0092/2009) kultuuri- ja hariduskomisjoni nimel, mitmekeelsuse kui Euroopa rikkuse ja ühise kohustuse kohta (2008/2225(INI)).

Vasco Moura, raportöör. – (PT) Komisjoni teatis pealkirjaga „Mitmekeelsus: Euroopa rikkus ja ühine kohustus“ järgneb juba pikale parlamendi, komisjoni, nõukogu, Regioonide Komitee ja Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee koostatud dokumendiseeriale, milles käsitletakse mitmekeelsuse küsimust erinevatest vaatenurkadest.

Oma raportis kordan eelnevalt Euroopa Parlamendi vastu võetud seisukohti ja toetan üldiselt komisjoni arvamust, et Euroopa Liidu keeleline ja kultuuriline mitmekesisus annab tohutu suure konkurentsieelise ja keeleõppe- ja vahetusprogrammidele hariduse ja kultuuri valdkondades nii Liidus kui ka väljaspool seda, on vaja täielikku tuge.

Rõhutan ka keele kui sotsiaalse kaasatuse teguri tähtsust. Kinnitan teiste maailma piirkondadega peetavate dialoogide tähtsust, pöörates erilist tähelepanu konkreetsetele Euroopa Liidu ja muude riikide vahel olemasolevatele seostele keele, ajaloo ja kultuuriga. Märgin ära vajaduse nii ilukirjanduslikke kui ka tehnilisi tõlkeid toetavate poliitikate järele. Tegelen mitmekeelsuse küsimusega audiovisuaalses sektoris, vajadusega toetada keeleõpetajaid ning keeleoskusalajate laiendamist kõigile ametlikele Euroopa Liidu keeltele, ilma et see piiraks nende laiendamist teistele Euroopas räägitavatele ja õpitavatele keeltele, kaasa arvatud klassikalisele kreeka ja ladina keelele.

Seoses keeleõppega nii koolis kui täiskasvanueas, arvan paljude muude asjade hulgas, et emakeelne õpe on kogu muu õppe aluseks. Vanemad ja hooldajad peavad saama valida ametliku keele, milles nende lapsi haritakse riikides, kus ametlikke keeli on rohkem kui üks või ametlik keel eksisteerib koos piirkondlike keeltega. Arvan ka, et ükski koolilaps ei tohiks jääda ilma haridusest oma riigi ametlikus keeles.

Rõhutaksin, et minu raportis ei ole üheski kohas vaidlustatud piirkondlike või vähemuskeelte tähtsust. Loomulikult ma tunnustan ja austan neid keeli ja ei ürita absoluutselt neid takistada. Minu raportis ei ole ühtegi aspekti, mis nende keeltega ei ühilduks. Ent sotsialistid, liberaalid ja roheliste liikmed on esitanud alternatiivse ettepaneku, mis lihtsalt jätab need kolm punkti välja, mida ma just mainisin.

Selle tulemusel võivad Galiitsia, Kataloonia ja Baski rahvuslaste avaldava surve tõttu kaduda põhimõtted, mis on seotud põhiõiguste ja inimeste vabadustega ja mida Euroopa Liidus on juba pikka aega säilitatud, aktsepteeritud ja harrastatud. Kui see alternatiivne ettepanek vastu võetakse, siis on Euroopa Parlament alla andnud.

Need kavatsused on täiesti selged. Hispaania ajalehe *El Pais* tänase väljaande leheküljelt 37 võite lugeda, et vaid kolm kuud tagasi otsustas ülemkohus, et registreerimiseelsesse vormi tuleks lisada rida, milles küsitakse vanematelt, millises keeles nad soovivad, et nende laps alghariduse saaks, mis on midagi, mida Kataloonia valitsus ei ole teinud.

Olen arvamusel, et seda alternatiivi ei tuleks vastu võtta. Erinevalt minu raportis esitatud punktidest toob see kaasa äärmuslike natsionalistlike suundumuste mitteaktsepteeritava kaitse ning on mitteaktsepteeritavalt vastuolus ka meie põhiõiguste ja -vabadustega ning isegi subsidiaarsuse põhimõttega, ning pole tarvis mainidagi, et see alternatiiv on vastuolus ka põhimõtetega, mis on juba Euroopa Parlamendi ja nõukogu eelnevates tekstides sätestatud ja mida ei ole kunagi kahtluse alla seatud.

Seega palun, et täiskogu oleks väga ettevaatlik. Esitatud alternatiiv tuleb tagasi lükata ja minu raport vastu võtta, nagu tegi kultuuri- ja hariduskomisjon 17. veebruaril 20 poolthääle, 3 vastuhääle ja 8 mittehääletamisega.

Härra juhataja, Euroopa Liit peab olema demokraatia ja pluralismi austamise, mitte põhiõiguste ja -vabaduste kõrvalejätmise või põhjendamatu piiramise koht.

Louis Michel, komisjoni liige. – (FR) Härra juhataja, daamid ja härrad, tahaksin kõigepealt tänada härra Graëa Mourat tema algatusraporti eest mitmekeelsuse teemal.

See raport toetab komisjoni lähenemist ja rõhutab keeleõppe ja õpetajate kvaliteeti, integreeritud lähenemist kõigi meie ühiskonna kihtideni ulatumiseks, keelelist mitmekesisust, edendades samal ajal meie arusaama meedia ja kirjandustõlke rollist, ning rõhutab ka keelelisi ja kultuurilisi seoseid kolmandate riikidega.

Jagan raportööri arvamust, et mitmekeelsus avaldab Euroopa kodanike igapäevaelule olulist mõju, arvestades ühendusteede küllust, kasvavat liikuvust ja rännet ning suurenevat üleilmastumist.

Emakeele ja lisaks kahe keele ja võõrkeele õppimise põhimõtte varajasest elueast alates on meie mitmekeelsuse poliitika viitepunktiks. Meie lähenemine põhineb sellel välja kujunenud õigusel. See suurendab elukestva õppe tähtsust ja selle eesmärk on hõlmata meie ühiskonna kõige haavatavamad grupid. Viitan eriti nendele inimestele, kes oma õpingud katkestanud on, sisserändajatele ja neile, kes räägivad vaid ühte keelt või on keeleliselt vähem pädevad.

Lisaks sellele tahame suurendada oma pingutusi seoses praktikantide, täiskasvanute ja teiste inimestega, kes ei omanda enam haridust ja kelle arenemine võib peatuda.

Tervitan teie toetust meie lähenemisele. Selleks, et jõuda nende gruppideni, on vajalik isiklik motivatsioon ja sobivate õpetamismeetodite rakendamine. Uued tehnoloogiad, nagu Internet ja interaktiivne audiovisuaalne meedia, pakuvad palju võimalusi, et jõuda nende gruppideni ning arendada ja kohaldada õpetamismeetodeid konkreetsetele vajadustele ja võimetele. Euroopa tasandil edendab meie elukestva õppe programm kõiki keeli: Euroopa Liidu ametlikke, piirkondlikke ja vähemuskeeli ning teisi maailmas räägitavaid keeli. See on Liidu uue reaalsuse ja ka meie kodanike keeelistele vajadustele kajastamine.

Suureneva liikuvuse ja rände kontekstis on oluline, et inimesed oskaksid rääkida kohalikku keelt või keeli, siis kui nad tahavad täielikult ühiskonda integreeruda. Ent tahaksin siinkohal välja tuua, et keelepoliitika osas on põhilisteks otsustajateks liikmesriigid, otsustades ka piirkondlike ja vähemuskeelte üle, mille raamistik on sätestatud Euroopa Nõukogu Euroopa regionaal- ja vähemuskeelte hartas.

Tervitan üldist toetust, mida parlament on meie lähenemisele mitmekeelsusele avaldanud.

Juhataja. – Küsimuse arutelu lõpetati.

Hääletus toimub teisipäeval, 24. märtsil 2009.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Corina Crețu (PSE), kirjalikult. – (RO) Euroopa Liidu 27 liikmesriigi keeleline ja kultuuriline mitmekesisus on kasulik, et mõista ja teha koostööd ning ka piiriüleseks tööjõu liikuvuseks ning Euroopa väärtuste omaksõtmiseks. On tähtis pidevalt täiustada Euroopa Liidu poliitika, mis on suunatud emakeelse hariduse soodustamisele ja täieliku vastastikuse mõistmise tagamisele keelte vahel. Vajame koostööd erinevate riiklike asutuste ja Euroopa Komisjoni vahel, et rakendada tavaliselt nii tõhusalt kui võimalik, et saavutada integratsioon, aktsepteerides keelelisi erinevusi.

Rumeenia on üks Euroopa Liidu liikmesriike, mis tagab vähemustele Euroopa keskmisest kõrgema kaitse ja toetuse taseme, edendades haridust nende endi keeltes. -Bolyai ülikool Cluj-Napocas on suurepärase näide mitmekeelsuse edendamiseks.

Kahjuks on korraldatud meelevaieldusi, isegi Euroopa Parlamendis, ning on käivitatud algatusi, mis on nõudnud -Bolyai ülikooli likvideerimist etnilisel eraldatusel põhineva õigusvastase diskrimineerimise tõttu. Seega tahan teie tähelepanu tõmmata ohule, mida kujutab etniliste küsimuste alase arutelu häälekõla vaibumine. Vähemuste õigustest ja mitmekeelsuse edendamisest kinnipidamist ei tohi rikkuda, muutes selle suitsukatteks, mille varjus viiakse läbi Euroopa vaimu ja rahvustevahelise harmoonia vastaseid tegevusi. Mitmekeelsus peab olema Euroopa Liidu jaoks ühine nimetaja, mitte jagamistegur.

Gabriela Crețu (PSE), kirjalikult. – (RO) Mitmekeelsust toetavad praktilised argumendid: see vähendab tööpuuduse ohtu, suurendab töö leidmise võimalusi, aitab tõsta pakutavate teenuste kvaliteeti ja soodustab liikumist. Me kõik teame, mis need on, ning sellest vaatenurgast kalduvad arvamused kokku langema.

Tahaksin siinkohal rõhutada mitmekeelsuse toetamise ja sellega seotud meetmete tähtsuse teist põhjust.

Mitmekeelsus toetab Euroopa sotsiaalmudeliks vajalike väärtuste ja hoiakute kinnistamist: vastastikune mõistmine, usaldus ja solidaarsus. See võib aidata tõhusalt saavutada mitmekesisuse maailmas ühtsust.

Selles suhtes rõhutame ka vajadust säilitada Euroopa keeleline mitmekesisus. Üks moodus selle eesmärgi saavutamiseks oleks teise võõrkeelena õppida muid keeli kui rahvusvahelisi. Võib õppida naaberriikide või oma riigi rahvusvähemuste keeli ning ka keeli, mida räägitakse tekkivates majandustes, millega on head suhted.

Tahaksin uskuda, et sellise poliitika positiivseid mõjusid on hiljem igapäevaelus näha.

Silvana Koch-Mehrin (ALDE), kirjalikult. – (DE) Keeleline mitmekesisus on tähtis. See on osa Euroopa Liidu igapäevasest reaalsusest ja saavutamas järjest suuremat tähtsust liikmesriikide suhetes, selles, kuidas meie mitmekultuurilised ühiskonnad koos elavad, ning ka Euroopa Liidu rakendatavates ühistes poliitilistes meetmetes. Ent otsustusvõim keelepoliitika küsimuste üle lasub peamiselt liikmesriikidel. Keelepoliitika jaoks nõuete ja soovitude kehtestamine ei ole Euroopa Parlamendi vastutusala. Tõsiasi, et Euroopa Liidul on mitmekeelsuse volinik, näitab selgelt, et komisjonis on väga tarvis reformi ja volinikke peab olema vähem kui liikmesriike.

Iosif Matula (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Tahaksin õnnitleda oma kolleegi härra Mourat selle eest, kuidas ta kombineeris raporti projektis edukalt üldised, piirkondlikud ja isegi kohalikud huvid.

Mina isiklikult pakkusin välja, et vähemuskeelt rääkivasse etnilisse gruppi kuuluvad kodanikud peaksid korralikult ära õppima selle riigi ametliku keele, kus nad elavad. See annaks neile kindlasti hea eelise, et leida töö ja ka integreeruda sotsiaalselt hästi. Kahjuks ei kiitnud asjakohane komisjon sellekohast muudatusettepanekut heaks, ent usun siiski, et see oleks väga kasulik.

Teisest küljest soovitan, et ametnikele, kes töö tõttu pidevalt teiste liikmesriikide kodanikega kokku puutuvad, tuleks soovitada teise Euroopa keele õppimist. Minu arvates oleks see kasulik, arvestades tööjõu rändamist kogu Euroopas ning ka liikumist turismi eesmärgil.

See on ainus viis, kuidas saame edendada suhtlust ja kultuuridevahelist mõistmist, mis on Euroopa Liidu põhiväärtused.

26. Järgmise istungi päevakord (vt protokoll)

27. Istungi lõpp

(Istung lõppes kell 23.05)